

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2022. augusztus 1., hétfő

Tartalomjegyzék

281/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelet	A veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltatásra jogosultak körének meghatározásáról szóló 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendelettel kapcsolatos egyes rendelkezésekről	5503
282/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelet	Egyes államháztartási szabályoknak a veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról és a Magyarország 2022. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 814/2021. (XII. 28.) Korm. rendelet módosításáról	5506
283/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelet	A rendőrség ellenérték fejében végezhető szolgáltató tevékenységéről szóló 16/1999. (II. 5.) Korm. rendelet, valamint a fegyverekről és lőszerkekről szóló 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet szakképzési tárgyú módosításáról	5507
284/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelet	A Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságról, valamint egyes kormányrendeleteknek a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság egyes feladatainak átadásával kapcsolatos módosításáról szóló 180/2019. (VII. 26.) Korm. rendelet módosításáról	5509
285/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelet	A Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Ortodox Exarchátus Dialógus Központ, Lelkiségi, Kulturális és Tudományos Akadémiája épületének felújításával, átalakításával és újjáépítésével összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé és a beruházás kiemelten közérdekűvé nyilvánításáról szóló 462/2020. (X. 21.) Korm. rendelet módosításáról	5509
286/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelet	Az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet módosításáról	5510
10/2022. (VIII. 1.) MvM rendelet	A védettségi igazolvány kiállításáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj részletes szabályairól	5512
11/2022. (VIII. 1.) MvM rendelet	A Nemzeti Együttműködési Alappal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2012. (II. 16.) KIM rendelet módosításáról	5513
9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelet	A közlekedési hatósági jogalkalmazással összefüggő egyes közlekedési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról	5514
17/2022. (VIII. 1.) AB határozat	A Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	5560

Tartalomjegyzék

18/2022. (VIII. 1.) AB határozat	A halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény szerinti halvédelmi hatósági eljárás és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 246. §-ában foglalt orvhalászat miatt folytatható büntetőeljárás szabályozásával kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról	5570
1379/2022. (VIII. 1.) Korm. határozat	A hit- és erkölcsoktatás, hittanoktatás és tankönyvtámogatás jogcímcsoport előirányzat túllépésének jóváhagyásáról	5597
1380/2022. (VIII. 1.) Korm. határozat	A ferencvárosi lakótömb rehabilitációjának támogatásához szükséges intézkedésekről	5597
1381/2022. (VIII. 1.) Korm. határozat	Az Indonéz Köztársaság közúthálózata útdíjfizetési rendszerének létrehozása és fejlesztése tekintetében Magyarország által biztosított szakmai támogatásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1279/2022. (V. 27.) Korm. határozat módosításáról	5600
63/2022. (VIII. 1.) ME határozat	Az egyes kétoldalú gazdasági együttműködési kormányközi bizottságok, valamint a tartományi szintű vegyes bizottságok magyar tagozati elnökeinek felmentéséről és kinevezéséről	5600

III. Kormányrendeletek

A Kormány 281/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelete a veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltatásra jogosultak körének meghatározásáról szóló 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendelettel kapcsolatos egyes rendelkezésekről

A Kormány

az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. § (3) és (4) bekezdésére, a 13. § tekintetében az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvény 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvényt (a továbbiakban: Vet.), a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvényt (a továbbiakban: Get.) és a veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltatásra jogosultak körének meghatározásáról szóló 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: ESZ-rendelet) az ezen rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- 2. §** (1) Az ESZ-rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontja és (4) bekezdése, valamint az ESZ-rendelet 7. § (1) bekezdés b) pontja szerinti egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználó számára meghatározott kedvezmény 2022. augusztus 1-jétől vehető igénybe.
(2) Az ESZ-rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontja és (4) bekezdése, valamint az ESZ-rendelet 7. § (1) bekezdés b) pontja szerinti egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználó az ESZ-rendelet 2. § (1) bekezdése és a 7. § (1) bekezdése szerinti kedvezményt időarányosan jogosult igénybe venni. Az egyetemes szolgáltató ennek érdekében naparányos elszámolást alkalmaz, amely alapján a felhasználó számára kiállított számlában a kedvezményes mennyiség a kedvezményes mennyiség 1/365-öd részének és a számlázási időszak napjainak szorzata alapján kerül érvényesítésre, és az e feletti rész elszámolása történik versenypiaci áron. Földgáz felhasználói adatszolgáltatáson vagy elosztói leolvasáson, leolvasást helyettesítő becslésen alapuló számlázás, valamint az azonos mennyiségűről kiállított részszámlákon kívüli egyéb részszámlák esetén az egyetemes szolgáltató üzletszabályzatában rögzített fogyasztási jelleggörbe alapú kedvezménymeghatározást kell alkalmazni.
- 3. §** Az egyetemes szolgáltató az ESZ-rendelet 2. § (6) bekezdése, illetve az ESZ-rendelet 7. § (7) bekezdése szerinti jogkövetkezmenyt alkalmazza akkor is, ha a felhasználó az ESZ-rendelet alapján az egyetemes szolgáltatásra való jogosultságot alátámasztó iratot az egyetemes szolgáltató által megjelölt legalább 15 napos határidőn belül nem bocsátja az egyetemes szolgáltató rendelkezésére. Ha az egyetemes szolgáltatásra való jogosultságot alátámasztó irat a megjelölt határidőt követő 15 napon belül az egyetemes szolgáltatóhoz beérkezik, úgy kell tekinteni, mintha határidőben rendelkezésre bocsátották volna.
- 4. §** Az a nem lakossági felhasználó, akinek egyetemes szolgáltató általi ellátása 2022. június 18. napját követően kezdődött meg, és az ESZ-rendelet vagy e rendelet alapján nem jogosult egyetemes szolgáltató általi ellátásra, az érintett felhasználási hely megjelölésével az őt ellátó egyetemes szolgáltató részére 2022. augusztus 15-ig köteles nyilatkozni erről.
- 5. §** (1) A 4. §, az ESZ-rendelet 2. § (5) bekezdése vagy az ESZ-rendelet 7. § (4) bekezdése alapján nyilatkozó felhasználók tekintetében az egyetemes szolgáltató nem alkalmazza az ESZ-rendelet 2. § (6) bekezdése vagy az ESZ-rendelet 7. § (7) bekezdése szerinti jogkövetkezmenyt, ha a nyilatkozat 2022. augusztus 15-ig beérkezik hozzá. Az egyetemes szolgáltató ezen felhasználók tekintetében 2022. augusztus 1-jétől az egyetemes szolgáltató általi ellátás végéig az ESZ-rendelet 2. § (2) bekezdése vagy az ESZ-rendelet 7. § (2) bekezdése alapján közzétett áron számol el.

- (2) Az ESZ-rendelet 2. § (6) bekezdése, illetve az ESZ-rendelet 7. § (7) bekezdése szerinti jogkövetkezmény alkalmazása során a Vet. 43. § (4)–(13) bekezdésében, illetve a Get. 100. § (1b), (1c) és (1e)–(1k) bekezdésében foglalt rendelkezések nem alkalmazandók.
- (3) Az ESZ-rendelet 2. § (6) bekezdése, illetve az ESZ-rendelet 7. § (7) bekezdése szerinti jogkövetkezmény alkalmazása során az euróban megadott piaci vagy tőzsdei árak forintra történő átszámításakor az MNB által megállapított, tárgyhónap utolsó munkanapján érvényes deviza középfolyamot kell alkalmazni.
- (4) Az ESZ-rendelet 7. § (7) bekezdése szerinti jogkövetkezmény alkalmazása során tőzsdei árként a CEEGEX másnapi súlyozott átlagárat kell alkalmazni.

6. §

- (1) A 4. §, az ESZ-rendelet 2. § (5) bekezdése vagy az ESZ-rendelet 7. § (4) bekezdése alapján a tárgyhónap végéig, de legkésőbb 2022. október 31-ig beérkező nyilatkozatok tekintetében az ESZ-rendelet 3. §-a, illetve az ESZ-rendelet 8. §-a rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:
 - a) a végső menedékes ellátás biztosításának feltétele, hogy a felhasználó a tárgyhónapot követő hónap utolsó napján a villamos energiát, illetve a földgázt egyetemes szolgáltatótól vásárolja;
 - b) a végső menedékes ellátás biztosításának kezdő időpontja a tárgyhónapot követő második hónap első napja;
 - c) a mintaszerződés közzétételének határideje a tárgyhónapot követő hónap 10. munkanapja;
 - d) a végső villamosenergia-menedékes, illetve a végső földgázmenedékes és az ESZ-rendelet 3. § (1) bekezdése szerinti, tárgyhónap utolsó napjáig nyilatkozott felhasználó közötti villamosenergia-vásárlási szerződés, illetve földgázkereskedelmi szerződés a tárgyhónapot követő második hónap első napjával jön létre;
 - e) a végső menedékes ellátás tárgyhónapot követő második hónap első napjától történő biztosításának érdekében
 - ea) az átvétel időpontja a tárgyhónapot követő második hónap első napja,
 - eb) a Vet. 99/D. § (6) bekezdésében megjelölt határnap a tárgyhónapot követő hónap 20. napja, a Get. 115/C. § (4) bekezdésében megjelölt határnap a tárgyhónapot követő hónap 25. napja,
 - ec) a Vet. 47/B. § (9) bekezdésétől eltérően az egyetemes szolgáltató és a végső villamosenergia-menedékes a kereskedőváltást a tárgyhónapot követő hónap 20. napjáig jogosult a hálózati engedélyesnél bejelenteni, illetve a Get. 31/B. § (4) bekezdésétől eltérően az egyetemes szolgáltató és a végső földgázmenedékes a kereskedőváltást a tárgyhónapot követő hónap 25. napjáig jogosult az érintett rendszerüzemeltetőnél bejelenteni, és a rendszerüzemeltető a kereskedőváltással kapcsolatos kötelezettségeit a tárgyhónapot követő hónap utolsó napjáig teljesíti;
 - f) ha a tárgyhónapot követő hónap utolsó napján az egyetemes szolgáltató kezelte a felhasználó
 - fa) hálózathasználati szerződését, akkor a tárgyhónapot követő második hónap első napjával a felhasználó hálózathasználati szerződésében a végső villamosenergia-menedékes válik a rendszerhasználati díjak fizetőjévé,
 - fb) elosztóhálózat-használati szerződését, akkor a tárgyhónapot követő második hónap első napjával a felhasználó elosztóhálózat-használati szerződését a végső földgázmenedékes kezeli.
- (2) A 2022. december 1-jével végső menedékes ellátásba kerülő felhasználó az ESZ-rendelet 4. § (1) bekezdése, illetve az ESZ-rendelet 9. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatást az egyetemes szolgáltatónak adja meg, amely haladéktalanul értesíti erről a végső villamosenergia-menedékest, illetve a végső földgázmenedékest.

7. §

Az ESZ-rendelet 3. §-ának rendelkezései a 6. §-ban foglaltakon túl azzal az eltéréssel alkalmazandók, hogy az egyetemes szolgáltató és a 8. § vagy az ESZ-rendelet 2. § (1) vagy (7) bekezdése alapján egyetemes szolgáltatásra nem jogosult, 2022. július 31-én egyetemes szolgáltató által ellátott felhasználó között fennálló villamosenergia-vásárlási szerződés megszűnik, azzal, hogy az egyetemes szolgáltató általi ellátás végéig terjedő időszakban a felhasználó az ESZ-rendelet 2. § (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel nem minősül a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet 2. számú melléklet 18. pontja szerinti szerződés nélküli vételezőnek.

8. §

- (1) Azon háztartási méretű kiserőművet üzemeltető felhasználó esetén, aki végső menedékes ellátásba kerül, az éves szaldó elszámoláskor figyelembe kell venni a végső menedékes ellátásba kerülés miatti elszámolás alapján fennállt, az elosztó hálózatba történt villamos energia betáplálási többletet, ha a végső menedékes ellátásba kerülés és az éves szaldó elszámolás közötti időszakra vonatkozóan a vételezett villamos energia mennyisége magasabb, mint a betáplálás.

- (2) Ha az elszámolási időszak során a vételezett és betáplált villamosenergia-mennyiségek szaldója alapján az elosztó hálózatba történő villamos energia betáplálás áll fenn, a betáplált villamos energia a háztartási méretű kiserőmű üzemeltetőjét ellátó egyetemes szolgáltató, illetve végső villamosenergia-menedékes által a részére – mint felhasználó részére – értékesített villamos energiának a villamos energia egyetemes szolgáltatás árképzéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott egyetemes szolgáltatási árán kerül elszámolásra az alkalmazott árszabásra, illetve az alkalmazott árszabás alapjául szolgáló árszabásra figyelemmel.

9. § Az ESZ-rendelet 7. § (1) bekezdés b) pontja szerinti felhasználó által az I. árkategória díjszabása szerint maximálisan vételezhető egész értékre kerekített mennyiség meghatározása során 34,87 MJ/m³ fűtőértékkel kell számolni.

10. § Az ESZ-rendelet alapján az azon összes felhasználási helye tekintetében együttesen 3*63 A-nál nem nagyobb csatlakozási teljesítményű lakóépület, amelyben a műszakilag megosztott, önálló lakások száma azonos vagy alacsonyabb, mint az épületben lévő önálló, nem lakás céljára szolgáló helyiségek száma, mint felhasználó a közös fogyasztás vonatkozásában az egyes egyetemes szolgáltatási árszabások meghatározásáról szóló 259/2022. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: lakossági ESZ-rendelet) 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerint lakossági fogyasztóként egyetemes szolgáltatásra jogosult.

11. § (1) Azon 20 m³/óra kapacitást meg nem haladó vásárolt kapacitással rendelkező lakóépület, amelyben a műszakilag megosztott, önálló lakások száma azonos vagy alacsonyabb, mint az épületben lévő önálló, nem lakás céljára szolgáló helyiségek száma, mint felhasználó a közös fogyasztás vonatkozásában a lakossági ESZ-rendelet 5. § (1) bekezdésében foglaltak szerint lakossági fogyasztóként egyetemes szolgáltatásra jogosult.

(2) A lakossági ESZ-rendelet 5. § (1) bekezdésében meghatározott kedvezményes földgázmennyiségen felül az (1) bekezdés szerinti társasház, lakásszövetkezet többlet földgázmennyiségre jogosult, amely többletkedvezményt a lakossági ESZ-rendelet 5. § (1) bekezdése szerinti kedvezményes mennyiség és a lakóépületben műszakilag megosztott, önálló lakások számának szorzata alapján kell meghatározni.

(3) A (2) bekezdés alapján meghatározott kedvezményes többletmennyiség igénybevételéhez a társasház, lakásszövetkezet felhasználási helyeinként nyilatkozik az egyetemes szolgáltató részére a lakóépületben műszakilag megosztott, önálló lakások és az épületben lévő önálló, nem lakás céljára szolgáló helyiségek számáról. Az egyetemes szolgáltató a (2) bekezdés alapján meghatározott kedvezményes mennyiséget a nyilatkozat benyújtását követő hónap elsejétől alkalmazza a 2. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel időarányosan. A 2022. szeptember 30-ig beérkező nyilatkozatok esetében a (2) bekezdés alapján meghatározott kedvezményes mennyiséget 2022. augusztus 1. napjától kell figyelembe venni.

(4) Az egyetemes szolgáltató bármikor jogosult a (2) bekezdésben előírt feltételeket alátámasztó iratot a felhasználótól bekérni és ellenőrizni. Ha az egyetemes szolgáltató megállapítja, hogy a felhasználó jogosulatlanul vette igénybe a (2) bekezdés alapján meghatározott kedvezményes mennyiséget, akkor a jogosulatlanul igénybe vett kedvezménnyel elszámolt földgázt az ESZ-rendelet 2. § (2) bekezdése szerinti versenypiaci ár másfélszeresének megfelelő egységaron kell a felhasználóval elszámolni.

(5) Az egyetemes szolgáltató a (4) bekezdés szerinti jogkövetkezményt alkalmazza akkor is, ha a felhasználó az iratot az egyetemes szolgáltató által megjelölt legalább 15 napos határidőn belül nem bocsátja az egyetemes szolgáltató rendelkezésére. Ha az irat a megjelölt határidőt követő 15 napon belül az egyetemes szolgáltatóhoz beérkezik, úgy kell tekinteni, mint ha határidőben rendelkezésre bocsátották volna.

12. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A 13. § az e rendelet kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

13. § (1) A Kormány e rendelet hatályát a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvény hatályvesztéséig meghosszabbítja.

(2) Ez a rendelet a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvény hatályvesztésekor hatályát veszti.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 282/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelete
egyes államháztartási szabályoknak a veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról és
a Magyarország 2022. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól
szóló 814/2021. (XII. 28.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány

az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 47. § (1) bekezdésére, valamint 51/A. § (3) és (4) bekezdésére,

a 8. § tekintetében az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvény 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) rendelkezéseit a 2. §-ban meghatározott eltéréssel kell alkalmazni.
- 2. §** Az Ávr. 1. melléklet I. pont 32. alpontjában az irányító szerv, a fejezetet irányító szerv, valamint annak vezetője a központi költségvetés LI. fejezeténél a Pénzügyminisztérium és a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. §-a szerinti tagja.
- 3. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 8. § az e rendelet kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.
- 4. §** A Magyarország 2022. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 814/2021. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 8/B. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„(3) A Kvtv. 1. melléklet LI. Honvédelmi Alap fejezet kiadásait a (4) bekezdés szerinti központi kezelésű előirányzat biztosítja.
(4) Az Áht. 33. § (1) bekezdésétől és a Kvtv. 1. mellékletétől eltérően a Kvtv. 1. melléklet LI. Honvédelmi Alap fejezet a 10. Központi kezelésű előirányzatok címmel és azon belül az 5. Fejlesztési és működési kiadások alcímmel egészül ki.”
- 5. §** A Rendelet 8/B. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:
„(8) Az államháztartásért felelős miniszter a Kvtv. 1. melléklet LI. Honvédelmi Alap fejezet, 10. Központi kezelésű előirányzatok cím, 5. Fejlesztési és működési kiadások alcím előirányzatát az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet 1. §-a és 16. §-a szerinti különadókból származó, a költségvetési év végéig várhatóan elszámolható bevételek megfelelő összeggel megemelheti, és a kiadási előirányzat terhére a Kormány döntése alapján átcsoportosítást hajthat végre.”
- 6. §** A Rendelet 8. § (3) bekezdésében a „jövahagyásával az energiahordozók áremelkedéséből fakadó kedvezőtlen gazdasági következmények megelőzése és csökkentése” szövegrész helyébe a „jövahagyásával a kedvezőtlen gazdasági következmények megelőzése és csökkentése” szöveg lép.
- 7. §** Hatályát veszti a Rendelet 8/C. §-a.

- 8. §** (1) A Kormány e rendelet hatályát a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvény hatályvesztéséig meghosszabbítja.
- (2) Ez a rendelet a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvény hatályvesztésekor hatályát veszti.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 283/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelete
a rendőrség ellenérték fejében végezhető szolgáltató tevékenységéről szóló 16/1999. (II. 5.) Korm. rendelet,
valamint a fegyverekről és lőszerokről szóló 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet szakképzési tárgyú
módosításáról**

A Kormány

a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 100. § (1) bekezdés f) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
a 2. alcím és az 1. melléklet tekintetében a lőfegyverekről és lőszerokről szóló törvény 22. § (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

**1. A rendőrség ellenérték fejében végezhető szolgáltató tevékenységéről szóló
16/1999. (II. 5.) Korm. rendelet módosítása**

- 1. §** A rendőrség ellenérték fejében végezhető szolgáltató tevékenységéről szóló 16/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 1. § e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A rendőrség – mint közhatalmi jogosítványokkal és kötelezettségekkel felruházott fegyveres rendvédelmi szerv – jogszabályban meghatározott feladatai kivételével – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 46. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – kizárólag az alábbi szolgáltatások nyújtására, írásban szerződhet:]
„e) a lőfegyver, lőszer vagy lőszerelem rendőrség által történő tárolása, illetve a rendőrségnél rendszeresített lőfegyver, lőszer szakképzési célú igénybevételeivel kapcsolatos képzési, illetve fegyverzetkezelési feladatok ellátása;”
- 2. §** A rendőrség ellenérték fejében végezhető szolgáltató tevékenységéről szóló 16/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § c) pontjában a „szolgáltatás” szövegrész helyébe a „szolgáltatások” szöveg lép.

2. A fegyverekről és lőszerokről szóló 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet módosítása

- 3. §** A fegyverekről és lőszerokről szóló 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 37. §-a a következő (5a) és (5b) bekezdésekkel egészül ki:
- „(5a) A 26. számú mellékletben meghatározott szakképzés, illetve a honvédelemért felelős miniszter által fenntartott köznevelési és szakképzési intézményben folytatott oktatás és nevelés (a továbbiakban együtt: védelmi jellegű képzés) keretében a lőtérén tartott lövészet során a rendvédelmi szervnél vagy a Magyar Honvédségnél rendszeresített, illetve az azzal azonos típusú lőfegyver, lőszer a védelmi jellegű képzésben részt vevő személy számára a lögyakorlat végrehajtásáért felelős személy felügyelete mellett átengedhető.
- (5b) Az (5a) bekezdés alkalmazása során a lögyakorlat végrehajtásáért felelős személyként kizárólag olyan személy jelölhető ki, aki munkakörénél vagy szakértelménél fogva felkészült és alkalmas a lövészet során használni kívánt lőfegyverrel, lőszerrel kapcsolatos kiképzési feladatok ellátására. A lögyakorlat végrehajtásáért felelős személy kijelölését a lőtér üzemeltetésének, illetve a lövészetvezetői tevékenység végzésének az ellenőrzésére irányuló hatósági eljárás során a védelmi jellegű képzést folytató intézmény vezetője igazolja.”

- 4. §** A fegyverekről és lőszeréről szóló 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet az 1. melléklet szerinti 26. számú melléklettel egészül ki.
- 5. §** A fegyverekről és lőszeréről szóló 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 37. § (5) bekezdésében az „üzemeltetője egyedi” szövegrész helyébe az „üzemeltetője – az (5a) bekezdés hatálya alá nem tartozó esetben – egyedi” szöveg lép.

3. Záró rendelkezések

- 6. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 283/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelethez
„26. számú melléklet a 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelethez

Szakképzések meghatározása a 37. § (5a) bekezdését illetően

1. A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 86. sorában meghatározott „Fegyvergyártó szaktechnikus” szakma megszerzésére irányuló szakképzés.
2. A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 87. sorában meghatározott „Fegyverműszerész technikus” szakma megszerzésére irányuló szakképzés.
3. A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 88. sorában meghatározott „Fegyveroptikai szaktechnikus” szakma megszerzésére irányuló szakképzés.
4. A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 90. sorában meghatározott „Honvéd kadét” szakma megszerzésére irányuló szakképzés.
5. A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 133. sorában meghatározott „Közszolgálati technikus” szakma megszerzésére irányuló szakképzés.
6. A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 134. sorában meghatározott „Rendészeti őr” szakma megszerzésére irányuló szakképzés.”

**A Kormány 284/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelete
a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságról, valamint egyes kormányrendeleteknek a Szociális és
Gyermekvédelmi Főigazgatóság egyes feladatainak átadásával kapcsolatos módosításáról szóló
180/2019. (VII. 26.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 281. § (1) bekezdés 3. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** A Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságról, valamint egyes kormányrendeleteknek a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság egyes feladatainak átadásával kapcsolatos módosításáról szóló 180/2019. (VII. 26.) Korm. rendelet 1. alcíme a következő 3/A. §-sal egészül ki:
„3/A. § A roma kapcsolatokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1297/2022. (VI. 17.) Korm. határozattal kinevezett kormánybiztos gyakorolja a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 2. § (1) bekezdés g) és h) pontjában meghatározott hatásköröket a Főigazgatóság 4. § (1), (2), (4) és (6) bekezdésében meghatározott feladatai tekintetében.”
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

**A Kormány 285/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelete
a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Ortodox Exarchátus Dialógus Központ,
Lelkiségi, Kulturális és Tudományos Akadémiája épületének felújításával, átalakításával és újjáépítésével
összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé és
a beruházás kiemelten közérdekűvé nyilvánításáról szóló 462/2020. (X. 21.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány

a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 12. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
az 1. § tekintetében a Budapest és az agglomeráció fejlesztésével összefüggő állami feladatokról, valamint egyes fejlesztések megvalósításáról, továbbá egyes törvényeknek a Magyarország filmszakmai támogatási programjáról szóló SA.50768 számú Európai Bizottsági határozattal összefüggő módosításáról szóló 2018. évi XLIX. törvény 20. § (1) bekezdés a), b) és g) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
a 4. § tekintetében a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 12. § (4) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** A Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Ortodox Exarchátus Dialógus Központ, Lelkiségi, Kulturális és Tudományos Akadémiája épületének felújításával, átalakításával és újjáépítésével összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé és a beruházás kiemelten közérdekűvé nyilvánításáról szóló 462/2020. (X. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 1/A. §-sal és 1/B. §-sal egészül ki:
„1/A. § A Kormány a Beruházást kiemelt budapesti fejlesztéssé nyilvánítja.
1/B. § A Beruházás előkészítő-építetője – a rendelkezésre álló kivitelezési dokumentáció felülvizsgálatával és a végleges kivitelezési dokumentáció elkészítésével összefüggő feladatok tekintetében –, továbbá megvalósító-építetője a feladatok ellátása során együttműködik a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Ortodox Exarchátussal.”

- 2. §** Az R. a következő 5/A. §-sal egészül ki:
„5/A. § A Beruházással érintett – 1. § (1) bekezdése szerinti – ingatlanokra vonatkozóan megállapított jókarbantartási kötelezettség teljesítésének határideje a Beruházás megvalósításához szükséges végleges építési engedély hatályának lejártá.”
- 3. §** Az R. a következő 8. §-sal egészül ki:
„8. § E rendeletnek a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Ortodox Exarchátus Dialógus Központ, Lelkiségi, Kulturális és Tudományos Akadémiája épületének felújításával, átalakításával és újjáépítésével összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé és a beruházás kiemelten közérdekűvé nyilvánításáról szóló 462/2020. (X. 21.) Korm. rendelet módosításáról szóló 285/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr.) megállapított 1/A. §-át, 1/B. §-át és 5/A. §-át, valamint módosított 1. § (1) és (4) bekezdését a Módr. hatálybalépésekor folyamatban levő közigazgatási hatósági ügyekben is alkalmazni kell.”
- 4. §** Az R.
a) 1. § (1) bekezdésében a „kialakított ingatlanokon” szövegrész helyébe a „kialakított, 36563 helyrajzi számú ingatlanon (a továbbiakban együtt: ingatlanok)” szöveg,
b) 1. § (4) bekezdésében a „38 hónap” szövegrész helyébe a „76 hónap” szöveg lép.
- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 286/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelete
az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási
hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint
egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló kormányrendeletek
módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 12. § (5) bekezdés a) és d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 106. §-sal egészül ki:
„106. § E rendeletnek az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet módosításáról szóló 286/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr98.) megállapított 2. mellékletében foglalt táblázat 104. sorát a Módr98. hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben is alkalmazni kell.”
- 2. §** Az R. 2. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 286/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelethez

Az R. 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 104. sorral egészül ki:

	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>
<i>1</i>	<i>A beruházás megnevezése</i>	<i>A beruházás megvalósításának helyszíne</i>	<i>Koordinációra kijelölt kormány megbízott)</i>
104.	Élelmiszeripari kapacitásbővítő beruházás Kacsóta területén	Kacsóta közigazgatási területén elhelyezkedő, az ingatlan-nyilvántartás szerinti belterület 35/1, 49 és külterület 047/1 helyrajzi számú ingatlanok	Baranya Megyei Kormányhivatalt vezető kormány megbízott

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 10/2022. (VIII. 1.) MvM rendelete a védettségi igazolvány kiállításáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj részletes szabályairól

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (5a) bekezdés a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 30. § (1) bekezdés 6. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

- 1. §** A védettségi igazolvány pótlása, cseréje esetén 3000 forint igazgatási szolgáltatási díjat (a továbbiakban: díj) kell fizetni, amelyből 2000 forint a védettségi igazolvány előállítási költsége.
- 2. §**
- (1) A díjat Budapest Főváros Kormányhivatala (a továbbiakban: hatóság) 10023002-00301253-00000000 számú, Népegészségügyi feladatok ellátása előirányzat-felhasználási keretszámla megnevezésű számlájára történő befizetéssel kell megfizetni.
 - (2) Az 1. § alapján befolyt díjnak a védettségi igazolvány előállítási költségére vonatkozó részét a hatóság negyedévente összesíti, majd az összeget a Miniszterelnöki Kabinetiroda meghatározott számlájára utalja. Az így befolyt összeget a kiállított védettségi igazolványok előállítási költségének fedezeteként, az infrastruktúra-fejlesztési és infrastruktúra-üzemeltetési, az okmánylogisztikával kapcsolatos, valamint az ezzel összefüggő adatfeldolgozói feladatait központi szolgáltatóként a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság közszolgáltatási szerződés keretében használja fel.
 - (3) A díjat akkor is meg kell fizetni, ha a kérelmező a kérelmét visszavonta, továbbá ha azt a hatóság elutasítja, vagy az eljárást megszünteti.
 - (4) Ismételten benyújtott kérelem esetén a díjat ismételten meg kell fizetni. A hiánypótlásra visszaadott kérelem újbóli benyújtása esetén a díjat ismételten nem kell megfizetni.
 - (5) Túlfizetés esetén a díjtöbbletet hivatalból vagy kérelemre vissza kell téríteni.
 - (6) Ha a visszatérítés kérelemre történik, a kérelemben meg kell jelölni a visszatérítés okát, a számlatulajdonos nevét, a fizetési számlaszámot vagy a postai címet, ahová a kérelmező a visszatérített összeg utalását kéri. A díj visszatérítését a hatóság a kérelmező által megjelölt fizetési számlaszámra átutalással vagy a postai címre kiutalással teljesíti.
 - (7) A hatóság a hivatalból történő visszatérítést fizetési számlaszámra átutalással, vagy címre történő kiutalással teljesíti. A teljesítés alapja a fizetési számla megterhelését tartalmazó napi kivonat, a postai készpénzátutalási megbízás feladását igazoló szelvényrész vagy ezek másolata.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 31. napon lép hatályba.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 11/2022. (VIII. 1.) MvM rendelete a Nemzeti Együttműködési Alappal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2012. (II. 16.) KIM rendelet módosításáról

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 73. § (2) bekezdés a) és c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 30. § (1) bekezdés 9. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A Nemzeti Együttműködési Alappal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2012. (II. 16.) KIM rendelet (a továbbiakban: NEAr.) 14/A. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:
„(7) A normatív támogatás elszámolása az Ávr. 93. § (1a) bekezdése szerint történik.”
- 2. §** A NEAr. 14/B. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:
„(8) Az egyszerűsített támogatás elszámolása az Ávr. 93. § (1a) bekezdése szerint történik.”
- 3. §** A NEAr. 22. § (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(10) A szavazólapon az elektor a Tanács és az elektori gyűlésnek megfelelő kollégium esetében legfeljebb a 23. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott számú jelöltre adhatja le érvényesen a szavazatát.”
- 4. §** A NEAr. 29. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(7) A miniszter és az Alapkezelő kezelői megállapodást köt, amelyben rögzíteni kell – a 28. § (1) bekezdés a)–o) pontjában foglaltakra figyelemmel – az átvett pénzeszközök felhasználásáról szóló elszámolás elfogadásának módjára vonatkozó rendelkezéseket is. A fel nem használt, kötelezettségvállalással nem terhelt maradványt a civil szervezetek támogatására kell fordítani a Civil tv. 56. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározottak szerint.”
- 5. §** A NEAr.
a) 14/B. § (1) bekezdés b) pontjában az „ötmillió” szövegrész helyébe a „hétmillió” szöveg,
b) 29. § (2) bekezdésében a „hat százaléka” szövegrész helyébe a „legfeljebb hat százaléka” szöveg lép.
- 6. §** Hatályát veszti a NEAr. 22. § (2) és (7)–(9) bekezdése.
- 7. §** Ez a rendelet 2022. szeptember 1-jén lép hatályba.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

A technológiai és ipari miniszter 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelete a közlekedési hatósági jogalkalmazással összefüggő egyes közlekedési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

Az 1. alcím és az 1–6. melléklet tekintetében a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés b) pont 14. alpontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 2. alcím tekintetében a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés b) pont 12. alpontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 3. alcím tekintetében a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés b) pont 11. alpontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 4. alcím tekintetében a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény 88. § (2) bekezdés 1. pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az 5. alcím, a 7. és 8. melléklet tekintetében a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény 88. § (2) bekezdés 19. pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 6. alcím, a 9. és 10. melléklet tekintetében a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés o) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 7. és 8. alcím tekintetében a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés e) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben –,

a 9. alcím tekintetében a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 42. § c) pontjában foglalt felhatalmazás alapján – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 22.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 12. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben –,

a 10. alcím tekintetében a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés e) pontjában kapott felhatalmazás alapján, – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben –,

a 11. alcím, a 11. és 13. melléklet tekintetében a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés b) pont 18. alpontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 12. alcím tekintetében a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (2) bekezdés 1. pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 13. alcím tekintetében a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés n) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 160. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 112. § 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró honvédelmi miniszterrel egyetértésben –,

a 14. alcím és a 14. melléklet tekintetében a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés l) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 15. alcím tekintetében a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés z) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben –,

a 16. alcím tekintetében a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 17. alcím tekintetében a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés l) pontjában és 74. § (2) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 18. alcím tekintetében a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés l) és w) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 19. alcím tekintetében a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (2) bekezdés 8. pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 20. alcím, a 15. és 16. melléklet tekintetében a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (3) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 21. alcím tekintetében közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés b) pont 20. alpontjában, valamint az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 68. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 22.) Korm. rendelet 160. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 26. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel egyetértésben –,
a 22. alcím tekintetében a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés b) pont 18. alpontjában és l) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 160. § 11. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A gépjárműfenntartó tevékenység személyi és dologi feltételeiről szóló 1/1990. (IX. 29.) KHVM rendelet módosítása

1. § A gépjárműfenntartó tevékenység személyi és dologi feltételeiről szóló 1/1990. (IX. 29.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R1.) 10. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A járműfenntartó tevékenység elvégzését)

„d) az 1. számú melléklet 19. pontjában meghatározott „Járművek bontása” tevékenység (a továbbiakban: járműbontó tevékenység) esetében a hulladékká vált gépjárművekről szóló 369/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szerinti bontási átvételi igazolás kiadásával a Korm. rendelet hatálya alá nem tartozó járművek esetében lehet tanúsítani, a Korm. rendelet hatálya alá tartozó járművekre vonatkozóan pedig”
(tanúsítani kell.)

2. § Az R1.

- a) 3. § (3) bekezdésében az „a szakiránynak megfelelő autószerelő” szövegrész helyébe az „a szakiránynak megfelelő autószerelő – motorkerékpár alkatrészek esetében motorkerékpár-szerelő –” szöveg,
- b) 4. § (4) bekezdésében az „autószerelő” szövegrész helyébe az „autószerelő, motorkerékpár-szerelő” szöveg, valamint a „kiszavítást autószerelő” szövegrész helyébe a „kiszavítást autószerelő – motorkerékpárok esetében motorkerékpár-szerelő –” szöveg,
- c) 5. § (2) bekezdésében az „autószerelői” szövegrész helyébe az „autószerelői, motorkerékpárok járműfenntartó tevékenysége esetén motorkerékpár-szerelői” szöveg,
- d) 7. § c) pontjában az „autószerelő” szövegrész helyébe az „autószerelő, motorkerékpárok járműfenntartó tevékenysége esetén motorkerékpár-szerelő” szöveg,
- e) 9. § (1) bekezdésében a „berendezéssel (műszerrel)” szövegrész helyébe a „berendezéssel (műszerrel) és a beállításhoz szükséges szakmai ismeretekkel” szöveg,
- f) 10. § (2) bekezdés nyitó szövegrészeiben az „(1) bekezdésben” szövegrész helyébe az „(1) bekezdés a) és b) pontjában” szöveg,
- g) 11. § (2) bekezdés a) pontjában a „címét,” szövegrész helyébe a „címét, elektronikus és telefonos elérhetőségét,” szöveg,
- h) 13. § (2) bekezdésében a „tűzvédelmi” szövegrész helyébe a „munka- és tűzvédelmi” szöveg lép.

3. § (1) Az R1.

- a) 1. számú melléklete az 1. melléklet szerint,
- b) 2. számú melléklete a 2. melléklet szerint,
- c) 3. számú melléklet a 3. melléklet szerint,
- d) 4. számú melléklete a 4. melléklet szerint,
- e) 5. számú melléklete az 5. melléklet szerint

(2) Az R1. 6. számú melléklete helyébe a 6. melléklet lép.

4. § Hatályát veszti az R1.

- a) 2. § a) pontjában az „a motorkerékpárt és” szövegrész,
- b) a 7. § c) pontjában a „ , továbbá gázautó-szerelő szakképesítés” szövegrész.

2. A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV.12.) KöHÉM rendelet módosítása

- 5. §** (1) A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV.12.) KöHÉM rendelet (a továbbiakban: R2.) 2. § (3) bekezdése a következő k) ponttal egészül ki:
(Nem minősül átalakításnak)
„k) a kerékpárszállító eszköz felszerelése.”
- (2) Az R2. 2. § (3b) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:
(A rendelet alkalmazásában:)
„d) cserefelépítményt szállító jármű: a típusjóváhagyási, a sorozat átalakítási engedélyezési, és az egyedi és kis sorozatú gyártás útján létrehozott járművek előzetes összeépítési engedélyezési eljárásában az olyan jármű, amelyen a felépítmény – több felépítmény esetén valamennyi felépítmény – az alvázkeretről külső emelőszerkezet igénybevétele nélkül leemelhető, cserélhető.”
- 6. §** (1) Az R2. 4. § (11) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(11) Az Európai Unió tagállamának illetékes hatósága által valamely járműtípusra kiadott „EK típusjóváhagyó okmány” alapján a közlekedési hatóság a gyártó vagy a forgalmazó kérelmére–típusvizsgálat nélkül – általános forgalomba helyezési engedélyt ad ki. Azon járműtípus esetében, amelyre a vonatkozó „EK típusjóváhagyó okmány” közlekedéshatósági informatikai rendszerben történő regisztrációja megtörtént, az általános forgalomba helyezési engedély kiadása a regisztrációnak a közlekedési hatóság informatikai rendszerében történő elfogadásával valósul meg.”
- (2) Az R2. 4. §-a a következő (11a) bekezdéssel egészül ki:
„(11a) Az M1 és N1 járműkategóriába tartozó típus esetében a gyártó és a forgalmazó elektronikus úton, a közlekedési hatóság informatikai rendszerében kérelmezheti a (11) bekezdés szerinti általános forgalomba helyezési engedély kiadását.”
- (3) Az R2. 4. § (13) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(13) Közösségi járműre – ha az megfelel az e rendeletben és a közúti közlekedésre vonatkozó közigazgatási hatósági ügyekben alkalmazandó kiegészítő eljárási szabályokról szóló kormányrendeletben a jármű-honosítási eljárásra előírt feltételeknek – egyedi forgalomba helyezési engedélyt nem kell kiadni. A járműre a műszaki adatlapot és a műszaki vizsgálati bizonyítványt a (8) bekezdésben meghatározott feltételek ellenőrzése nélkül, a jármű forgalomban tartására vonatkozóan a származási országban megszerzett jogosultság igazolása mellett, a 4/C. §-ban meghatározott jármű-honosítási eljárásban kell kiadni.”
- 7. §** (1) Az R2. 4/A. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:
„(1a) A közlekedési hatóság minden naptári évre vonatkozóan – a járműgyártóktól vagy az általuk kijelölt importőröktől kapott adatszolgáltatás alapján – nyilvántartást vezet az illetékességi területén nyilvántartásba vett új nehézgépjárművek adatairól az új nehézgépjárművek CO₂-kibocsátásának és tüzelőanyag-fogyasztásának nyomon követéséről és bejelentéséről szóló, 2018. június 28-i (EU) 2018/956 európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkében foglalt adattartalommal. A járműgyártó vagy az általuk kijelölt importőr minden naptári hónapot követő 15. napig megküldi a közlekedési hatóság részére a naptári hónapban nyilvántartásba vett új nehézgépjármű adatait.”
- (2) Az R2. 4/A. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:
„(7) A közlekedési hatóság minden a negyedév végét követő második hónap 15-éig egyezteteti a járműgyártóval vagy az általa kijelölt importőrrel a tárgyi negyedévben az (1) bekezdés alapján rendelkezésére álló adatokat.”
- 8. §** Az R2. 4/C. § helyébe a következő rendelkezés lép:
„4/C. (1) A közösségi jármű egyedi forgalomba helyezésének engedélyezését a közlekedési hatóság kérelemre, a közúti közlekedésre vonatkozó közigazgatási hatósági ügyekben alkalmazandó kiegészítő eljárási szabályokról szóló kormányrendeletben meghatározott feltételek alapján, a származási országban kiadott okmányok bemutatása és a jármű szemléje alapján jármű-honosítási eljárás alkalmazásával végzi. A jármű-honosítási eljárásra az egyedi forgalomba helyezési engedélyezési eljárás e rendeletben meghatározott szabályait kell alkalmazni.
(2) A jármű-honosítási eljárásban a jármű nyilvántartásba vételéhez szükséges, valamint a regisztrációs adóról szóló törvényben meghatározott további adatait a közúti közlekedésre vonatkozó közigazgatási hatósági ügyekben alkalmazandó kiegészítő eljárási szabályokról szóló kormányrendeletben meghatározott feltételek alapján, a származási országban kiadott okmányok figyelembevételével kell megállapítani.”

- 9. §** Az R2. 10. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) A közlekedési hatóság engedélye alapján nem kell forgalomba helyezés előtti vizsgálatra bemutatni azt az új járművet, amelyet a teljes járműre kiadott EK típusjövahagyás alapján a gyártója, vagy a gyártót képviselő hazai forgalmazó értékesít, ha
a) a típusára vonatkozóan a közlekedési hatóság a 4. § (11) bekezdése szerint a közlekedéshatósági informatikai rendszerben adta ki az általános forgalomba helyezési engedélyt, és a gyártó,
b) az M2, M3, N2, N3 és O járműkategóriába tartozó jármű esetében a gyártó Megfelelőségi nyilatkozatot (a továbbiakban: COC okmányt) adott ki.”
- 10. §** (1) Az R2. 12. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A közlekedési hatóság a gépjármű, a mezőgazdasági vontató, valamint ezek pótkocsija forgalmi engedélyének időbeli hatályát az időszakos vizsgálatot követően a KR. alapján hosszabbítja meg. Az időszakos vizsgálat nem érinti a jármű üzemben tartójának jogszabályban meghatározott – a forgalomban tartott járműve műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi és az MR. 111. és 112. §-ában előírt követelményeknek megfeleléséért fennálló – felelősségét.”
(2) Az R2. 12. §-a a következő (7a) bekezdéssel egészül ki:
„(7a) Az MR. 9. § (3) bekezdésében meghatározott követelmény teljesítésének ellenőrzése – a trolibuszok kivételével –, ha a hibrid és tisztán elektromos hajtáslánc elemei a vizsgálat során sértetlenek és gyári kivitelűek, nem része az időszakos vizsgálatnak.”
- 11. §** (1) Az R2. 20. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) Ha a különleges felépítmény olyan berendezés, amelynek üzembe helyezését, vagy üzemben tartását jogszabály külön vizsgálathoz köti, akkor a vizsgálaton történő megfelelést igazoló érvényes dokumentumot a különleges felépítményű jármű honosítási eljárása vagy forgalomba helyezés előtti műszaki vizsgálata során be kell mutatni. Ilyen dokumentum hiányában a járművet a honosítási eljárás vagy forgalomba helyezés előtti műszaki vizsgálat során nem lehet megfeleltnek minősíteni.”
(2) Az R2. 20. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(7) Az MR. 111. és 112. §-ában a különleges felépítményű járműre meghatározott követelmények teljesítését a felépítmény fajtája szerinti – jogszabály alapján e tevékenység ellátására jogosult – szakértő által hat hónaponál nem régebben kiállított szakvéleménnyel kell a honosítási eljárás és a forgalomba helyezés előtti vizsgálat során igazolni.”
- 12. §** Az R2. 30/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, valamint az R2. a következő 30/C. §-sal egészül ki:
„30/B. § (1) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/858 rendelete (2018. május 30.) 49. cikkben rögzített határidőktől számítva automatikusan 6 hónappal meghosszabbítottak kell tekinteni a kifutó sorozatú járművek forgalomba helyezésére vonatkozó, következő sorozat forgalomba helyezési engedélyek időbeli hatályát:
a) azon az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/858 rendelete (2018. május 30.) 49. cikke szerint kiadott sorozat forgalomba helyezési engedélyek esetében, amelyek a COVID járvánnyal összefüggően kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzet (továbbiakban: Veszélyhelyzet) ideje alatt hatályosak voltak,
b) azon az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/858 rendelete (2018. május 30.) 49. cikk szerint kiadott sorozat forgalomba helyezési engedélyek esetében, amelyek olyan járműtípusra vonatkoznak, amelyek EK-típusjövahagyása a Veszélyhelyzet időtartama alatt hatálytalanná vált.
(2) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti sorozat forgalombahelyezési engedélyekben szereplő járművek darabszáma – eltérően az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/858 rendelete (2018. május 30.) 49. cikk (1) bekezdésében foglaltaktól – egy vagy több típusban nem haladhatja meg az M1 kategória esetében Magyarországon a 2019. évben az összes típusból használatba vett járművek 10%-át, N1 kategória esetében Magyarországon a 2019. évben az összes típusból használatba vett járművek 60%-át.
30/C. § A Muzeális Minősítő Bizottság által 2022. január 1-jét megelőzően kiadott igazolások érvényességét a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet és a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet módosításáról szóló 42/2021. (IX. 8.) ITM rendelet szerinti módosítások hatálybalépése nem érinti, azok lejáratukig érvényesek.”

- 13. §** Az R2. 31. § (2) bekezdés 53–55. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek, valamint a bekezdés a következő 56. ponttal egészül ki:
(Ez a rendelet)
„53. az új nehézgépjárművek CO₂-kibocsátásának és tüzelőanyag-fogyasztásának nyomon követéséről és bejelentéséről szóló, 2018. június 28-i (EU) 2018/956 európai parlamenti és tanácsi rendelet,
54. az (EU) 2017/2400 rendeletnek és a 2007/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a nehézgépjárművek CO₂-kibocsátásának és tüzelőanyag-fogyasztásának meghatározása tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. február 19-i (EU) 2019/318 bizottsági rendelet,
55. a 661/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet IV. mellékletének, valamint a 2007/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv I., III. és IV. mellékletének az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottságának gépjárművek típusjóváhagyásáról szóló bizonyos előírásaira való hivatkozások aktualizálása és bizonyos előírások felvétele tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. április 3-i (EU) 2019/543 bizottsági rendelet és
56. az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások meghatározásáról, valamint a 443/2009/EK és az 510/2011/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/631 európai parlamenti és tanácsi rendelet”
(végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.)
- 14. §** Hatályát veszti az R2. 20. § (5) bekezdése.

3. A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet módosítása

- 15. §** (1) A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet (a továbbiakban: R3.) 4. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) E rendelet rendelkezéseitől eltérést
a) a közlekedési hatóság
aa) közszolgáltatást végző jármű esetében az üzemeltető a járműben az utasok mozgását vagy elhelyezkedését befolyásoló tárgyat, berendezést vagy a jármű külső felületén a típusbizonyítványban, forgalomba helyezési vagy átalakítási engedélyben nem szereplő – alkalmazási vagy jóváhagyási jellel nem rendelkező – berendezést, kiegészítő elemet, ideiglenes berendezést, a jármű közlekedésbiztonsági jellemzőit befolyásoló díszítést – beleértve a jármű reklámmal, kiegészítő fényforrással vagy fóliával történő ellátását – kíván elhelyezni legfeljebb 3 hónap időtartamra, ha a kérelmező igazolja, hogy a közlekedésbiztonsági, környezetvédelmi és közegészségügyi követelmények nem sérülnek;
ab) a mozgáskorlátozott személy által is vezethető segédmotoros kerékpár, motorkerékpár és személygépkocsi tekintetében, a járműnek a mozgáskorlátozott személy testi adottságaihoz alakítása érdekében;
ac) egyéb – már forgalomba helyezett – jármű esetében, ha a kérelmező igazolja, hogy a közlekedésbiztonsági, környezetvédelmi és közegészségügyi követelmények nem sérülnek;
ad) a rugózatlan kerékfelfüggesztés, nem fúvott gumibroncs, valamint az 50 km/h sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépjárműben csak külső erővel működő kormányberendezés esetében;
ae) a pótkocsi vontatószerkezet általi kormányozhatósága esetében;
b) a közlekedésért felelős miniszter
ba) kísérlet céljából járműfejlesztő által tesztelt jármű esetében, az ER.-ben meghatározott fejlesztési célú jármű esetében;
bb) az a) pont aa) alpontjában foglalt módosítások esetében, ha a módosított jármű üzemeltetésére 3 hónapot meghaladóan kerül sor;
bc) a környezetvédelmi szempontból nem megfelelő járművek esetében a környezetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben engedélyez.”
- (2) Az R3. 4. § (1) bekezdése a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:
„(1a) Az (1) bekezdésben foglaltak tekintetében a feltételek fennállását a kérelmező az erre irányuló kérelem benyújtásával egyidejűleg megindokolja, valamint dokumentumokkal alátámasztja.”

4. A hajózási tevékenység engedélyezésének rendjéről szóló 28/2000. (XII. 18.) KöViM rendelet módosítása

- 16. §** A hajózási tevékenység engedélyezésének rendjéről szóló 28/2000. (XII. 18.) KöViM rendelet 6. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(5) Nem szükséges az 1. számú melléklet A. rész 1. pont 1.4. és 1.5. alpontjában meghatározott hajózási szakmai tárgyakból vizsgát tennie annak a személynek, akinek
- a) belvízi nagyhajó vezetésére jogosító képesítése,
 - b) tengerész fedélzeti tiszt, vagy magasabb képesítése vagy
 - c) hajózási szakirányú egyetemi, főiskolai végzettsége van.”

5. A hajózási képesítésekről szóló 15/2001. (IV. 27.) KöViM rendelet módosítása

- 17. §** A hajózási képesítésekről szóló 15/2001. (IV. 27.) KöViM rendelet (a továbbiakban: R4.) 7. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, valamint a § a következő (9) bekezdéssel egészül ki:
- „(8) Az elméleti vizsga sikeres teljesítését követően gyakorlati vizsga legfeljebb 18 hónapon belül tehető. A határidő jogvesztő.
- (9) A vizsgán jegyzőkönyvet kell készíteni. A vizsgajegyzőkönyvet 50 évig kell megőrizni.”
- 18. §** (1) Az R4. 2. számú melléklete a 7. melléklet szerint módosul.
(2) Az R4. 4. számú melléklete a 8. melléklet szerint módosul.

- 19. §** Hatályát veszti az R4.
- a) 2. számú melléklet A. rész III. fejezet 2. pont d) alpontja és a 3. pont a) alpont af) alpontja, valamint a 4. pont b) alpontja,
 - b) 4. számú melléklet II. fejezet 3. pont d) alpontja.

6. A földi kiszolgálás feltételeiről és engedélyezésének rendjéről szóló 7/2002. (I. 28.) KöViM rendelet módosítása

- 20. §** A földi kiszolgálás feltételeiről és engedélyezésének rendjéről szóló 7/2002. (I. 28.) KöViM rendelet (a továbbiakban: R5.)
- a) 7. § (1) bekezdés nyitó szövegrészában az „Az engedélynek tartalmaznia kell:” szövegrész helyébe az „A földi kiszolgálás végzéséhez szükséges hatósági engedély tartalmazza:” szöveg,
 - b) 17. § (1) és (3) bekezdésében a „repülőtérrendben szabályozza” szövegrész helyébe a „repülőtéri kézikönyvben vagy repülőtérrendben szabályozza” szöveg,
 - c) 23. § (4) bekezdésében a „Nemzeti Közlekedési Hatóság Polgári Légiközlekedési Igazgatósága” szövegrész helyébe a „légiközlekedési hatóság” szöveg lép.
- 21. §** (1) Az R5. 3. számú melléklete a 9. melléklet szerint módosul.
(2) Az R5. 4. számú melléklete helyébe a 10. melléklet lép.
- 22. §** Hatályát veszti az R5.
- a) 3. §-a,
 - b) 2. számú melléklete.

7. A veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó képzésének, vizsgáztatásának szabályairól és díjairól szóló 8/2002. (I. 30.) KöViM rendelet

- 23. §** A veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó képzésének, vizsgáztatásának szabályairól és díjairól szóló 8/2002. (I. 30.) KöViM rendelet (a továbbiakban: R6.) 8. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) A vizsgák díjait a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésével, továbbképzésével, utánpótlás képzésével és vizsgáztatásával összefüggő díjakról szóló rendelet tartalmazza.”

- 24. §** Hatályát veszti az R6.
- a) 8. § (5) bekezdése,
 - b) 2. számú melléklete.

8. A közúti járművezetők pályaaalkalmassági vizsgálatáról szóló 41/2004. (IV. 7.) GKM rendelet

- 25. §** A közúti járművezetők pályaaalkalmassági vizsgálatáról szóló 41/2004. (IV. 7.) GKM rendelet (a továbbiakban: R7.) 10. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A pályaaalkalmassági vizsgálatért a pályaaalkalmassági vizsgálatot kezdeményezőnek a 2. számú mellékletben meghatározott pályaaalkalmassági vizsgálati eljárási díjat (a továbbiakban: díj) kell fizetnie. A díjat a Közlekedési Alkalmassági és Vizsgaközpont (a továbbiakban: vizsgaközpont) részére átutalással a vizsgaközpont OTP Bank Nyrt.-nél vezetett 11711003-21463062 számú számlájára, vagy készpénz-átutalási megbízással kell befizetni.”

- 26. §** Az R7. 10/A. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(3) Túlfizetés esetén a vizsgaközpont a díjtöbblet banki tranzakciós költséggel vagy postaköltséggel csökkentett részét a tárgyhót követő hónap 30. napjáig visszatéríti, ha a befizetést igazoló iratok alapján megállapítható, hogy a befizető a 2. számú mellékletben meghatározott díjat meghaladó összeget fizetett.”

- 27. §** Az R7. 10/A. § (1) bekezdésében

- a) a „3. § (1) bekezdése, (2) bekezdése” szövegrész helyébe a „3. § (1) bekezdése, (1a) bekezdése” szöveg,
- b) az „és (3) bekezdés a) és c) pontja” szövegrész helyébe az „és (2) bekezdés a), c) és e) pontja” szöveg,
- c) az „a 3. § (3) bekezdés d) pontja” szövegrész helyébe az „a 3. § (2) bekezdés d) pontja” szöveg lép.

9. A közúti közlekedési igazgatási hatósági eljárások díjairól szóló 29/2004. (VI. 16.) BM rendelet módosítása

- 28. §** A közúti közlekedési igazgatási hatósági eljárások díjairól szóló 29/2004. (VI. 16.) BM rendelet

- a) 2. § (1) bekezdés a) pontjában a „3. pontjában, továbbá” szövegrész helyébe a „3. pontjában, az elektronikus úton indított, az ügyfél személyes megjelenése nélkül intézhető, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény szerinti automatikus döntéshozatali eljárásban az 1. számú melléklet 1. pontjában és 2. pont b)–c) és f)–k) alpontjában, továbbá” szöveg,
- b) 2. § (1) bekezdés b) pontjában a „kivéve, ha a Nyilvántartó” szövegrész helyébe a „kivéve az a) pontban meghatározott az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény szerinti automatikus döntéshozatali eljárást, továbbá, ha a Nyilvántartó” szöveg,
- c) 4. § b) pontjában az „ltv. 31. §-a (1) bekezdésének első mondatában, valamint a 31. §-ának (2) és (3) bekezdésében” szövegrész helyébe az „ltv. 31. § (1)–(3) bekezdésében” szöveg lép.

10. A közúti járművek forgalomba helyezésével és forgalomban tartásával, környezetvédelmi felülvizsgálatával és ellenőrzésével, továbbá a gépjárműfenntartó tevékenységgel kapcsolatos egyes közlekedési hatósági eljárások díjairól szóló 91/2004. (VI. 29.) GKM rendelet módosítása

- 29. §** Hatályát veszti a közúti járművek forgalomba helyezésével és forgalomban tartásával, környezetvédelmi felülvizsgálatával és ellenőrzésével, továbbá a gépjárműfenntartó tevékenységgel kapcsolatos egyes közlekedési hatósági eljárások díjairól szóló 91/2004. (VI. 29.) GKM rendelet 1. § (1) bekezdés e) pontjában a „ , valamint a vizsgálóállomások auditálásáról és akkreditált státuszának elfogadásáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott szakértői eljárás” szövegrész.

11. A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet módosítása

- 30. §** (1) A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet (a továbbiakban: R8.) 2. § (1) bekezdés 8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „8. vizsgára bocsátás: a vizsgaközpont jóváhagyása, amely alapján a 10–11. § és a 33. § (9) bekezdése szerinti feltételeknek megfelelő vizsgázó a vizsgát megkezdheti,”
- (2) Az R8. 2. § (1) bekezdése a következő 9. és 10. ponttal egészül ki:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „9. vizsgára jelentés: a képző szervnek, vagy – megismételt számítógépes elméleti vizsga esetén – a vizsgázónak, vagy a szaktanfolyam hallgatójának vizsgára bocsátásra irányuló igénybejelentése a vizsgaközpont felé,
10. elektronikus vizsgaigazolás: a vizsgaközpont által kiállított elektronikus dokumentum az adott kategóriás vezetői engedély megszerzésére irányuló, ezen rendeletben előírt valamennyi vizsgakövetelmény teljesítéséről,”
- (3) Az R8. 2. § (1) bekezdés 12. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „12. jelentkezési adatlap: a bizonylati albumban előírt tartalmú, papíralapú vagy elektronikus űrlap, amely jogviszonyt hoz létre a jelentkező és a vizsgaközpont között, amennyiben az a Bizonylati albumban meghatározott módon került kitöltésre és beküldésre,”
- (4) Az R8. 2. § (1) bekezdése a következő 20. ponttal egészül ki:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „20. képző szervi adatszolgáltatás: a jelentkezési adatlaphoz kapcsolódóan a képző szerv elektronikus űrlapon keresztül, a vizsgaközpont felé történő adatszolgáltatása a tanuló képzéséhez és vizsgáztatásához szükséges adattartalommal,”
- (5) Az R8. 2. § (1) bekezdés 22. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „22. rutinvizsga: a jármű technikai kezelésének, a manőverezési feladatok végrehajtásának, valamint a jármű biztonsági ellenőrzésének számonkérése a „C1”, „C”, „D1”, „D”, „T”, „TR” kategóriák, továbbá a „BE”, „CE”, „C1E”, „DE”, „D1E” kombinált kategóriák esetében,”
- (6) Az R8. 2. § (1) bekezdés 30. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „30. vezetési kárton: a bizonylati albumban szereplő papíralapú nyomtatvány, amely a tanuló vezetési gyakorlat tantárgyból történő oktatásának bizonylata,”
- (7) Az R8. 2. § (1) bekezdése a következő 31. ponttal egészül ki:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „31. elektronikus vezetési kárton: a vezetési kártonnal egyenértékű, a vizsgaközpont informatikai rendszeréhez kapcsolódó, a 38. § szerint akkreditált elektronikus alkalmazás, amely a tanuló vezetési gyakorlat tantárgyból történő oktatásának bizonylata,”
- (8) Az R8. 2. § (1) bekezdés 39. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „39. tanrend: a tanterv figyelembevételével az iskolavezető által meghatározott, az alapismeretek tantárgyainak tantermi oktatás esetére lebontott ütemezése a hozzá kapcsolódó erőforrások (különösen oktató, tanterem) meghatározásával,”
- (9) Az R8. 2. § (1) bekezdés 49. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „49. Akkreditáció: az e-learning rendszerű képzésben alkalmazható zárt rendszerű távoktatási képzésmenedzsment rendszer, a digitális tananyagok, a korszerű szimulátorok vagy az elektronikus vezetési kárton rendszerek meghatározott időintervallumig tartó alkalmassága,”
- (10) Az R8. 2. § (1) bekezdés 50. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (A rendelet alkalmazásában:)
- „50. Akkreditációs eljárás: az e-learning rendszerű képzésben alkalmazott zárt rendszerű távoktatási képzésmenedzsment rendszer, a digitális tananyagok, a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek

képzésénél és vizsgáztatásánál alkalmazott korszerű szimulátorok vagy az elektronikus vezetési karton rendszerek alkalmazásának megállapítására irányuló eljárás,”

- (11) Az R8. 2. § (1) bekezdése a következő 52–56. ponttal egészül ki:

(A rendelet alkalmazásában:)

„52. vizsgaközpont informatikai rendszer: a vizsgaközpont által működtetett, a képző szervek, a tanulók, a vizsgázók, a vizsgabiztosok és a vizsgaközpont e rendelet szerinti feladatellátását támogató informatikai keretrendszer,

53. névsor: a bizonylati album szerinti tanulmányi napló része, amelyen rögzítésre kerül a tanfolyam, szaktanfolyam tantermi elméleti képzésén, valamint a csoportos gyakorlati oktatáson részt vevők listája, amelyet a bizonylati album szerint papír alapon vezetni és elektronikusan jelenteni kell,

54. jelenléti ív: a bizonylati album szerinti tanulmányi napló része, amelyet a foglalkozás kezdetekor elektronikus lejelentés mellett a tantermi, valamint csoportos gyakorlati oktatáson részt vevők aláírnak az oktatási események rögzítése céljából,

55. engedély-nyilvántartás: a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvény szerinti engedély-nyilvántartás,

56. összerendelési nyilvántartás: a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló törvény szerinti összerendelési nyilvántartás.”

- 31. §** (1) Az R8. 5. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) E-learning képzés esetén a meghatározott oktatási idő akkor tekinthető teljesítettnek, ha az e-learning képzést a tanuló elvégezte, és erről az e-learning rendszerű képzést nyújtó képző szerv az akkreditált rendszerében elektronikus igazolást állított ki és ezt benyújtotta a vizsgaközpont részére.”

- (2) Az R8. 5. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A tantermi képzés esetén a meghatározott oktatási idő akkor tekinthető teljesítettnek, ha a tanuló elvégezte a vizsgára bocsátás feltételeként meghatározott képzést (tantárgyakat), illetve annak foglalkozásain a 3. melléklet 3.2.2. alpontjában rögzítettek szerint jelen volt.”

- 32. §** (1) Az R8. 6. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A vezetési gyakorlat tantárgy alapoktatási része az előírt összes elméleti tárgyból tett sikeres vizsga után, főoktatási része – járművezelési vizsgakötelezettség esetén – a sikeres járművezelési vizsga után kezdhető meg. A „B” kategóriás képzés esetén a vezetési gyakorlat tantárgy főoktatási része a kötelezően teljesítendő alapoktatási órák teljesítését követően kezdhető meg. Amennyiben a tanuló az „A1” kategória megszerzésével kapcsolatos tanfolyami képzésen „B” kategóriában érvényes vezetői engedéllyel vesz részt, a gyakorlati képzésen az elméleti tantárgyakból tett sikeres vizsgát megelőzően is részt vehet.”

- (2) Az R8. 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A vezetési gyakorlat tantárgy (ideértve a közúti közlekedési szakember képzés járművezetéssel járó oktatási óráit) szakoktatói felügyelet mellett gyakorolható abban az esetben, ha a tantervi és vizsgakövetelmények vezetési karton vagy elektronikus vezetési karton vezetését írja elő. A gyakorlásra a vizsgaközpont által hitelesített, a tanuló nevére a képző szerv által a bizonylati albumban meghatározott módon kiállított vezetési karton, vagy az elektronikus vezetési karton jogosít. A vezetési gyakorlat tantárgy (ideértve a közúti közlekedési szakember képzés járművezetéssel járó oktatási óráit) oktatása akkor minősül a közúti közlekedés szabályairól szóló rendelet szerinti oktatás szabályszerű végzésének, ha

a) a vezetési kartont a szakoktató a bizonylati albumban előírt szabályok szerint vezeti – ideértve a gyakorlati foglalkozás kezdete és befejezése pontos idejének feljegyzését is – és a tanuló az egyes gyakorlati órák megkezdésekor és befejezésekor saját kezűleg aláírta, vagy

b) az elektronikus vezetési kartont a szakoktató a bizonylati albumban előírt szabályok szerint vezeti és a tanuló az egyes gyakorlati órák megkezdésekor és befejezésekor az oktatás tényét a 38. § szerint akkreditált elektronikus vezetési karton rendszer segítségével igazolta.”

- (3) Az R8. 6. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A vezetési gyakorlat tantárgy oktatása a „B” kategória esetén – a kategóriának megfelelő tantervi és vizsgakövetelmények szerinti időtartamban – a 38–38/A. §-ban meghatározott, a kategóriának megfelelő, érvényes akkreditációval rendelkező szimulátoron is végezhető.”

- (4) Az R8. 6. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A gyakorlati oktatások (ideértve a vezetési gyakorlat tantárgy szimulátoron történő oktatását, valamint a közúti közlekedési szakember képzés járművezetéssel járó oktatási óráit és a gépkezelési gyakorlati órákat) esetében legkésőbb a foglalkozás kezdetét 2 órával megelőzően a szakoktató (veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas

tanpályán tartott oktatás és gépkezelési gyakorlat esetén az iskolavezető) a bizonylati albumban meghatározott módon a vizsgaközpontot elektronikus úton tájékoztatja a gyakorlati oktatások tervezett kezdetéről és végéről, továbbá az indulás és az érkezés (szimulátoron, veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán történő oktatás, valamint gépkezelési gyakorlat esetén az oktatás) tervezett helyszínéről.”

(5) Az R8. 6. §-a a következő (8)–(10) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A gyakorlati oktatás (ideértve a vezetési gyakorlat tantárgy szimulátoron történő oktatását, valamint a közúti közlekedési szakember képzés járművezetéssel járó oktatási óráit és a gépkezelési gyakorlati órákat) megtartását követően a szakoktató (veszélyhelyzetek létrehozására alkalmas tanpályán tartott oktatás és gépkezelési gyakorlat esetén az iskolavezető) 24 órán belül, de a gyakorlati vizsgára bocsátás feltételeként meghatározott minimális menettávolságok és kötelező óraszámok teljesítése tekintetében legkésőbb a gyakorlati vizsgát 6 órával megelőzően, elektronikus úton tájékoztatja a gyakorlati óra megtartásának tényéről, tényleges kezdetéről, végéről és időtartamáról, és (ha az értelmezhető) az induló kilométeróra-állás és a levezetett távolság adatairól.

(9) A gépkezelési gyakorlati órák esetében az iskolavezető tájékoztatja a vizsgaközpontot

a) a (7) bekezdés szerinti határidőig az ott rögzítetteken túlmenően a szaktanfolyami képzés kódjáról, az oktatás tervezett helyszínéről és az oktató nevééről,

b) a (8) bekezdés szerinti határidőig az ott rögzítetteken túlmenően a szaktanfolyami képzés kódjáról, az oktatás tényleges helyszínét, a gépazonosítót és az oktatást ténylegesen megtartó oktató nevééről.

(10) A (7)–(9) bekezdés szerinti adatszolgáltatásnak tartalmazni kell az oktatás kategóriáját és jellegét, a vezetési karton (gépkezelési karton) vagy az elektronikus vezetési karton azonosítóját, a tanuló azonosítóját, valamint, ha az értelmezhető, az oktató jármű rendszámát.”

33. § Az R8. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) A vizsgára jelentkezés feltételeként:

a) az e-learning képzés teljesítését az e-learning rendszerű képzést nyújtó képző szerv az 5. § (5) bekezdésben foglaltak szerint;

b) a tantermi képzés teljesítését a képző szerv a vizsgaközpontnak elektronikusan bejelentett jelenléti ívek alapján igazolja.

(2) A vezetési gyakorlat tantárgy képzésének a vizsgaszabályzatban meghatározott mértékű teljesítését a képző szerv az elektronikusan bejelentett gyakorlati oktatások alapján igazolja.”

34. § Az R8. a következő „A vizsgáztatás általános előírásai” alcímmel egészül ki:

„A vizsgára bocsátással összefüggő feladatok

7/B. § (1) A képző szerv a képzési és a vizsgára bocsátással összefüggő feladatai körében rögzíti a vizsgázó vizsgaszervezéshez, valamint a vizsgázó kérésére a vezetői engedély automatikus kiállításához szükséges adatait, nyilatkozatait és kérelmeit, és a vizsgaközpont informatikai rendszerén keresztül elektronikus úton átadja ezen adatokat a vizsgaközpont részére. A vizsgázó, illetve törvényes képviselője által hitelesített nyilatkozatokat, illetve hiteles másolatukat a képző szerv papír alapon is továbbíthatja a vizsgaközpontnak.

(2) A vizsgázó a vizsgaszervezéshez, valamint a vezetői engedély automatikus kiállításához szükséges, adatait, nyilatkozatait és kérelmeit elektronikus úton a vizsgaközpont informatikai rendszerén keresztül is benyújthatja, melyeket a vizsgaközpont az informatikai rendszerén keresztül a vizsgázó nyilatkozatában megjelölt képző szerv részére elérhetővé tesz.

(3) A vizsgázó képzésének ellenőrzéséhez, felügyeletéhez és vizsgáinak szervezéséhez kapcsolódó adatszolgáltatásokat, nyilatkozatokat, kérelmeket a képző szerv a vizsgaközpont informatikai rendszerén keresztül elektronikus úton továbbítja a vizsgaközpont részére.

(4) A vizsgaközpont a képző szerv vagy a vizsgázó által átadott adatok alapján a vizsgázó (mint járművezető vagy járművezető-jelölt) vezetői engedélyére, egészségi alkalmasságára, utánpótlási kötelezettségére, vezetéstől való eltiltásaira, valamint természetes személyazonosító adataira vonatkozóan a Központi Kormányzati Szolgáltatás Busz útján adatszolgáltatást kérhet az engedély-nyilvántartásban és az összerendelési nyilvántartásban szereplő adatokról, ezzel ellenőrzi a vizsgázó természetes személyazonosító és vezetési jogosultságra vonatkozó adatait, egészségi alkalmasságát, azt hogy a vizsgázó utánpótlásra kötelezett-e, vagy áll-e vezetéstől való eltiltás hatálya alatt. Az adatok eltérése esetén a vizsgaközpont az eltérés tényét jelzi a képző szervnek. A képző szerv a vizsgaközpont jelzése alapján adategyeztetést kezdeményez a vizsgázóval, és javítja az adatokat.

(5) A vizsgázó vizsgaeredményei a vizsgaközpont informatikai rendszerében a vizsgára jelentő képző szerv részére elérhetőek.

(6) A vizsgaközpont a közúti járművezetők utánképzésére jelentkezők adatait az adott személy utánképzésében részt vevő képző szerv részére elérhetővé teszi. A képző szerv az utánképzési programok megtartásához kapcsolódó, vizsgaközpont által meghatározott adatszolgáltatásokat és nyilatkozatokat a vizsgaközpont informatikai rendszerén keresztül teljesíti.

(7) A vizsgaközpont informatikai rendszerébe rögzített adatok a nyilvántartásba vétel időpontjától kezdődően hitelesítettnek tekintendők.”

35. § (1) Az R8. 10. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Elméleti vizsgára az bocsátható, aki)

„a) a tanfolyam elméleti részét az 5. § (3) bekezdésében foglaltak szerint elvégezte – vagy annak elvégzése alól részben vagy egészében a 4. § (6) bekezdésében foglaltak alapján mentesült – és az első vizsgaeseményig az adott tanfolyam megkezdésétől számított kevesebb, mint kilenc hónap telt el, továbbá aki a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló rendelet alapján tanfolyammentes vizsgát tehet;”

(2) Az R8. 10. § (1) bekezdés f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Elméleti vizsgára az bocsátható, aki)

„f) legkésőbb a vizsgára való jelentkezés során – a bizonylati album szerinti azonosítók szerepeltetésével – az igazgatási szolgáltatási díjat – a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésével, továbbképzésével, utánképzésével és vizsgáztatásával összefüggő díjakra vonatkozó rendelet alapján – megfizette.”

36. § (1) Az R8. 11. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Gyakorlati vizsgára az bocsátható, aki)

„d) a tanfolyam vizsgatárgyhoz kapcsolódó gyakorlati részét az 5. § (3) bekezdésében foglaltak szerint elvégezte; ez a követelmény nem vonatkozik arra, aki a tanfolyam vizsgatárgyhoz kapcsolódó gyakorlati részének az elvégzése alól felmentést kapott, továbbá aki a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló rendelet alapján tanfolyammentes vizsgát tehet;”

(2) Az R8. 11. § (1) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Gyakorlati vizsgára az bocsátható, aki)

„g) a külföldi hatóság által kiállított meglévő vezetői engedélyt a vizsgán bemutatja.”

(3) Az R8. 11. § (2) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Forgalmi vizsga – ha e rendelet másként nem rendelkezik – sikeres járműkezelési, vagy rutinvizsga után tehető.”

(4) Az R8. 11. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A 10. § (2) bekezdésében előírt vezetői engedély helyett egy évig el kell fogadni a feltételként meghatározott kategória megszerzését tanúsító – a vizsgaközpont által kiállított és a közlekedési igazgatási hatóság részére elektronikus úton továbbított –, az e rendeletben előírt valamennyi vizsgakövetelmény teljesítéséről szóló vizsgaigazolást. Az egy évet az adott kategóriára vonatkozó utolsó sikeres vizsga letételének időpontjától kell számítani.”

37. § Az R8. 13. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és a § a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Forgalmi vizsga – a vizsgáztatásra vonatkozó előírások figyelembevételével – a közlekedési hatóság által kijelölt vizsgautvonalon és időszakban tartható. A forgalmi vizsga kiindulási helyére bármely képző szerv jelenthet vizsgát, a közlekedési hatóság az útvonal kijelölést erre is tekintettel határozza meg.

(3a) A sikeres forgalmi vizsga feltétele, hogy a kijelölt vizsgautvonalhoz tartozó valamennyi csomópontot – kivéve a forgalmi okból történő útvonal módosítást – érintette a vizsgázó, és a vizsgaesemény időtartama a jogszabályban meghatározott, a közúton vezetéssel eltöltött idejére vonatkozó teljes időtartam legalább 80%-át kitölti.”

38. § Az R8. 14. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A vezetői engedély kiadásának feltételül a jogszabályban meghatározott vizsgáztatási előírásoknak az a vizsgázó tett eleget, aki az egyes kategóriákhoz, kombinált kategóriákhoz a 8. mellékletben előírt vizsgatárgyakból megfelelt vagy azok teljesítése alól e rendelet alapján felmentést kapott. Az adott kategóriás vezetői engedély megszerzésére irányuló, e rendeletben előírt valamennyi vizsgakövetelmény teljesítéséről az utolsó vizsgát követően egy napon belül a vizsgaközpont elektronikus vizsgaigazolást kiállításával és

továbbításával adatot szolgáltat a közúti közlekedési nyilvántartó szerv részére. A vizsgaközpont a vizsgázó kérelmére az elektronikus vizsgaigazolásról másodlati példányt állít ki.”

- 39. §** (1) Az R8. 15. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(6) A vizsgaközpont érvényteleníti azt a vizsgát
a) amelyet a vizsgázó a vizsgaközpont félrevezetésével, hamis adatok közlésével, jogszabályban meghatározott feltételek hiányában vagy a vizsgáztatás szabályainak megsértésével tett le,
b) ha bíróság ítélete vagy hatósági határozat alapján utóbb megállapítható, hogy a vizsga napján a vizsga valamely személyi feltétele hiányzott.”
- (2) Az R8. 15. §-a a következő (6a) bekezdéssel egészül ki:
„(6a) Ha a vizsgaigazolást a vizsgaközpont már kiadta, a vizsga érvénytelenítéséről szóló döntésről és a vizsgaigazolás visszavonásáról a vizsgaközpont elektronikus úton tájékoztatja a közúti közlekedési nyilvántartó szervet.”
- 40. §** Az R8. 17. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A névjegyzékbe felvett, valamint a 21. § (1) bekezdés szerinti továbbképzés esetén vizsgakötelezettségét sikeresen teljesített szakoktatónak a közlekedési hatóság a vizsga letételétől számított két évig hatályos elektronikus szakoktatói igazolványt ad ki, ide nem értve az ideiglenes névjegyzékbe történő felvételt.”
- 41. §** Az R8. 23. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A szakoktató oktatás, valamint járműkezelési, rutin és forgalmi vizsgáztatás közben köteles magánál tartani)
„b) a járművezetési gyakorlat tantárgy oktatásakor és a gyakorlati vizsgán az a) pontban foglaltakon kívül a jármű forgalmi engedélyét, az érvényes oktatójármű-igazolást és a papíralapú vagy elektronikus vezetési kartont.”
- 42. §** Az R8. 26. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„(1) Vizsgabiztosi vizsgára az bocsátható, aki a vizsgabiztosi tanfolyamot igazoltan elvégezte. Az elméleti vizsgabiztosi vizsgára az bocsátható, aki az elméleti vizsgabiztosi tanfolyamot igazoltan elvégezte.
(2) A vizsgabiztosi és az elméleti vizsgabiztosi vizsgán a vizsgaközpont által kijelölt, a névjegyzékben szereplő vizsgabiztosok vizsgáztatnak. A vizsga a közlekedésért felelős miniszter által a tantervi és vizsgakövetelményben meghatározottak alapján történik.”
- 43. §** Az R8. 27. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:
„(3a) Az elméleti vizsgabiztosoknak a vizsgabiztosi tevékenység folytatásához – a (3) bekezdés szerinti követelményeknek való megfelelés érdekében – két évente továbbképzésen kell részt venniük, és ezt követően sikeres vizsgát kell tenniük.”
- 44. §** Az R8. 28. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és a § a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:
„(1) A vizsgabiztos vizsgáztatás közben magánál tartja vizsgabiztosi igazolványát. A vizsgabiztos „T” kategóriás forgalmi vizsgáztatás közben magánál tartja a vezetői engedélyt (vagy a közlekedési igazgatási hatóság által kiadott, a vezetői engedély kiállítására irányuló kérelem adatlapot, annak adatlapon feltüntetett érvényességi idején belül) is.
(1a) Az elméleti vizsgabiztos vizsgáztatás közben magánál tartja elméleti vizsgabiztosi igazolványát.”
- 45. §** Az R8. 33. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„33. § (1) Szaktanfolyami képzésre az jelentkezhet, aki a Kkt. 19. § (5) bekezdés szerinti, valamint a jelentkezésre vonatkozóan e rendeletben, valamint a jogszabályban rögzített feltételeknek megfelel. A szaktanfolyami képzést követő vizsgára az bocsátható, aki megfelel a jogszabályban meghatározott feltételeknek.
(2) A vizsgát a vizsgaközpont által – szakmai szempontok figyelembevételével – kijelölt független vizsgabiztos vagy vizsgabizottság előtt kell teljesíteni. A vizsgabizottság elnökének és tagjának kijelölése a kijelöléssel érintett vizsgára szól. A vizsgabizottság elnöke és tagja felelős a vizsga szabályos és zavartalan lefolytatásáért.
(3) A vizsgabizottság elnöke és tagja olyan személy lehet, aki szerepel a szaktanfolyami vizsgabiztosi névjegyzékben és az adott vizsgatárgy vonatkozásában megfelel a jogszabályban és a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározott feltételeknek. A vizsgán vizsgabizottság elnöke és tagja nem lehet az, aki a vizsgázó vizsgára történő felkészítésében részt vett, a vizsgázónak a Ptk. szerinti közeli hozzátartozója, alkalmazottja, vagy akitől egyébként – fennálló jogviszonya, gazdasági érdekeltsége miatt – nem várható el a vizsga tárgyilagos megítélése.”

(4) A vizsgabiztosi névjegyzékbe olyan személy vehető fel, aki jogszabályban meghatározott szakmai képesítéssel, végzettséggel, és gyakorlati idővel rendelkezik, valamint, akinek a névjegyzékbe való felvételét megelőző két éven belül a szakoktatói, a vizsgabiztosi, és az iskolavezetői tevékenységi engedélyét a közlekedési hatóság nem vonta vissza.

(5) A szaktanfolyami vizsgabiztos csak azon szaktanfolyami képzésekhez tartozó vizsgatárgyak vonatkozásában kerülhet vizsgabiztosi névjegyzékbe, amelyekre nézve rendelkezik a vizsgabiztosra vonatkozóan – jogszabályban, illetve a tantervi és vizsgakövetelményekben – meghatározott képesítéssel, iskolai végzettséggel, valamint szakmai gyakorlati idővel.

(6) A szaktanfolyami képzés vizsgabiztosának két évente a KTI által szervezett időszakos, szakirányú továbbképzésen kell részt vennie és a továbbképzéshez kapcsolódóan vizsgakötelezettségét sikeresen teljesítenie kell.

(7) A szaktanfolyami képzésre és vizsgáztatásra a tanfolyami képzésre és vizsgáztatásra vonatkozó hatályos jogszabályi rendelkezések mellett a szaktanfolyami képzés tekintetében a közlekedésért felelős miniszter, a szaktanfolyami vizsgáztatás tekintetében a vizsgaközpont által a képzés, vizsgáztatás tárgykörében jogszabály alapján kiadott szabályzatait alkalmazni kell.”

46. § Az R8. 33/F. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„33/F. § (1) Az e fejezet szerinti sikeres vizsga esetén a vizsgázó részére – hatályos vezetői engedély megléte esetén – a vizsgaközpont a 14. számú melléklet szerinti, a 95. harmonizált uniós kódot tartalmazó, öt évig hatályos gépjárművezetői képesítési igazolványt állít ki és azt hivatalos iratként, vagy a vizsgaközpont kijelölt ügyfélszolgálatán keresztül személyes átvétellel bocsátja a vizsgázó rendelkezésére.

(2) A gépjárművezetői képesítési igazolvány tulajdonosa a vizsgaközpontnál az a)–c) pontban meghatározott körülmény bekövetkezésétől számított 15 napon belül köteles bejelenteni, ha a részére kiadott gépjárművezetői képesítési igazolvány

a) elveszett, ellopták vagy megsemmisült,

b) megrongálódás vagy elhasználódás miatt bármely bejegyzett adata nem olvasható, vagy

c) bármely bejegyzett adata megváltozott, ide nem értve a gépjárművezetői képesítési igazolvány tulajdonosának gépjárművezetői képesítési igazolványában feltüntetett lakcímét és a vezetői engedély számát.

(3) A gépjárművezetői képesítési igazolvány tulajdonosának (2) bekezdés szerinti bejelentése alapján a vizsgaközpont – a (2) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott esetben a gépjárművezetői képesítési igazolvány és a (2) bekezdés c) pontjában meghatározott esetben az adatváltozást tanúsító okmány felmutatása mellett – a nyilvántartásban rögzített adatok felhasználásával, az érvényes vezetői engedély bemutatása mellett a korábban kiadott gépjárművezetői képesítési igazolvány helyett új gépjárművezetői képesítési igazolványt ad ki.

(4) Ha a gépjárművezetői képesítési igazolvány időbeli hatálya lejárt, jogszabályban meghatározott feltételek teljesítése esetén a vizsgaközpont új gépjárművezetői képesítési igazolványt állít ki.

(5) A gépjárművezetői képesítési igazolványon a kiadásának időpontjában fennálló lakcímadat és a vezetői engedély száma kerül feltüntetésre. Ezen adatok megváltozása nem érinti a kiadott gépjárművezetői képesítési igazolvány érvényességét. A vezetői engedély cseréjét követően a gépjárművezetői képesítési igazolványra utaló 95. harmonizált uniós kódot is tartalmazó vezetői engedély önállóan, a korábbi vezetői engedély számát tartalmazó gépjárművezetői képesítési igazolvány az új vezetői engedéllyel együttesen igazolja a 33/A. §-ban meghatározott követelményeknek való megfelelést.”

47. § (1) Az R8. 38. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„38. § (1) A közlekedési hatóság évente legalább egy alkalommal – a Közlekedési Szakértői Testület akkreditációs eljárás követelményeinek meghatározására, az akkreditációs jog visszavonására irányuló, a közlekedésért felelős miniszter részére benyújtott javaslata alapján – pályázatot hirdet az e-learning rendszerű képzésben alkalmazható zárt rendszerű távoktatási képzésmenedzsment-rendszer (a továbbiakban: Rendszer), az e-learning rendszerű képzéshez szükséges digitális tananyagok (a továbbiakban: Tananyag), a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésénél és vizsgáztatásánál alkalmazott, a járművek és járműszerelvények technikai kezelése, a forgalmi helyzetek és a járművezetési veszélyhelyzetek gyakorlására alkalmas szimulátorok (a továbbiakban: Szimulátor) és az elektronikus vezetési karton vezetésére szolgáló alkalmazás és a kapcsolódó informatikai rendszer (a továbbiakban: elektronikus vezetési karton rendszer) tanúsításának, minősítésének megszerzésére.

(2) A pályázati kiírásokat a közlekedési hatóság a közlekedésért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzéteszi. A pályázat benyújtásának határideje a kiírástól számított 30 nap, a pályázathoz mellékelni kell az igazgatási szolgáltatási díj befizetéséről szóló igazolást.

(3) A közlekedési hatóság az akkreditáció megszerzésére irányuló pályázattal kapcsolatos döntését a Közlekedési Szakértői Testület állásfoglalásának figyelembe vételével hozza meg. A pályázatokat a beérkezés sorrendjében abból a szempontból vizsgálja, hogy megfelelnek-e:

- a) a Rendszer és a Szimulátor vonatkozásában
 - aa) a jogszabályi követelményeknek,
 - ab) a pályázati kiírásnak;
- b) a Tananyag vonatkozásában
 - ba) a jogszabályi követelményeknek,
 - bb) a közlekedésért felelős miniszter által kiadott tantervi és vizsgakövetelményeknek, valamint
 - bc) a pályázati kiírásnak;
- c) az elektronikus vezetési karton rendszerek vonatkozásában
 - ca) a jogszabályi követelményeknek,
 - cb) a pályázati kiírásnak,
 - cc) az adatvédelmi és adatbiztonsági követelményeknek.

(4) Az akkreditáció eredményét a beadási határidőtől számított 60 napon belül kell kihirdetni.

(5) A sikeres akkreditáció eredményeként a közlekedési hatóság a Rendszert, a Tananyagot, a Szimulátort, illetve az elektronikus vezetési kantonrendszert a képzési vagy vizsgáztatási tevékenység során felhasználhatónak minősíti, és akkreditációs számmal – továbbá a Szimulátor esetében az engedély hatályosságát jelző matricával – látja el.

(6) A szimulátor típus sikeres akkreditációja esetén a közlekedési hatóság a szakértői testület javaslata alapján típusakkreditációt ad ki. A közlekedési hatóság a közlekedésért felelős miniszter által – a Közlekedési Szakértői Testület szakmai állásfoglalására, valamint a pályázati kiírásban foglaltakra figyelemmel – meghatározott, az elbírálás időpontjában hatályos szimulátor berendezések akkreditálásának módjára vonatkozó eljárásrend és mellékletei szerint meghatározza, hogy az adott típusú szimulátor típus mely képzésekre és vizsgákra alkalmas. A képzési és vizsgarész csak a közlekedési hatóság által ellátott akkreditációs számmal és matricával rendelkező szimulátoron végezhető.

(7) A közlekedési hatóság a képző szerv erre irányuló kérelme alapján típusakkreditációs eljárás lefolytatása nélkül, a típusra vonatkozó akkreditációs érvényességi időtartamig akkreditációs számmal és matricával látja el azon szimulátor berendezést, amely tekintetében megállapította, hogy típusa azonos valamely érvényes akkreditációval rendelkező szimulátor típussal.

(8) A Rendszer, a Tananyag, a Szimulátor, illetve az elektronikus vezetési kantonrendszer akkreditációjának érvényességi ideje legfeljebb 60 hónap a kihirdetést követően.

(9) Az akkreditáció érvényességi ideje alatt az akkreditációt megszerző képző szerv gondoskodik a jogszabályi, a közlekedési hatóság és – az elektronikus vezetési kanton rendszer esetében a vizsgaközpont – szabályzatainak való megfelelésegről, valamint a tantervi megfelelésegről. A közlekedési hatóság a változtatásokat ellenőrizheti.

(10) Ha az akkreditált Rendszernek, Tananyagának, Szimulátornak, vagy elektronikus vezetési kanton rendszernek a (9) bekezdés szerinti kötelező módosítása szerinti változata az erre vonatkozó felszólítást követő 10 munkanapon belül sem felel meg a jogszabályi, szabályzati, tantervi vagy akkreditációs előírásoknak, a közlekedési hatóság az akkreditációt visszavonja.

(11) A közlekedésért felelős miniszter az akkreditált Rendszer, Tananyag, Szimulátor és elektronikus vezetési kantonrendszer listáját és akkreditációs számát honlapján közzéteszi.”

48. § Az R8. 38/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„38/A. § (1) A Rendszer akkor akkreditálható, ha

- a) a képző szerv az akkreditációs időszak teljes idejére igazolja a tanúsított és szabványos Rendszer jogszerű felhasználhatóságát legalább ezer konkurens (egyidejű) felhasználóra vonatkozóan,
- b) a Rendszerhez és a tanulók részére a folyamatban lévő aktuális képzések Tananyagaihoz folyamatos, időkorlátozás nélküli (7×24 órás rendelkezésre állással) tanulói hozzáférést biztosít,
- c) a közlekedési hatóság részére a Rendszerhez és annak minden Tananyagához folyamatos, időkorlátozás nélküli hozzáférést biztosít,
- d) adatbázisában rögzíti a tanuló aktuális képzésben történő előrehaladását, a Rendszerben eltöltött idejét, értékeli és rögzíti a tanulóknak a Tananyagban szereplő ellenőrző kérdésekre adott válaszait, eredményeit, a tanuló Rendszerben történő kötelező regisztrációját követően a tanuló egyedi azonosítójával a Rendszerbe történő belépéseit – ideértve a tanulói számítógép IP címének naplózását is azzal, hogy a tanuló Rendszerben eltöltött idejét minden esetben rögzíteni (naplózni) kell,

- e) az e-learning képzésben részt vevő tanuló adatait tartalmazó állományt (a továbbiakban: e-learning képzés kezdés bejelentés) a hozzáférés kiadását követően haladéktalanul, de legkésőbb 24 órán belül el kell küldenie a közlekedési hatóság által meghatározott módon a vizsgaközpont részére,
- f) a tanuló e-learning képzésének befejezésekor a Rendszernek – képzési igazolás kiállításával egyidejűleg – a tanuló adatait és képzésének leíró adatait az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény szerinti legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időbélyegzővel ellátott, a közlekedési hatóság által meghatározott szabványos XML formátumú és adattartalmú állományban (a továbbiakban: e-learning képzési statisztika) kell tárolnia; az e-learning képzési statisztikát a képző szervnek legalább 5 évig kell megőriznie, illetve a Rendszernek haladéktalanul, de legkésőbb 24 órán belül el kell küldenie a közlekedési hatóság által meghatározott módon a vizsgaközpont részére,
- g) a tanuló e-learning képzésének befejezésekor a Rendszernek automatikusan ki kell állítania, és az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény szerinti legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időbélyegzővel kell ellátnia a 3. melléklet 3.2.4. pontja szerinti igazolást (a továbbiakban: e-learning képzési igazolás) a közlekedési hatóság által meghatározott adattartalommal; a kiállított e-learning képzési igazolást a Rendszernek a kiállítást követően haladéktalanul el kell küldenie vagy letölthetővé kell tennie az iskolavezetőnek és a tanulóknak; az így előállított e-learning képzési igazolást a képző szervnek legalább 5 évig kell megőriznie, illetve a Rendszernek az e-learning képzési igazolás kiállítását követően haladéktalanul, de legkésőbb 24 órán belül el kell küldenie a közlekedési hatóság által meghatározott módon a vizsgaközpont részére,
- h) biztosítja a SCORM formátumú szabványos – a közlekedési hatóság által rendelkezése bocsátott – kiegészítő ismeretanyag képzéshez történő hozzáadását,
- i) a képzési folyamat megszakítható és az egyéni azonosítást követően folytatható,
- j) a fejezetek végén kérdésbankból véletlenszerűen önellenőrző tesztet biztosít a tanuló számára,
- k) az önellenőrző tesztek a tanuló által a képzési folyamatban tetszőleges számban ismételhetőek,
- l) a modulok végén önellenőrző tesztet biztosít a tanuló számára és csak akkor lehet elvégzett a modul, ha a tanuló az adott modul ismeretanyagából feltett megfelelő számú kérdésekre legalább 85%-ban helyes választ adott.
- (2) A Tananyag akkor akkreditálható, ha
- a) az e-learning tananyagokra vonatkozó speciális pedagógiai és didaktikai elvárásokra figyelemmel olyan mennyiségű és színvonalú animációval és önellenőrző teszttel rendelkezik, amellyel az előírt ismeretanyagot egy átlagos képességű tanuló külső segítség nélkül is el tudja sajátítani és megszerzett tudásának megfelelőségéről önállóan meg tud győződni,
- b) a képzésen belül a Tananyag modulárisan épül fel oly módon, hogy egy átlagos képességű tanuló képes bármely modul egyszerre történő elvégzésére,
- c) a modulok fejezetenként elkülönültek, és egy fejezet legfeljebb tíz modult tartalmaz,
- d) színvonala és kidolgozottsága tekintetében – ideértve, de nem kizárólagosan a speciális pedagógiai és didaktikai elvárásokat, valamint az animációk és tesztek színvonalát és mennyiségét – eléri az adott képzésen akkreditált tananyagok átlagos színvonalát.
- (3) Az elektronikus vezetési kartonrendszer akkor akkreditálható, ha
- a) alkalmas a bizonylati albumban lévő adattartalmon túl a vezetési gyakorlati oktatás alatt az oktató jármű földrajzi helymeghatározása alapján a járművel megtett becslött menettávolság, az oktatás időpontja és időtartama automatikus rögzítésére, valamint a vizsgaközpont által történő ellenőrzésére,
- b) alkalmas a szakoktató elektronikus vezetési karton rendszerbe történő belépéseinek naplózására,
- c) alkalmas a gyakorlati képzésben részt vevő tanuló és a gyakorlati foglalkozások adatai legalább 5 éves időtartamú megőrzésére.”

49. §

Az R8. a következő 39/A. §-sal egészül ki:

„39/A. § (1) A közlekedési hatósági jogalkalmazással összefüggő egyes közlekedési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendeletnek (a továbbiakban: Módr.2.) e rendeletre vonatkozó módosító rendelkezéseit azon vizsgázó esetében, aki 2022. december 19-ét megelőzően az adott kategória megszerzéséhez előírt „Biztonsági ellenőrzés és üzemeltetés” vagy „Rutin” vizsgakötelezettség közül az egyiket nem teljesítette, azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy 2022. december 19-től a „Rutin” vizsgakötelezettséget köteles teljesíteni.

(2) A Módr.2.-vel megállapított 6. § (7) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szakoktató a 2022. december havi óra- és vizsgaösszesítő lapot 2022. december 18. napjáig küldi meg a közlekedésért felelős miniszter által a bizonylati albumban meghatározott módon a vizsgaközpontnak elektronikus úton.

(3) A Módr.2.-vel megállapított 6. § (7) bekezdés alkalmazásával összefüggésben a 2022. december 18. napjáig a vizsgaközpontnak megküldött havi óra- és vizsgaösszesítő lapok adatainak és a vezetési kartonok adatainak összhangja érdekében a szakoktató a vizsgaközpontnak megküldött havi óra- és vizsgaösszesítő lapok adatait 2022. december 18. napjáig módosíthatja.

(4) A Módr.2.-vel megállapított 6. § (7) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a 2022. december 19. és 2023. január 8. napja közötti gyakorlati foglalkozások esetében a 6. § (7) bekezdés szerinti adatokat a szakoktatónak nem kell legkésőbb a foglalkozás kezdetét 2 órával megelőzően, illetve a gyakorlati foglalkozás megtartását követően 24 órán belül a vizsgaközpont részére megküldeni. A 2022. december 19. és 2023. január 8. napja közötti gyakorlati foglalkozások esetében a gyakorlati foglalkozás megtartását követően a szakoktató 2023. január 9. és 2023. január 31. napja között elektronikus úton bejelenti a gyakorlati óra megtartásának tényét, tényleges kezdetét, végét és időtartamát, a foglalkozás kategóriáját és jellegét, a vezetési karton vagy az elektronikus vezetési karton adatait és a tanuló azonosítóját, valamint ha az értelmezhető, az oktató jármű rendszámát, az induló kilométeróra-állást és a levezetett távolságot a vizsgaközpont részére.

(5) A Módr.2.-vel megállapított 7. § b) pontját azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a 2022. december 19. napját megelőzően elektronikus megküldött névsorral rendelkező, valamint a 2022. december 19. napját megelőző időszakra eső első foglalkozással megkezdett képzés esetében a tantermi képzések teljesítését a vizsgaközpont a képző szerv által vezetett, aláírt jelenléti ívek alapján ellenőrizheti. A képző szerv a 2022. december 19. és 2023. január 8. napja között indított e-learning képzésen és tantermi képzésen résztvevő tanulókat, illetve névsorukat és jelenléti ívüket 2023. január 9. és 2023. január 31. napja között jelenti le.

(6) A Módr.2.-vel megállapított 7/B. § előírásait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a 2022. december 19. és 2023. január 8. napja közötti időszakra eső nyilatkozatok és adatszolgáltatások 2023. január 9. és 2023. január 31. napja között pótolhatóak.

(7) A Módr.2.-vel megállapított 17. § (3) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a 2022. december 31. napjáig érvényes szakoktatói igazolványok érvényességi ideje 2023. december 31. napjáig meghosszabbodik. A szakoktatói igazolványok 2023. december 31-ig nem elektronikus szakoktatói igazolványként is kiadhatók.

(8) A Módr.2.-vel megállapított 3. számú melléklet 3.2. pont 3.2.1. alpontjában foglalt táblázatot akként kell alkalmazni, hogy a 2022. december 19. napját megelőzően „C1”, „C”, „D1”, „D”, „T”, „TR” kategóriák, valamint „BE”, „C1E”, „CE”, „D1E”, „DE” kombinált kategóriák esetében teljesített

a) „Alapoktatás” jellegű gyakorlati foglalkozásokat 2022. december 19-től a „Rutin vizsgára felkészítő vezetés” jellegű gyakorlati foglalkozásként kell figyelembe venni,

b) „Hegyvidéki vezetés” jellegű gyakorlati foglalkozásokat 2022. december 19-től „Országúti vezetés” jellegű gyakorlati foglalkozásként kell figyelembe venni.

(9) A Módr.2.-vel megállapított 3. számú melléklet 3.2. alpont 3.2.2. alpontját azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a) ha a tanfolyam első foglalkozása 2022. december 19. és 2023. január 8. napja közötti időszakra esik, az iskolavezető az általa elkészített tanrendet, valamint a 2022. december 19. és 2023. január 8. napja közötti időszakban módosított tanrendet, annak összes foglalkozására kiterjedően 2023. január 9. és 2023. január 31. napja közötti időszakban küldi meg a vizsgaközpont részére;

b) a 2022. december 19. napját megelőzően elektronikus megküldött névsorral rendelkező és 2022. december 19. napját megelőzően megkezdett tanfolyam esetén a foglalkozást tartó szakoktató nem köteles a foglalkozások jelenléti ívét elektronikus formában a vizsgaközpont részére bejelenteni;

c) azon személyek esetén, akiknek a jelentkezési lap adatait a képző szerv 2022. december 18. napjáig elektronikus megküldte a vizsgaközpont részére, de az aláírt jelentkezési lapot 2022. december 18. napjáig nem nyújtotta be a vizsgaközpont részére, a képző szerv 2023. január 9. napját követően küldi meg ismételt a tanuló jelentkezési adatlap adatait elektronikus formában a vizsgaközpont részére,;

d) a 2022. december 19. és 2023. január 8. napja közötti időszakban első foglalkozással megkezdett tanfolyamon kizárólag a 2022. december 19. naptól hatályos szabályok szerint vehet részt tanuló és rögzíthető a névsorra, ebben az esetben a jelentkezési adatlapot 2023. január 9. és 2023. január 31. napja között kell benyújtani a vizsgaközpont részére;

e) a 2022. december 19. és 2023. január 8. napja közötti időszakra eső első foglalkozással megkezdett tanfolyam névsorát, valamint a 2022. december 19. és 2023. január 8. napja között megtartott tantermi elméleti foglalkozás jelenléti ívét a foglalkozást tartó szakoktató 2023. január 9. és 2023. január 31. napja között jelenti be elektronikus formában a vizsgaközpont részére.

(10) A Módr.2.-vel megállapított 3. számú melléklet 3.5. alpont 3.5.1. alpontját azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

- a) a járművezetési gyakorlat oktatása a 2022. december 19. napját megelőzően hitelesített vezetési kartonok birtokában is megkezdhető, illetve folytatható;
- b) a 2022. december 19. és 2023. január 8. napja közötti időszakban a járművezetési gyakorlat oktatása olyan vezetési kartonnal is megkezdhető, illetve folytatható, amelyet elektronikusan még nem jelentettek be, és a vizsgaközpont által elektronikusan generált egyedi azonosítóval sem láttak még el. A 2022. december 19. és 2023. január 8. napja között, nem hitelesített vezetési kartonnal megkezdett járművezetési gyakorlat esetén a szakoktató 2023. január 9. és 2023. január 31. között köteles a vizsgaközpont részére elektronikusan bejelenteni és a vizsgaközpont által elektronikusan generált egyedi azonosítóval ellátni a vezetési kartont.
- (11) A vizsgaközpont vezetője a 2022. december 19. és 2023. január 31. közötti időszakban a vizsgaközpont honlapján közzétett közleményben meghatározott naptári napokra vonatkozóan rendelhet el rendkívüli vizsgára jelentkezési, vizsgáztatási, illetve vizsgaigazolás-kiállítási szünetet."

50. § Az R8.

- a) 3. melléklete a 11. melléklet szerint,
 b) 5. melléklete a 12. melléklet szerint,
 c) 8. melléklete a 13. melléklet szerint
 módosul.

51. § Az R8.

- a) 2. § (1) bekezdés 38. pontjában a „38. tanterv: a képző szerv képzési tevékenységét meghatározó követelményrendszert tartalmazó pedagógiai dokumentum,” szövegrész helyébe a „38. tanterv: a közlekedésért felelős miniszter által kiadott, a képző szerv képzési tevékenységét meghatározó követelményrendszert tartalmazó pedagógiai dokumentum,” szöveg,
- b) 2. § (1) bekezdés 51. pontjában az „az adott tananyag megértését.” szövegrész helyébe az „az adott tananyag megértését,” szöveg,
- c) 3. § (1) bekezdésben, a 10. § (2) bekezdés d) pontjában, a 18. § (3) bekezdés b) pont be) alpontjában a „Trolibusz” szövegrész helyébe a „TR” szöveg,
- d) 3. § (7) és (8) bekezdésében a „képzőszerv” szövegrész helyébe a „képző szerv” szöveg,
- e) 5. § (1) bekezdésében az „(az ún. „Bizonylati album”-ban szereplő nyomtatványokat)” szövegrész helyébe az „(a bizonylati albumban szereplő nyomtatványokat)” szöveg,
- f) 6. § (6) bekezdésében a „vezetési gyakorlat tantárgy” szövegrész helyébe a „vezetési gyakorlat tantárgy (ideértve a vezetési gyakorlat tantárgy szimulátoron történő oktatását, valamint a közúti közlekedési szakember képzés járművezetéssel járó oktatási óráit)” szöveg,
- g) 9. § (7) bekezdésében a „- kérelemre -” szövegrész helyébe az „- elektronikus bejelentés alapján -” szöveg,
- h) 9. § (7a) bekezdésében a „jelentkezési lapon” szövegrész helyébe a „jelentkezési adatlapon” szöveg, a „8. számú melléklet 6.1.1. pontjában” szövegrész helyébe a „8. számú melléklet 1.4. pontjában” szöveg,
- i) 10. § (1) bekezdés e) pontjában, 39. § (3) bekezdésében a „jelentkezési lapon” szövegrész helyébe a „jelentkezési adatlapon” szöveg,
- j) 10. § (3) bekezdésében az „a forgalmi vizsga teljesítéséről szóló vizsgaigazolást.” szövegrész helyébe az „az e rendeletben előírt valamennyi vizsgakövetelmény teljesítéséről szóló vizsgaigazolást.” szöveg,
- k) 11. § (1) bekezdés f) pontjában a „Bizonylati Album” szövegrész helyébe a „bizonylati album” szöveg,
- l) 18. § (3) bekezdés be) pontjában, 18. § (5) bekezdésében a „Tr” szövegrész helyébe a „TR” szöveg,
- m) 21. § (1) bekezdésében az „évenként” szövegrész helyébe a „kétévenként” szöveg, a „venni” szövegrész helyébe a „vennie” szöveg, a „tenni” szövegrész helyébe a „tennie” szöveg,
- n) 25. § (2) bekezdés b) pontjában az „és legalább kétéves szakoktatói gyakorlattal, vagy legalább középiskolai érettségivel és ötéves szakoktatói gyakorlattal rendelkezik” szövegrész helyébe a „vagy legalább középiskolai érettségivel és ötéves szakoktatói gyakorlattal vagy legalább középiskolai érettségivel és ötéves közlekedésrendészeti gyakorlattal rendelkezik” szöveg,
- o) 25. § (2) bekezdés d) pontjában a „kombinált kategóriára” szövegrész helyébe a „kombinált kategóriára a vizsgáztatási jogosultságnak megfelelően” szöveg,
- p) 27. § (1) bekezdés a) pontjában a „vizsgabiztosi képesítéssel” szövegrész helyébe a „vizsgabiztosi vagy elméleti vizsgabiztosi képesítéssel” szöveg,
- q) 27. § (1) bekezdés d) pontjában az „aki érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik” szövegrész helyébe az „az elméleti vizsgabiztos kivételével, aki érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik” szöveg,

- r) 27. § (1) bekezdés e) pontjában az „akire nem vonatkozik olyan rendelkezés,” szövegrész helyébe az „az elméleti vizsgabiztos kivételével, akire nem vonatkozik olyan rendelkezés,” szöveg,
 - s) 27. § (1) bekezdés g) pontjában az „aki a vizsgabiztosi képzésre” szövegrész helyébe az „aki a vizsgabiztosi vagy elméleti vizsgabiztosi képzésre” szöveg,
 - t) 27. § (2) bekezdésében a „vizsgabiztosi igazolványt” szövegrész helyébe a „vizsgabiztosi vagy elméleti vizsgabiztosi igazolványt” szöveg,
 - u) 27. § (3) bekezdésében az „évente összesen legalább kétnapos” szövegrész helyébe a „kétévente összesen legalább négynapos” szöveg,
 - v) 32. § (1) bekezdésében az „évenként” szövegrész helyébe a „kétévenként” szöveg,
 - w) az „A „Gépjárművezetői képesítési igazolvány” kiadása, nyilvántartása” alcímben a „ „Gépjárművezetői” szövegrész helyébe a „gépjárművezetői” szöveg és az „igazolvány” ” szövegrész helyébe az „igazolvány” szöveg,
 - x) 41/A. §-ában a „ „Gépjárművezetői” szövegrész helyébe a „gépjárművezetői” szöveg és az „igazolványok” ” szövegrész helyébe az „igazolványok” szöveg
- lép.

52. § Hatályát veszti az R8.

- a) 2. § (1) bekezdés 1. pontjában az „és a „biztonsági ellenőrzés és üzemeltetés” tantárgyak” szövegrész,
- b) 2. § (1) bekezdés 7. pontjában a „biztonsági ellenőrzés és üzemeltetés vizsga,” szövegrész,
- c) 2. § (1) bekezdés 26. és 28. pontja,
- d) 2. § (1) bekezdés 33. pontjában az „aláírását és vizsgaeredményeit is,” szövegrész,
- e) 9. § (6) és (8) bekezdése,
- f) 10. § (1) bekezdés g) pontja,
- g) 10. § (2) bekezdés b) pontjában az „és „C” ” szövegrész,
- h) 11. § (1) bekezdés f) pontjában a „vagy közvetlenül” szövegrész,
- i) 11. § (1a) bekezdésében a „ , valamint biztonsági ellenőrzés és üzemeltetés vizsgát” szövegrész,
- j) 11. § (3) bekezdés d) pontjában a „– külön jogszabály alapján –” szövegrész,
- k) 11. § (5) bekezdés a) pontjában az „és két éven belül „A1” kategóriára sikeres elméleti vizsgát tett” szövegrész,
- l) 11. § (5) bekezdés b) pontjában az „és két éven belül „A1” vagy „A2” kategóriára sikeres elméleti vizsgát tett” szövegrész,
- m) 14. § (8) bekezdése,
- n) 15. § (2) bekezdés b) pontjában az „a biztonsági ellenőrzés és üzemeltetési,” szövegrész,
- o) 18. § (4) bekezdés második mondatában, 20. § (2) bekezdés második mondatában és 26. § (2) bekezdés második mondatában az „A” szövegrész,
- p) a 18. § (4) bekezdés második mondatában, 20. § (2) bekezdés második mondatában a „meghatározottak szerint” szövegrész, valamint 32. § (1) bekezdésében a „meghatározottak szerinti” szövegrész,
- q) 21. § (3) bekezdése,
- r) 23. § (1) bekezdés a) pontjában az „és a szakoktatói igazolványát, ez utóbbit köteles jól láthatóan magán viselni,” szövegrész,
- s) 25. § (3) bekezdés c) pontja,
- t) 31. § (1) bekezdés a) pontjában az „és szakoktatói vagy a 3. melléklet 2.5 pontjában meghatározott képesítéssel” szövegrész,
- u) 31. § (1) bekezdés b) pontja,
- v) 33/D. § (2) bekezdése, (4) bekezdése és (6) bekezdése,
- w) 38/B. §-a.

12. A vasúti társaságok működésének engedélyezéséről szóló 45/2006. (VII. 11.) GKM rendelet módosítása

53. § A vasúti társaságok működésének engedélyezéséről szóló 45/2006. (VII. 11.) GKM rendelet 16. §-a és „A vasúti igazgatási szerv ellenőrzési jogköre” című alcím helyébe a következő alcím lép:

„A működési engedélyekről, valamint a tudomásul vett bejelentéssel rendelkező vasúti társaságokról és a bejelentett vasúti tevékenységekről vezetett nyilvántartás adatai

16. § (1) A vasúti igazgatási szerv a működési engedéllyel és a tudomásul vett bejelentéssel rendelkező vasúti társaságokról elektronikus nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartás tartalmazza

- a) a vasúti társaság elnevezését, cégjegyzékszámát és székhelyét vagy telephelyét;
- b) a működési engedély vagy a bejelentést tudomásul vevő döntés azonosítóját, kiadmányozásának dátumát;
- c) a vasúti társaság által végzett vasúti tevékenység megnevezését;
- d) az a)–c) pontban felsorolt adatok törlésének tényét, időpontját.

(3) A vasúti igazgatási szerv a nyilvántartásban kezelt adatokat azok törlésétől számított tíz évig megőrzi.”

13. A magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 26/2007. (III. 1.) GKM–HM–KvVM együttes rendelet módosítása

54. § A magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 26/2007. (III. 1.) GKM–HM–KvVM együttes rendelet 24. § 30a. pontjában a „4/1998. (I. 16.) Korm. rendelet 13. § 3. pontja” szövegrész helyébe a „4/1998. (I. 16.) Korm. rendelet 13. § 5. pontja” szöveg lép.

14. A léginavigációs szolgálatot és légiforgalmi szolgáltatást ellátó szakszemélyzet szakszolgálati engedélyéről és képzéséről szóló 17/2008. (IV. 30.) GKM rendelet módosítása

55. § A léginavigációs szolgálatot és légiforgalmi szolgáltatást ellátó szakszemélyzet szakszolgálati engedélyéről és képzéséről szóló 17/2008. (IV. 30.) GKM rendelet (továbbiakban: R9.) a következő 4. §-sal egészül ki:
„4. § A szakszolgálati engedélykérelem kötelező tartalmi elemeit a 3. melléklet határozza meg.”

56. § Az R9. 3. melléklete helyébe a 14. melléklet lép.

15. A kereskedelmi repülőtér légi jármű által történő igénybevételeért fizetendő díj megállapításának elveiről és módszereiről szóló 61/2011. (XI. 25.) NFM rendelet módosítása

57. § A kereskedelmi repülőtér légi jármű által történő igénybevételeért fizetendő díj megállapításának elveiről és módszereiről szóló 61/2011. (XI. 25.) NFM rendelet 18. §-a a következő (1b) és (1c) bekezdéssel egészül ki:
„(1b) A légiközlekedési hatóság az utasforgalom jelentős mértékű tartós csökkenésével járó esemény bekövetkezése esetén – a repülőtér üzemben tartója kérelmére – a 18. § (1) bekezdése szerinti fogyasztói elégedettségi felmérés elvégzésének kötelezettsége alól az érintett negyedév vonatkozásában felmentést adhat.
(1c) Az utasforgalom jelentős mértékű csökkenését az esemény bekövetkezését megelőző két év statisztikai adatai alapján számított átlagos éves utasforgalom adatai alapján kell megállapítani. Tartósnak kell tekinteni az eseményt követően legalább két negyedéven át tartó utasszám csökkenést.”

16. A léginavigációs és a légiközlekedés biztonságát szolgáló egyéb földi berendezések engedélyezési eljárásáról és hatósági felügyeletéről szóló 68/2011. (XI. 30.) NFM rendelet módosítása

58. § A léginavigációs és a légiközlekedés biztonságát szolgáló egyéb földi berendezések engedélyezési eljárásáról és hatósági felügyeletéről szóló 68/2011. (XI. 30.) NFM rendelet (a továbbiakban: R10.) 15. § (3) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A rádióállomás kezelői engedélyt az a 18. életévét betöltött, legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkező személy szerezheti meg, aki)

„a) képzésen történő részvétellel elsajátította a következő elméleti ismereteket:”

59. § Az R10. 15. §-a a következő (3a)–(3c) bekezdéssel egészül ki:
„(3a) Az elméleti ismeretek elsajátítására szolgáló képzés elvégzését követően a hatósági vizsga ismétlésére egy éven belül legfeljebb két alkalommal van lehetőség.
(3b) A (3a) bekezdés szerinti vizsgaidőpontok között legalább egy hónap időtartamnak kell eltelnie.
(3c) A második sikertelen ismétlődő hatósági vizsga esetén az elméleti ismeretek elsajátítására szolgáló képzés újbóli elvégzése szükséges.”

60. § Hatályát veszti az R10. 3. § (7) bekezdése.

17. A légitársaságok és légitársaság komponensek karbantartásának személyi jogosításairól és képzési követelményeiről szóló 13/2012. (III. 6.) NFM rendelet módosítása

61. § A légitársaságok és légitársaság komponensek karbantartásának személyi jogosításairól és képzési követelményeiről szóló 13/2012. (III. 6.) NFM rendelet

- a) 6. § (1) bekezdés c) pontjában a „légitársasági hatóság” szövegrész helyébe a „légitársasági vizsgaközpont” szöveg,
- b) 22. § (1) és (2) bekezdésében a „légitársasági hatóság vagy” szövegrész helyébe a „légitársasági vizsgaközpont vagy” szöveg lép.

18. A légitársaság és a repülőeszköz személyzet, valamint a repülésüzemi tiszt képzéséről, vizsgáztatásáról, engedélyeiről és a képzésükben részt vevő képző szervezetek engedélyezéséről szóló 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelet módosítása

62. § A légitársaság és a repülőeszköz személyzet, valamint a repülésüzemi tiszt képzéséről, vizsgáztatásáról, engedélyeiről és a képzésükben részt vevő képző szervezetek engedélyezéséről szóló 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelet (a továbbiakban: R11.) 116. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha az elméleti vizsgát a légitársasági vizsgaközpont folytatja le, a képző szervezet a légitársasági vizsgaközpont részére igazolást ad ki az elméleti képzés sikeres teljesítéséről. Az igazolás kiállítását követő 12. hónap elteltével az elméleti vizsgára a növendék nem bocsátható. A képző szervezet ezen igazolást ismételt is kiadhatja, ha meggyőződött arról, hogy a képzést korábban teljesítő növendék az igazolt ismereteknek továbbra is birtokában van. Ha a növendék nem rendelkezik teljes körűen az előírt ismeretekkel, a képző szervezet ismeretfrissítő oktatásban részesíti.”

63. § Az R11. 133. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A légitársasági vizsgaközpont által a lefolytatott sikeres elméleti vizsgát követően kiállított tanúsítvány kötelező tartalmi elemei a következők:

- a) a kiállító légitársasági vizsgaközpont neve, címe,
- b) a vizsgázó neve, születési helye és ideje,
- c) a teljesített vizsga megnevezése,
- d) a vizsga időpontja,
- e) a tanúsítvány kiállításának időpontja,
- f) a légitársasági vizsgaközpont nevében eljáró azon személy neve és aláírása, aki kiállította, és
- g) a tanúsítvány azonosítószáma.”

64. § Az R11. 117. § (4) bekezdésében a „légitársasági hatóságnak” szövegrész helyébe a „légitársasági vizsgaközpontnak” szöveg lép.

19. Az Európai Unió Vasúti Ügynökségének engedélyezési eljárásába bevont vasúti közlekedési hatóság nemzeti óradíjának megállapításáról szóló 43/2020. (XI. 19.) ITM rendelet módosítása

65. § Az Európai Unió Vasúti Ügynökségének engedélyezési eljárásába bevont vasúti közlekedési hatóság nemzeti óradíjának megállapításáról szóló 43/2020. (XI. 19.) ITM rendelet 1. §-ában a „130 euró” szövegrész helyébe a „239 euró” szöveg lép.

20. A távoli pilóták képzését és vizsgáztatását végző szervezetek kijelöléséről, a távoli pilóták képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól, valamint a vizsgán való részvétel díjáról szóló 6/2021. (II. 5.) ITM rendelet módosítása

- 66. §** (1) A távoli pilóták képzését és vizsgáztatását végző szervezetek kijelöléséről, a távoli pilóták képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól, valamint a vizsgán való részvétel díjáról szóló 6/2021. (II. 5.) ITM rendelet (a továbbiakban: R12.) 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„3. § (1) A távoli pilóták pilóta nélküli légi járművek irányításához szükséges, az (EU) 2019/947 bizottsági végrehajtási rendelet
a) UAS.OPEN.020 4. b),
b) UAS.OPEN.070 2. b),
c) UAS.STS-01.020 3. b),
d) UAS.STS-02.020 10. b)
pontja szerinti tanfolyamokat, továbbá a drón pilóta tanfolyamot a légiközlekedési hatóság által a légiközlekedési hatóság kiegészítő eljárásjogi szabályairól szóló kormányrendelet alapján kiadott engedéllyel rendelkező képző szervezet szervezi és folytatja le.”
- (2) Az R12. 3. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(6) A képző szervezet a tanfolyamot a légiközlekedési hatóság által meghatározott Tantervi és Vizsgakövetelmény, valamint Ügyviteli és Bizonylatolási Rend alapján tartja meg. A drón pilóta tanfolyamhoz meghatározott Tantervi és Vizsgakövetelménynek az 1. mellékletnek kell megfelelnie.”
- 67. §** (1) Az R12. 4. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A távoli pilóták pilóta nélküli légi járművek irányításához szükséges, az (EU) 2019/947 bizottsági végrehajtási rendelet
a) UAS.OPEN.020 4. b),
b) UAS.OPEN.030 2. c),
c) UAS.STS-01.020 2. b),
d) UAS.STS-02.020 9. b)
pontja szerinti vizsgákat, továbbá a drón pilóta vizsgát a KAV Közlekedési Alkalmassági és Vizsgaközpont Nonprofit Kft. (a továbbiakban: vizsgaközpont) szervezi és folytatja le.”
- (2) Az R12. 4. § (3)–(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„(3) A vizsgaközpont a vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság által meghatározott Tantervi és Vizsgakövetelmény, valamint Vizsgaszabályzat alapján hajtja végre. A drón pilóta vizsgához meghatározott Tantervi és Vizsgakövetelménynek a 2. mellékletnek kell megfelelnie.
(4) A vizsgaközpont a honlapján közzéteszi
a) a vizsgára, pótvizsgára jelentkezés feltételeit,
b) a vizsgakövetelményeket, a vizsgáztatásra alkalmas vizsgahelyszíneket, a vizsga típusát,
c) a vizsga díját,
d) a kompetenciatanúsítvány mintáját,
e) a pilóta nélküli légi jármű irányítói igazolvány mintáját,
f) a vizsga sikeres teljesítését igazoló igazolás mintáját.
(5) A vizsgára jelentkezés, a kompetenciatanúsítvány kiállításának feltételeként előírt tanfolyam és a drón pilóta tanfolyam teljesítését a képző szervezet, az önállóan végzett képzés teljesítését a tanuló igazolja.”
- 68. §** Az R12. 4. §-a a következő (7a)–(7c) bekezdéssel egészül ki:
„(7a) A drón pilóta tanfolyam és drón pilóta vizsga teljesítése esetén a vizsgaközpont pilóta nélküli légi jármű irányítói igazolványt állít ki, amelynek mintáját a Vizsgaszabályzat tartalmazza. A pilóta nélküli légi jármű irányítói igazolvány a drón pilóta vizsga sikeres teljesítésének időpontjától számított öt évig hatályos.
(7b) A drón pilóta vizsga ismételt teljesítése esetén a vizsgaközpont öt évvel meghosszabbítja a pilóta nélküli légi jármű irányítói igazolvány időbeli hatályát. Az új hatályossági időt az eredeti hatályossági idő végétől kell számolni, ha az ismételt drón pilóta vizsga az eredeti hatályossági időt megelőző hat hónapon belül kerül teljesítésre, egyéb esetben az új hatályossági időt az ismételt drón pilóta vizsga sikeres teljesítésének időpontjától kell számolni.

(7c) A (7), (7a) és (7b) bekezdéstől eltérő vizsgák sikeres teljesítése esetében a vizsgaközpont a vizsga sikeres teljesítését igazoló igazolást állít ki, amelynek mintáját a Vizsgaszabályzat tartalmazza.”

69. § Az R12. a 15. és 16. melléklet szerinti 1. és 2. melléklettel egészül ki.

21. A Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Megállapodás (ADR) „A” és „B” Mellékletének belföldi alkalmazásáról szóló 39/2021. (VII. 30.) ITM rendelet módosítása

70. § A Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Megállapodás (ADR) „A” és „B” Mellékletének belföldi alkalmazásáról szóló 39/2021. (VII. 30.) ITM rendelet 1. melléklet 25.1. pont b) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A foglalkozásvezetőt a közlekedési hatóság elismeri, ha)

„b) a KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft. által meghirdetett továbbképzésen igazoltan részt vett, és”
(megfelelt.)

22. A közúti közlekedési ágazatban használt gépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 54/2021. (XI. 5.) ITM rendelet módosítása

71. § A közúti közlekedési ágazatban használt gépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 54/2021. (XI. 5.) ITM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat C:3 mezőjében az „Utazási földmunkagépek” szövegrész helyébe az „Univerzális földmunkagépek” szöveg lép, D:4 mezőjében a „Traktor alapú földmunkagép” szövegrész helyébe az „1 Traktor alapú univerzális földmunkagép” szöveg lép.

23. Záró rendelkezések

72. § (1) Ez a rendelet – a (2)–(6) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.
(2) A 25. és a 65. § az e rendelet kihirdetését követő 31. napon lép hatályba.
(3) A 21. §, a 9. és 10. melléklet az e rendelet kihirdetését követő második hónap 15. napján lép hatályba.
(4) A 49. § 2022. november 1-jén lép hatályba.
(5) A 30. § (1)–(6), (8), (11) bekezdése, a 31–36. §, a 38. §, a 41–46. §, az 50. §, az 51. § a)–m) pontja és p)–x) pontja, az 52. § a)–v) pontja, valamint a 11–13. melléklet 2022. december 19-én lép hatályba.
(6) A 28. § a) és b) pontja és a 40. § 2023. január 1-jén lép hatályba.

73. § Ez a rendelet az új nehézgépjárművek CO₂-kibocsátásának és tüzelőanyag-fogyasztásának nyomon követéséről és bejelentéséről szóló, 2018. június 28-i (EU) 2018/956 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

*Dr. Palkovics László s. k.,
technológiai és ipari miniszter*

1. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

1. Az R1. 1. számú melléklet 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„1. Járműszerelő tevékenység:
 - a) járművek napi vizsgálata, időszakos műszaki szemléje és garanciális átvizsgálása,
 - b) jármű kisjavítása, futójavítása, jármű fődarab és karosszéria cseréje,
 - c) járművek, jármű fődarabok és részegységek diagnosztikai ellenőrzése, besabályozása,
 - d) járművek, jármű fődarabok, részegységek javítása és (az elektromos részegységek kivételével) felújítása,
 - e) járművek egyedi előállítás (összeépítése) és átalakítása,
 - f) járművek bontása.

Előírt képesítés:

- a) autószerelő – motorkerékpárok esetében motorkerékpár- szerelő – szakmunkás képesítés,
 - b) alternatív járműhajtási technikus,
 - c) autógyártó,
 - d) gépjármű-mechatronikai technikus,
 - e) gépjármű mechatronikus,
 - f) járműipari karbantartó technikus,
 - g) mechatronikai technikus,
 - h) mezőgazdasági gépésztechnikus,
 - i) honvéd kadét- gépjármű mechatronikai technikus (szerviz),
 - j) Honvéd altiszt-Műszakigép-szerelő, Páncélos- és gépjárműszerelő.”
2. Az R1. 1. számú melléklet 2. pontjában az „autóvillamossági szerelő szakmunkás” szövegrész helyébe az „autóvillamossági szerelő – motorkerékpárok esetében motorkerékpár-szerelő szakmunkás” szöveg lép.
3. Az R1. 1. számú melléklet 3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
 „3. Karosszéria javító tevékenység, ideértve:
- a) jármű karosszériák és tartozékaik kisjavítása, futójavítása, karosszéria elemek, valamint autószerelő közreműködésével a teljes karosszéria cseréje,
 - b) karosszéria elemek és tartozékok felújítása,
 - c) jármű felépítmények összeépítése és átalakítása,
 - d) karosszériák és tartozékaik bontása.
- Előírt képesítés:
- a) karosszerialakatos szakmunkás képesítés,
 - b) járműkarosszéria-előkészítő képesítés,
 - c) karosszéria-lakatos képesítés.”
4. Az R1. 1. számú melléklet 4. pontjában az „autószerelő ” szövegrész helyébe az „autószerelő, motorkerékpár-szerelő ” szöveg lép.
5. Az R1. 1. számú melléklet 5. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
 „5. Gumiabroncsjavító tevékenység
 Előírt képesítés: gumiabroncsjavító szakmunkás képesítés, továbbá gumijavító, autószerelő – motorkerékpárok esetében motorkerékpár-szerelő – vagy karosszerialakatos szakmunkás képesítés gumiabroncsjavító tanfolyammal, gumiabroncs-javító és kerékkiegyensúlyozó szakképesítés.”
6. Az R1. 1. számú melléklet 6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
 „6. Járműfényező tevékenység
 Előírt képesítés:
- a) fényező-mázoló szakmunkás képesítés,
 - b) Fémszerkezet-felület-bevonó képesítés,
 - c) Járműfényező képesítés,
 - d) Járműkarosszéria-előkészítő, felületbevonó képesítés.”
7. Az R1. 1. számú melléklet 8. pontjában az „Autókárpitos” szövegrész helyébe a „Járműkárpitos” szöveg lép.
8. Az R1. 1. számú melléklet 9. pontjában az „Autórugó” szövegrész helyébe a „Járműrugó” szöveg lép.
9. Az R1. 1. számú melléklet 11. pontjában az „autószerelő, karosszerialakatos” szövegrész helyébe az „autószerelő, motorkerékpár-szerelő, karosszerialakatos” szöveg lép.
10. Az R1. 1. számú melléklet 13. pontjában az „Autómosás” szövegrész helyébe az „Autómosás, autópólirozás” szöveg lép.
11. Az R1. 1. számú melléklet 14. pont c) alpontjában a „karosszéria elemek” szövegrész helyébe a „karosszéria és motorkerékpárváz elemek” szöveg lép.
12. Az R1. 1. számú melléklet 15. pontjában, 17. pontjában és 19. pontjában, az „autószerelő vagy autóvillamossági szerelő” szövegrész helyébe az „autószerelő vagy autóvillamossági szerelő – motorkerékpárok esetében motorkerékpár-szerelő –” szöveg lép.
13. Hatályát veszti az R1. 1. melléklet 15. d) pontjában a „gázautó-szerelő szakképesítéssel rendelkező”, a 15. e) pontjában a „továbbá gázautó-szerelő szakképesítés” szövegrész.

14. Az R1. 1. számú melléklet 17. pontjában a „gépkocsiban” szövegrész helyébe a „gépjárművön” szöveg lép, valamint hatályát veszti a „továbbá gázauto-szerelő szakképesítés” szövegrész.
15. Hatályát veszti az R1. 1. számú melléklet 19. pont, előírt képesítés a) pontjában a „(gázüzemeanyag-ellátó berendezés bontása esetén gázauto-szerelő szakképesítéssel kiegészítve)” szövegrész.

2. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

1. Az R1. 2. számú melléklet 1. pont nyitó szövegrésze és a) alpontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„1. Autószerelői – motorkerékpárok járműfenntartói tevékenysége esetében motorkerékpár-szerelő – szakiránynak megfelelő
a) felsőfokú képesítés:
aa) okleveles gépészmérnöki, okleveles közlekedés mérnöki, okleveles közlekedés-gépészmérnöki, és okleveles mezőgazdasági gépészmérnöki képesítés,
ab) gépész-üzemmérnöki, közlekedésgépész-üzemmérnöki, általános gépész-üzemmérnöki, gépjávitástechnológiai üzem mérnöki és mezőgazdasági gépész-üzemmérnöki képesítés,
ac) felsőfokú technikumon szerzett gépjárműközlekedési szaktechnikusi, gépész szaktechnikusi és mezőgazdasági gépész szaktechnikusi képesítés,
ad) mechatronikai mérnök,
ae) elektromos járműhajtás szakmérnök,
af) hibrid és tisztán elektromos hajtásrendszerek javítása esetében elektromos járműhajtás szakmérnök, okleveles villamosmérnöki, villamos üzem mérnöki képesítés, vagy az előírt képesítések egyike és a javítandó hajtásrendszerrel szerelt jármű gyártója által előírt képzés, vagy képesítés,
b) középfokú képesítés:
ba) közlekedésgépészeti, járműjavítási, járműgyártási, motoripari, autóiipari, alternatív járműhajtási, gépjármű-mechatronikai, járműipari karbantartó, mechatronikai, honvéd kadét – gépjármű mechatronikai, mezőgazdasági gépész és általános gépészeti technikum végzettség,
bb) közlekedésgépészeti szakközépiskolai végzettség,
bc) autóiipari művezetői képesítés.
bd) hibrid és tisztán elektromos hajtásrendszerek javítása esetében alternatív járműhajtási, elektromos gép- és készülékszerelő technikus képesítés vagy az előírt képesítések egyike és a javítandó hajtásrendszerrel szerelt jármű gyártója által előírt képzés, vagy képesítés.”
2. Az R1. 2. számú melléklet 1. pont b) alpontjában a „gépészeti technikum” szövegrész helyébe a „gépészeti, motorkerékpárok járműfenntartói tevékenysége esetében motorkerékpár-szerelő – technikum” szöveg lép.
3. Az R1. 2. számú melléklet 2. pont a) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Autóvillamosági javító szakiránynak megfelelő)
„a) felsőfokú képesítés:
aa) okleveles közlekedés gépészmérnöki, okleveles közlekedésmérnöki, okleveles villamosmérnöki, okleveles mezőgazdasági gépészmérnöki valamint villamos és közlekedés üzem mérnöki képesítés,
ab) a Felsőfokú Gépjárműközlekedési Technikum Műszaki Üzemeltetési szakon, valamint a Felsőfokú Villamosgépipari Technikum villamosgépek és készülékek szakán szerzett szaktechnikusi képesítés,
ac) mechatronikai mérnök képesítés.”
4. Az R1. 2. számú melléklet 2. pont b) alpontjában a „gépjárműtechnikai szakán szerzett technikus” szövegrész helyébe a „gépjármű technikai szakán szerzett – motorkerékpárok járműfenntartói tevékenysége esetében motorkerékpár szerelő – technikus” szöveg lép.
5. Az R1. 2. számú melléklet 3. pontjában a „karosszéria javító” szövegrész helyébe a „karosszéria javító és motorkerékpár váz-javító” szöveg lép.

3. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

1. Az R1. 3. számú melléklet 1. pont b) alpontjában a „szerelőakna” szövegrész helyébe a „gépkocsik esetében szerelőakna” szöveg lép.
2. Az R1. 3. számú melléklet 2. pont b) alpontjában és a 3. pont b) alpontjában a „szerelőakna” szövegrész helyébe a „gépkocsik esetében szerelőakna” szöveg lép.
3. Az R1. 3. számú melléklet 4. pont b) alpontjában és az 5. pont b) alpontjában a „szerelőakna” szövegrész helyébe a „gépkocsik esetében szerelőakna” szöveg lép.
4. Az R1. 3. számú melléklet 7. pontjában a „Karosszéria javítás” szövegrész helyébe a „Karosszéria javítás, motorkerékpárváz-javítás” szöveg lép.
5. Az R1. 3. számú melléklet 7. pont b) alpontjában a „kocsiszekrény” szövegrész helyébe a „kocsiszekrény, motorkerékpárváz” szöveg lép.
6. Az R1. 3. számú melléklet 12. pontjában a „mosása” szövegrész helyébe a „mosása, polírozása” szöveg lép.
7. Az R1. 3. számú melléklet 13. pont b) alpont bb) alpontjában a „padozatától mért” szövegrész helyébe az „esetén a padozatától mért” szöveg lép.
8. Az R1. 3. számú melléklet 13. pont b) alpont bc) alpontjában a „vésszellőztető” szövegrész helyébe az „esetén a vésszellőztető” szöveg lép.

4. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

„4. számú melléklet az 1/1990. (IX. 29) KHVM rendelethez

A tanúsítás mintája gázbiztonsági szemléről

Mérete: 70 × 105 mm

SORSZÁM:

TANÚSÍTÁS

gázüzemű gépjárművön elvégzett gázbiztonsági szemléről

Rendszám:

Gyártmány, típus:

Kilométer számláló állása:

Forgalomba helyezés (átalakítás) eng. sz.:

1. A gyártómű által készített, számú,-ig érvényes próbával (bar) próbanyomásra ellenőrzött gáztartályt,
és típusú azonosító jelű elpárologtatót/nyomáscsökkentőt a () KF jelű szakműhely a fenti gépkocsiba-én szerelte be.

A gáztartály ÁEEF eng. száma:

az üzemanyag-ellátó berendezés ÁEEF eng. száma:

2. A jármű gázüzemanyag-ellátó berendezésén az 1/1990. (IX. 29.) KHVM rendelet szerinti gázbiztonsági szemlét-én elvégeztem.

A szemle alapján a szakműhely nevében tanúsítom,

hogy a gépjárműbe szerelt gázüzemanyag-ellátó berendezés az 1. pontban foglalt azonosítási adatoknak megfelel. A gázüzemanyag-ellátó berendezés gépjárműbe szerelése megfelel a 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendeletnek

és a beszerelési utasításnak (átalakítási dokumentációnak). A berendezés sérüléstől, a csatlakozási pontok gázszivárgástól mentesek.

Kelt:

Munkaszám:

P. H.

.....
szerelő a szakműhely nevében"

5. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

- Az R1. 5. számú melléklete a következő 4. ponttal egészül ki:
„4. A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló miniszteri rendeletben előírt műszaki vizsgálat és a különböző eljárásban végzett környezetvédelmi felülvizsgálat keretében végzett munkafolyamatokat a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott módon kell elvégezni.”
- Az R1. 5. számú melléklet 3. pontjában foglalt táblázat helyébe a következő táblázat lép:

"

	A	B	C
1.	Munkafolyamat	Mérések, vizsgálatok és közlendő adatok	A vizsgálat módja, eszköze
2.	fékberendezés ellenőrzés, javítás	kerékfékező a pedálerő – motorkerékpár esetében a fékkar működtető erő – függvényében (légféknél kivezérelt nyomás függvényében), gépkocsik esetében az oldalak közötti fékező eltérés,	görgős fékerőmérő próbapad
3.		fékező ingadozás vagy lassulás ²	lassulásmérő, regisztráló szerkezettel
4.		gumiabroncs nyomása a méréskor	gumiabroncsnyomás-mérő
5.	futómű ellenőrzés, javítás,	kerékösszetartás kerékdőlés csapterpesztés csapszeg-utánfutás kanyarodási szögeltérés nyomkövetés, tengelyhelyzet motorkerékpárok esetében egynyomon futás, tengelytáv, villadótlás	futómű-ellenőrző készülék
6.	gyorsvizsgálat	oldalkúszás	elmozdulólapos futómű ellenőrző
7.		gumiabroncs nyomása a méréskor	gumiabroncsnyomás-mérő
8.	lengéscsillapító ellenőrzés, javítás ³	diagram vagy mért érték	kiszerezés, illetve gépkocsik esetében kiszerezés nélküli lengéscsillapító próbapad
9.		gumiabroncs nyomása a méréskor	gumiabroncsnyomás-mérő

10.	kerékkiegyensúlyozás ⁴	maradó kiegyensúlyozatlanság síkonként	leszerelt kerekeket kiegyensúlyozó készülék felszerelt kerekeket kiegyensúlyozó készülék
11.	fényszóró beállítás, javítás	tompított fény 10 m-re vetített sötét-világos határának a fényszórótengely magasságához viszonyítva mm-ben, vízszintes irányeltérés	fényszóró beállító készülék,
12.		gumiabroncs nyomása a méréskor	gumiabroncsnyomás-mérő
13.	légfékszerelvény ellenőrzés, javítás	nyomás és időmérések a funkciónak megfelelően	légfékszerelvényeket vizsgáló próbabpad vagy műszerkészlet
14.	fékfolyadék állapot ellenőrzés	víztartalom	víztartalom ellenőrző készülék
15.	kipufogógáz szennyezőanyag- tartalmának ellenőrzése	6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 5. számú mellékletének követelményei ellenőrzéséhez szükséges mérési eredmények	gázelemző készülék, fordulatszám-mérő, gépkocsik esetében motorolaj hőmérséklet-mérő
16.	dízel füstölés ellenőrzés	6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 5. számú mellékletének követelményei ellenőrzéséhez szükséges mérési eredmények	füstölésmérő készülék fordulatszám-mérő gépkocsik esetében motorolaj hőmérséklet mérő
17.	zajkibocsátás ellenőrzése	6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 3. számú mellékletének közeltéri zajmérés követelményei ellenőrzéséhez szükséges mérési eredmények	zajszintmérő műszer fordulatszám-mérő
18.	elektronikusan irányított rendszerek ellenőrzése (ABS, ESP, motormenedzsmnt, légszák stb.) ⁵	az öndiagnosztikai állapotfelügyeletben tárolt hibakód kiolvasás	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszertereszter
19.	gyújtásellenőrzés, javítás	elektronikus gyújtás dinamikus paraméterei zárásszög alapelőgyújtás röpsúlyos szabályzó, a szabályozás kezdetéhez tartozó fordulatszám, a szabályozás végéhez tartozó szögérték és fordulatszám	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszertereszter zárásszögmérő előgyújtásszög-mérő fordulatszám-mérő
20.		vákuumszabályozó, a szabályozás kezdeti és végpontjához tartozó szög- és vákuumérték	vákuummérő műszer
21.		primer és szekunder gyújtáskép	gyújtásvizsgáló oszcilloszkóp
22.	dízel előbefecskendezési szöghelyzet beállítása, fordulatszám-mérés	elektronikus befecskendező dinamikus paraméterei előbefecskendezési szöghelyzet főtengely °-ban alapjárat fordulatszám	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszertereszter előbefecskendezési szöghelyzetmérő műszer vagy kapilláriscső

23.		leszabályozási fordulatszám	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszerteszter dízel fordulatszám-mérő
24.	dízel befecskendező szivattyú javítás, ellenőrzés	elektronikus befecskendező dinamikus paraméterei adagoláskezdő mm-ben, hengerenként a szállítás mm ³ /lököt legnagyobb üzemi töltés, mm ³ /lököt az üzemi ford. szám két távoleső pontján Indító-töltés mm ³ /lököt üresjárat szabályozás kezdeti és befejező ford. száma üresjárat töltésegénylőség mm ³ /lököt végszabályozás kezdeti és a leszabályozott nulltöltéshez tartozó ford. szám előbefecskendezés-szabályozó működési tartománya	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszerteszter indikátoróra dízel befecskendező szivattyú ellenőrző próbapad
25.	dízel befecskendező fúvóka javítás, ellenőrzés	porlasztási nyitónyomás porlasztás minőségének és kúpszögének megfelelése, befecskendező fúvókaszeglet tömítettségének megfelelése	dízel befecskendező fúvóka vizsgáló készülék
26.	dízel táprendszer javítás, ellenőrzés	tápszivattyú maximális nyomása nyomáshatároló szelep beállítási értéke tápszivattyú szívóképességének megfelelése	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszerteszter dízel befecskendező próbapad vagy nyomásmérő és működtető berendezés
27.	üzemanyag befecskendező rendszer karburátor, javítás, beállítás	elektronikus befecskendező dinamikus paraméterei üzemanyagnyomás benzin és levegőfúvókák mérete, vagy átfolyás	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszerteszter üzemanyag nyomás mérő fúvóka kaliber, vagy átfolyás-mérő
28.		üzemanyagszint mm-ben, vagy az úszó geometriai helyzete mm-ben	célszorszám
29.		kipufogógáz szennyezőanyag tartalma	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszerteszter gázelemző, fordulatszám-mérő
30.	benzinellátó rendszer javítás, vizsgálat	tápszivattyú szívóképessége, szállítóképessége	vákuummérő nyomásmérő
31.	kompressziómérés	kompresszió végnyomás hűtőfolyadék hőfok	visszacsapó szeleppel ellátott kompressziómérő, hőmérő, hőfokjelző

32.	hengertömítettség-mérés	vizsgálónyomás vesztességgel csökkentett nyomás %-os csökkenés	hengertömítettség vizsgáló berendezés
33.	fogyasztásmérés	üzemállapothoz kötött minősítő eredmények, illetve, ha jogszabály vagy szabvány rögzít egyes üzemállapotokat, akkor annak megfelelő minősítő eredmények gumiabroncs nyomása a méréskor	fogyasztásmérő készülék, vagy próbapad, referencia feltételeket mérő készülékek gumiabroncsnyomás-mérő
34.	motorteljesítmény és fogyasztásmérés	teljesítmény nyomaték fajlagos fogyasztás	motorfékpad vagy gépjármű teljesítmény és fogyasztásmérő próbapad
35.	feszültség szabályozó ellenőrzés, beállítás	egyenáramú generátornál bekapcsolási feszültség terheletlen szabályozott feszültség visszarám váltakozó áramú generátornál terheletlen szabályozott feszültség	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszerterjesztő feszültségmérő árammérő
36.	generátor ellenőrzés	névleges áram és feszültség vagy teljesítmény névleges fordulatszám	OBD, EOBD hibakód kiolvasó vagy rendszerterjesztő feszültségmérő, árammérő terhelő-ellenállás fordulatszám-mérő
37.	akkumulátor vizsgálata	terhelt kapocsfeszültségek alkalmazott terhelő-ellenállás	cellavizsgáló vagy terhelő- ellenállás és voltmérő
38.	akkumulátor savsűrűségmérés	cellánként a savsűrűség	savsűrűségmérő vagy refraktométer
39.	szélvédő és ablakok fényszűrő fóliázása	megvilágítás csökkenés százaléka	környezeti megvilágításmérő
40.	motor hűtőfolyadékának fagyáspontja	fagyáspont	refraktométer
41.	csavarmeghúzás előírt nyomatékkal	meghúzási nyomaték	nyomatékkulcs
42.	szelephézag ellenőrzés, beállítás	szelephézagok hidegen vagy melegen, a gyári előírástól függően	hézagmérő készlet célkészülék
43.	alváz és karosszéria javítás	eredeti méreteknél megfelelőség	gyári mérettáblázat, rajzok, sablonok
44.	gázüzemanyag-ellátó berendezés javítás, gázbiztonsági szemle	gázüzemanyag szivárgás	kézi szivárgás ellenőrző készülék

Megjegyzések:

- ¹ Értékelő ellenőrzést az 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 11. számú melléklete szerinti előírás alapján kell végezni.
- ² Helyettesítő mérés a szokványos próbapadon nem mérhető járműveknél (pl. traktor) a 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 8. számú mellékletében meghatározott követelmények figyelembe vételével.
- ³ 3,5 t megengedett össztömeg fölötti gépjárművek javításánál nem kötelező.
- ⁴ 18"-nál nagyobb méretű kerekek kiegyensúlyozottságának ellenőrzése nem kötelező, de a kormányzott mellső kerekeken ajánlott.
- ⁵ Alkalmazása 2004. január 1. napja után kötelező.
- ⁶ A nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló Európai Megállapodás (AETR) kihirdetéséről szóló 2001. évi IX. törvény."

A járműfenntartó tevékenységhez alkalmazható egyes gépjárművizsgáló berendezések (műszerek) mérés technikai követelményei

A		B		C	
1.	Berendezés	Eszközzel mérendő érték, műszaki jellemző		Az alkalmazott mérőeszköz legnagyobb megengedett hibája ⁽¹⁾	
2.		szgk és motorkerékpár	tgk	szgk és motorkerékpár	tgk
3.	görgős fékerőmérő	fékerő	0–5 kN	0–30 kN	±2% ⁽²⁾
4.		pedál és kézierő	0–600 N	0–800 N	±2%
5.		fékezőnyomás		0–10 bar	±2,5%
6.	lassulásmérő	lassulás	0,5–9,81 m/s ²		±0,1 m/s ²
7.		idő	0–6 sec		±0,1 s
8.		pedálerő	0–800 N		±20 N
9.		fékezőnyomás	0–10 bar		±4%
10.	futómű ellenőrző (motorkerékpárok esetében a rájuk értelmezhető paraméterek figyelembe vételével)	kerékösszetartás mm-ben		–6 mm – 0 – +12 mm	±0,25 mm
11.		motorkerékpár tengelytáv mm-ben		–	±0,25 mm
12.		kerékösszetartás fokban		–1° – 0 – +2°	±2,5'
13.		kerékdőlés		–3° – 0 – +6°	±5'
14.		csapterpesztés		–3° – 0 – +10°	±7,5'
15.		utánfutás		–3° – 0 – +10°	±7,5'
16.		kanyarodási szögeltérés		0 – +10°	±15'
17.		hátsó futómű nyomkövetés		balra 10 cm – 0 – jobbra 10 cm	±0,25 mm
18.		hátsó futómű ferdesége		balra 2° – 0 – jobbra 2°	±5'
19.	elmozdulólapos futómű ellenőrző	oldalkúszás		±10 m/km	±0,2 m/km

20.	lengéscsillapító vizsgáló	erőingadozás érzékelő berendezés:		maradó talperő a statikus terhelés százalékában	±3% (100%-ra vonatkozóan)	
21.	kerékkiegyensúlyozatlanság-mérő leszerelt kerekekhez	kiegyensúlyozatlanság tömege	0–150 gr	0–1500 gr	±3 gr	±30 gr
22.	kerékkiegyensúlyozatlanság-mérő felszerelt kerekekhez	kiegyensúlyozatlanság tömege	0–150 gr	0–1500 gr	±7 gr	±70 gr
23.	fényszóró beállító	tompított fény lefelé vetítés 10 m távolságra vonatkoztatva		0–40 cm	±30 mm	
24.		tompított fény vízszintes irányeltérés		–	±1°	
25.		tompított fény vízszintes szakaszának eltérése a vízszintestől			±3°	
27.	légfék rendszereket és szerelvényeket vizsgáló berendezés	nyomásmérés	0–4 bar 0–10 bar 0–16 bar		±0,08 bar ±0,16 bar ±0,25 bar	
28.		nyomáskapcsolók	0,5–10 bar		±0,2 bar	
29.	fékfolyadék forráspont ellenőrző	forrási hőmérséklet	0–300 °C		±2%	
30.	szervokormány ellenőrző	kézinyomaték		0–60 Nm	±2 Nm	
31.		rendszer nyomás		0–160 bar 0–10 bar	±5 bar ±0,4 bar	
32.	kormányerő és holtjáték mérő	erőmérés szögmérés		0–800 N 0–50°	±2% ±1°	
33.	gumiabroncs töltő és ellenőrző	nyomásmérés		0–4 bar 4–10 bar 10– bar	±0,08 bar ±0,16 bar ±0,25 bar	
34.	kipufogógáz elemző	CO mérés CH mérés λ (lambda – légviszony) meghatározása		CO (tf%) 0–5% CH (ppm) 0–2500	négykomponenses I. vagy 0. osztályú gázelemző műszer kétütemű járművek mérése során II. osztályú CO-CH mérő	
35.	dízelfüstölés-mérő	abszolút fényelnyelési együttható		0–5 k	±0,05 k	

36.		reakció idő teljes áramú mérőrendszer mintavételes mérőrendszer		A üzemmód B üzemmód	$t_{90} < 200 \text{ ms}$ $t_{90} < 50 \text{ ms}$ $t_{90} = 1 \pm 0,1 \text{ s}$
37.	zajsztmérő	hangnyomásszint		40–120 dBA	$\pm 1,5 \text{ dBA}$
38.	fordulatszám-mérő benzinmotorhoz	fordulatszám		300–6000 1/min	$\pm 3\%$
39.	előgyújtásszög-mérő	gyújtásszög		0–60°	$\pm 2^\circ$
40.	zárásszög-mérő	zárásszög		0–100% 0–45° 0–60° 0–90°	$\pm 5\%$
41.	dízel előbefecskendezésszög- és fordulatszám-mérő	előbefecskendezési szög fordulatszám		0–40° 300–6000 1/min	$\pm 2^\circ$ $\pm 3\%$
42.	dízel befecskendező próbapad	hengerenkénti szállítás fordulatszám		0–250 mm ³ /löket 0–3000 1/min	$\pm 2,5\%$ $\pm 3\%$
43.	dízel befecskendező fúvóka vizsgáló	porlasztó nyitónyomás		0–600 bar	$\pm 5 \text{ bar}$
44.	OBD, EOBD kiolvasó	a nem gyártóspecifikus hibakódok és az 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet szerinti műszaki vizsgálatok esetében CO ₂ -kibocsátás kiolvasása is			
45.	sűrítési csúcsnyomásmérő	benzinmotor		4–16 bar	$\pm 0,8 \text{ bar}$
46.		dízelmotor		10–50 bar	$\pm 2,25 \text{ bar}$
47.	hengertömítettség-mérő	vizsgálónyomás és vesztesége		0–4 bar	$\pm 0,16 \text{ bar}$
48.	hordozható tüzelőanyagfogyasztás-mérő	átfolyás cm ³ átfolyási sebesség	szgk 0–40 l/h	tgk 0–80 l/h	$\pm 2\%$
49.	gépjárművek tüzelőanyag-fogyasztását és teljesítményét mérő görgős próbapad	vonóerő sebesség átfolyás cm ³	szgk tgk szgk tgk	0–3 kN 0–10 kN 0–180 km/ó 0–100 km/ó	$\pm 2\%$ $\pm 2\%$ $\pm 2\%$
50.	nyomatékkulcs	nyomaték		0–100 Nm 0–200 Nm 0–500 Nm	$\pm 4\%$

51.	megvilágításmérő	megvilágítás erőssége		0–100 000 lx	±10%
52.	kézi gázzivárgás ellenőrző készülék	jelzési határ	alsó éghetőségi koncentráció legfeljebb	5%-a	±20%

Megjegyzések:

1. A %-ban kifejezett legnagyobb megengedett hiba a berendezés felső méréshatárának százalékát jelenti.
2. A jobb és bal oldal közötti eltérés legfeljebb 2% lehet.”

7. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

Az R4. 2. számú melléklet A. rész, II. fejezet, 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Képesítési előírások)

„7. Úszómunkagép-vezető képesítés az uniós víziúthálózathoz nem kapcsolódó vizeken úszómunkagép munkavégzés és veszteglés során történő vezetésére, továbbá karavánban továbbított úszómunkagép vezetői feladatainak az ellátására jogosít. Önjáró úszómunkagép munkaterületen kívüli közlekedése során történő vezetésre az uniós víziúthálózathoz nem kapcsolódó vizeken – a munkagép méretének és jellemzőinek megfelelően – a kishajó-vezetői vagy hajóvezetői képesítés jogosít.”

8. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

1. Az R4. 4. számú melléklet II. fejezet, 4. pont a) alpont ac) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
*(Kedvtelési célú III. osztályú tengeri kishajó-, illetve vitorlás kishajó-vezetői képesítés:
a megszerezni kívánt képesítésnek megfelelő belvízi kedvtelési célú kishajó-vezetői képesítés esetén:)*
„ac) 500 tengeri mérföldnyi – ebből legalább 60 tengeri mérföldnyi éjszakai – út megtételének igazolása tengeren közlekedő vitorlás kishajón, illetve legalább 50 órányi – ebből legalább 10 óra éjszakai – út megtételének igazolása tengeren közlekedő kishajón;”
2. Az R4. 4. számú melléklet II. fejezet, 4. pont b) alpont bb) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
*(Kedvtelési célú III. osztályú tengeri kishajó-, illetve vitorlás kishajó-vezetői képesítés:
a megszerezni kívánt képesítésnek megfelelő kishajó-, illetve vitorlás kishajó vezetésére jogosító IV. osztályú tengeri kishajó-vezetői képesítés esetén:)*
„bb) 450 tengeri mérföldnyi – ebből legalább 60 tengeri mérföldnyi éjszakai – út megtételének igazolása tengeren közlekedő vitorlás kishajón, illetve legalább 20 órányi – ebből legalább 5 óra éjszakai – út megtételének igazolása tengeren közlekedő kishajón;”
3. Az R4. 4. számú melléklet II. fejezet, 4. pont c) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Kedvtelési célú III. osztályú tengeri kishajó-, illetve vitorlás kishajó-vezetői képesítés:)
„c) kedvtelési célú korlátozott GMDSS kezelői (SRC), kedvtelési célú GMDSS kezelői (LRC) vagy korlátozott (ROC) vagy korlátlan (GOC) tengeri rádiókezelői bizonyítvány.”
4. Az R4. 4. számú melléklet II. fejezet, 5. pont c) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Kedvtelési célú II. osztályú tengeri kishajó-vezetői képesítés:)
„c) III. osztályú tengeri kishajó-vezetői képesítés megszerzését követően 1000 tengeri mérföldnyi – ebből legalább 200 tengeri mérföldnyi éjszakai – út megtételének igazolása tengeren közlekedő vitorlás kishajón, illetve legalább 100 órányi – ebből legalább 20 óra éjszakai – út megtételének igazolása tengeren közlekedő kishajón, vagy”
5. Az R2. 4. számú melléklet II. fejezet, 6. pont c) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Kedvtelési célú I. osztályú tengeri kishajó-vezetői képesítés:)
„c) II. osztályú tengeri kishajó-vezetői képesítés megszerzését követően 1500 tengeri mérföldnyi – ebből legalább 300 tengeri mérföldnyi éjszakai – út megtételének igazolása tengeren közlekedő vitorlás kishajón, illetve legalább 200 órányi – ebből legalább 10 óra éjszakai – út megtételének igazolása tengeren közlekedő kishajón, vagy”

9. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

„3. számú melléklet a 7/2002. (I. 28.) KöViM rendelethez

Egyes földi kiszolgálási tevékenységekhez előírt szakmai követelmények

I. Általános követelmények

A kérelmezőnek rendelkeznie kell a földi kiszolgálás ellátásához szükséges, a jogszabályok által előírt munkavédelmi, tűzvédelmi és foglalkozás-egészségügyi előírásoknak megfelelő iroda- és szolgálati helyiségekkel.

II. Az egyes tevékenységekkel kapcsolatos szakmai követelmények

1. A repülőgép terhelés és súlypont számítása (Load Control)

A légi jármű és a repülőeszköz személyzet, valamint a repülésüzemi tiszt képzéséről, vizsgáztatásáról, engedélyeiről és a képzésükben részt vevő képző szervezetek engedélyezéséről szóló miniszteri rendelet által előírt szakszolgálati engedély megléte kötelező, továbbá a kérelmezőnek rendelkeznie kell

- 1.1. a számítógépes repülőgép terhelés és súlypontszámító rendszer (Load Control System) használati jogával,
- 1.2. a SITA (Société Internationale de Télécommunications Aéronautiques) kommunikációs rendszer használatának jogosultságával,
- 1.3. a légi jármű és a földi kiszolgáló egység közötti rádió kommunikáció technikai és egyéb eszközeivel, valamint ezen berendezések üzemeltetéséhez szükséges repülőtéri engedélyekkel, valamint igazolja a saját vagy megvásárolt Load Control Rendszer használatához szükséges képzés elvégzését, illetve rendelkezik kidolgozott képzési tematikával a rendszer használatát illetően.

2. Jegykezelés (Departure Control)

A kérelmezőnek rendelkeznie kell

- 2.1. a számítógépes jegykezelési rendszer (Departures Control System, DCS) használati jogával,
- 2.2. a SITA kommunikációs rendszer használatának jogosultságával, valamint igazolja a saját vagy megvásárolt DCS használatához szükséges képzés elvégzését, illetve rendelkezik kidolgozott képzési tematikával a rendszer használatát illetően.

3. Az egységgrakományok kezelése (ULD Control)

A kérelmezőnek rendelkeznie kell

- 3.1. speciális eszközökkel és megfelelő tárolóhelyiséggel,
- 3.2. speciális egységgrakomány képző eszközök (ULD) tárolásához, kezeléséhez és szállításához szükséges eszközökkel,
- 3.3. statikus és mobil rakodó/emelő eszközökkel,
- 3.4. megfelelő adminisztrációs rendszerrel az eszközök és az egységgrakomány képző eszközök nyilvántartására.

4. Utas- és poggyászkezelés (Passanger & Baggage)

A kérelmező

- 4.1. kézikönyvének tartalmaznia kell az utas- és poggyászkezelési eljárásokat, különös tekintettel a kíséret nélküli gyermek, tranzitutas, vízum nélküli tranzitutas, deportált utas, VIP utas kezelésére,
- 4.2. rendelkezik a jegykezelő pultok üzemeltetőjével érvényes szerződéssel a jegykezelő pultokhoz való hozzáféréséről,
- 4.3. rendelkezik Elvesztett Poggyász Kereső Szolgálattal és az ehhez szükséges rendszerhez való igazolható használati jogosultsággal,
- 4.4. rendelkezik az utaskezeléshez szükséges infrastruktúrához való hozzáférése a tranzitterületen is,
- 4.5. rendelkezik a túlsúly beszedéséhez szükséges infrastruktúrával és technikai háttérrel,
- 4.6. rendelkezik veszélyes áru kezelésére vonatkozó tanfolyamot (DGR) elvégzett személyzettel,
- 4.7. rendelkezik a poggyászok és utasok szállítására megfelelő eszközzel.

5. Áru- és postai küldemények kezelése (Cargo & Post Office Mail)

A kérelmező rendelkezik

- 5.1. fedett tárolóhelyiséggel,
- 5.2. a vonatkozó vámjogszabályoknak megfelelő raktárral az uniós és nem uniós áruk kezeléséhez,
- 5.3. speciális áruk tárolásához speciális raktárakkal, ezek kezeléséhez megfelelően képzett és jogosított személyzettel,

- 5.4. árukezeléshez előírt vizsgával rendelkező személyzettel,
 - 5.5. a célnak megfelelő hitelesített mérleggel,
 - 5.6. megfelelő számítógépes háttérrel,
 - 5.7. megfelelő vámhatósági engedélyekkel, valamint a vámrendszerekhez való hozzáférési jogosultsággal és annak technikai háttérével,
 - 5.8. az elvégzendő tevékenységhez külön jogszabályban előírt egészségügyi, állategészségügyi és tűzvédelmi engedélyekkel,
 - 5.9. tűzvédelmi szabályzattal és veszélyes árukezelési szabályzattal (DGR),
 - 5.10. a Légifuvarozók Nemzetközi Szervezete (IATA) által elfogadott teljes körű tűzvédelmi és veszélyes árukezelési (DGR) képzésen részt vett személyzettel.
6. Előtéri kiszolgálás (Ramp handling)
A kérelmező számára követelmény
- 6.1. a biztonsági előírások megléte és azok betartása,
 - 6.2. a dokumentáltan karbantartott, üzemképes, a tevékenységhez folyamatosan rendelkezésre álló, megfelelő számú eszközparkkal való rendelkezés,
 - 6.3. a légi jármű földi beállítása induláskori és érkezéskori tevékenységhez:
 - 6.3.1. a légi jármű és a földi kiszolgáló egység közötti rádió kommunikáció technikai és egyéb eszközeivel, valamint ezen berendezések üzemeltetéséhez szükséges repülőtéri és egyéb engedélyekkel, különösképpen a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság által kiadott frekvencia engedéllyel való rendelkezés,
 - 6.3.2. a légi jármű és a repülőeszköz személyzet, valamint a repülésüzemi tiszt képzésről, vizsgáztatásról, engedélyeiről és a képzésükben részt vevő képző szervezetek engedélyezéséről szóló miniszteri rendelet által előírt szakszolgálati engedély megléte.
7. A repülőgép takarítása
A kérelmező számára követelmény a külön jogszabályban foglalt egészségügyi előírások betartása.
8. A személyzet földi szállítása
A kérelmező dokumentáltan karbantartott, üzemképes, a tevékenységhez folyamatosan rendelkezésre álló, megfelelő számú eszközparkkal rendelkezik.
9. Biztonság (Security)
A kérelmező a cargo tevékenység ellátáshoz szükséges átvilágító berendezéssel rendelkezik.
10. Jégtelenítés
A kérelmező a jégtelenítési tevékenységhez dokumentáltan karbantartott, üzemképes, a tevékenységhez folyamatosan rendelkezésre álló, megfelelő számú, a jégtelenítő folyadék típusának megfelelő, kifejezetten repülőgép jégtelenítésére gyártott eszközzel (eszközökkel) rendelkezik. A jégtelenítésre kizárólag ISO minősített jégtelenítő folyadék használható.
11. Az üzemelés irányítása (Flight Operation)
A kérelmező számára
- 11.1. a légi jármű és a földi kiszolgáló egység közötti rádió kommunikáció technikai és egyéb eszközeivel, valamint ezen berendezések üzemeltetéséhez szükséges repülőtéri és egyéb engedélyekkel, különösképpen a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság által kiadott frekvencia engedély,
 - 11.2. a légi jármű és a repülőeszköz személyzet, valamint a repülésüzemi tisztképzésről, vizsgáztatásról, engedélyeiről és a képzésükben részt vevő képző szervezetek engedélyezéséről szóló miniszteri rendelet által előírt szakszolgálati engedély megléte kötelező.

A követelmények egységes szerkezetben történő megjelenítéséről

		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.		Repülőgép terhelés- és súlypont számítása (Load Control)	Jegykezelés (Departure Control)	Egység-rakományok kezelése (ULD)	Utas- és poggyász-kezelés (Passanger & Baggage)	Áru- és postaküldemények kezelése (Cargo & Post Office Mail)	Előtéri kiszolgálás (Ramp handling)	Repülőgép-takarítás	Személyzet földi szállítása	Catering szolgáltatás	Biztonság (Security)	Jégtelenítés	Üzemelés irányítás (Flight Operation)
2.	Iroda- és szolgálati helyiség	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.	DCS használati jog és képzés	+	+		+								
4.	SITA	+	+		+	+							+
5.	BRS használati jog és képzés				+		+						
6.	Load Control System	+					+						
7.	Teljes tevékenységet átfogó kidolgozott eljárások/ kézikönyv	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8.	Képzett személyzet	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9.	Megfelelő eszközök	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10.	Kidolgozott képzési tematika	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
11.	Minőségbiztosítási tanúsítás	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
12.	Repülőtéri kézikönyv/ reptérrend betartása	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

13.	Vonatkozó engedélyek	+				+	+	+		+	+		+
14.	Kidolgozott eljárás rendellenességek kezelésére	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
15.	Kijelölt védelmi tiszt	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
16.	Jóváhagyott védelmi terv	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

11. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

- Az R8. 3. melléklet 3. pont 3.2. alpont 3.2.1. pontjában az „Az egyes járműkategóriákhoz tartozó oktatási idők és teljesítendő menettávolságok” szövegrész helyébe az „Az egyes járműkategóriákhoz tartozó oktatási idők és teljesítendő menettávolságok (járművezetési gyakorlat esetén a 3.6 e) pont szerinti percben kifejezett tanóra időtartammal számolva)” szöveg lép.
- Az R8. 3. melléklet 3. pont 3.2. alpont 3.2.1. pontjában foglalt táblázat helyébe a következő táblázat lép:

„Kötelező óraszámok és teljesítendő menettávolságok a közúti járművezető-képző tanfolyamokon

1.	A Kategória	B Alapismeretek Elmélet tantárgyak						C Járművezetési gyakorlat									D Megjegyzés
		Σóra	K	Je	Szü	F1-2	Mu	Σóra	A	F	F/v	F/o	F/é	F/k	R	M	
3.	A1, A2	22	X	X	X	-	-	16	6	10	8	2	-	-	-	240	
4.	A1 ¹⁾	3	X	X	X	-	-	2	1	1	1	-	-	-	30		
5.	A2 ²⁾	-	-	-	-	-	-	12	4	8	6	2	-	-	-	180	11. § (5) bekezdés
6.	A2 ³⁾	3	X	X	X	-	-	8	2	6	4	2	-	-	-	120	
7.	A ⁴⁾	-	-	-	-	-	-	12	4	8	4	4	-	-	-	180	11. § (5) bekezdés
8.	A ⁵⁾	3	X	X	X	-	-	8	2	6	4	2	-	-	-	120	
9.	A ²⁾	-	-	-	-	-	-	16	6	10	8	2	-	-	-	240	11. § (5) bekezdés
10.	A ³⁾	3	X	X	X	-	-	10	4	6	4	2	-	-	-	150	
11.	A ⁶⁾	22	X	X	X	-	-	26	10	16	11	5	-	-	-	390	
12.	B	28	X	X	X	-	-	29	9	20	14	4	2	-	-	580	
13.	B96 ⁹⁾	6	-	-	X	-	X	4	4	-	-	-	-	-	4	-	
14.	B1	28	X	X	X	-	-	29	9	20	14	4	2	-	-	348	
15.	C1	66	X	X	X	-	X	16	-	-	6	4	2	-	4	300	
16.	C	66	X	X	X	-	X	16	-	-	6	4	2	-	4	300	
17.	C ⁷⁾	-	-	-	-	-	-	12	-	-	4	4	-	-	4	250	11. § (5) bekezdés c) pont
	C ⁸⁾	52	X	X	X	-	-	12	-	-	4	4	-	-	4	200	
18.	D1	34	X	X	X	-	-	18	-	-	6	6	2	-	4	390	
19.	D	22	X	X	X	-	-	24	-	-	14	6	-	-	4	550	
20.	D ¹⁰⁾	36	X	X	X	-	X	36	-	-	20	10	2	-	4	850	
20.	BE	18	X	X	X	-	X	11	-	-	4	4	-	-	3	220	
21.	C1E	14	X	X	X	-	-	12	-	-	4	4	-	-	4	250	
22.	CE	14	X	X	X	-	-	12	-	-	4	4	-	-	4	250	
23.	D1E	18	X	X	X	-	X	12	-	-	4	4	-	-	4	250	
24.	DE	14	X	X	X	-	-	12	-	-	4	4	-	-	4	250	
25.	AM	16	X	X	-	-	-	10	4	6	-	-	-	-	-	100	
26.	T	46	X	X	X	-	X	12	-	-	3	3	-	3	3	-	
27.	K	12	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
28.	TR	88	X	X	X	X	X	58	-	-	45	-	-	-	13	-	
29.	TR ⁸⁾	46	X	X	X	X	X	30	-	-	22	-	-	-	8	-	

- Az R8. 3. melléklet 3. pont 3.2. alpont 3.2.1. pontja szerinti táblázat alatti „Rövidítések” rész a következő szöveggel egészül ki:
„R = rutin vizsgára felkészítő vezetés.”

4. Az R8. 3. melléklet 3. pont 3.2. alpont 3.2.1. pontja szerinti táblázatot követő magyarázat a következő 10) ponttal egészül ki:
„10) „C” kategóriára érvényes vezetői engedély nélkül”
5. Az R8. 3. melléklet 3. pont 3.2. alpont 3.2.2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„3.2.2. Tanfolyam megkezdése tantermi elméleti oktatás esetén
Az iskolavezető által elkészített tanrendet a tanfolyam kezdetét megelőző legalább 3 munkanappal korábban a vizsgaközpont részére meg kell küldeni. Tanrend változása esetén a bizonylati album szerinti módosított tanrendet a változás előtt legalább 3 munkanappal korábban a vizsgaközpont részére elektronikus úton meg kell küldeni, illetve egy példányt a tanulmányi naplóhoz csatolni kell. A tantárgyi tananyag témakörönkénti felosztása a szakoktató feladata.
A tanfolyam névsorára azon személy rögzíthető, aki a jelentkezési adatlapot megfelelően kitöltve benyújtotta a vizsgaközpont részére, akinek a jelentkezési adatlap szerinti adatait a képző szerv már elektronikusan megküldte és aki a képzésen való részvétel feltételeit teljesíti. A tanfolyamon részt vevők névsorát a tanfolyam első foglalkozását megelőzően elektronikus úton meg kell küldeni a vizsgaközpont részére, illetve a névsor egy példányt a tanulmányi naplóhoz kell csatolni.
A tanfolyam tantermi oktatásán minden alkalommal jelenléti ívet kell vezetni, melyet az oktatáson részt vevőkkel minden foglalkozáson alá kell íratni. A jelenléti ívet az összes résztvevő aláírása után le kell zárni úgy, hogy arra további aláírás ne kerülhessen, majd a tanulmányi naplóhoz kell csatolni. A tanfolyam tantermi elméleti képzései esetén a foglalkozást tartó szakoktató köteles minden megtartott foglalkozás megkezdését követő 15 percen belül a jelenléti ív adatait elektronikus úton a vizsgaközpont számára megküldeni, illetve a foglalkozásról annak befejezése előtt távozókat a vizsgaközpont részére haladéktalanul elektronikusan bejelenteni.
A képző szerv – a vállalkozási feltételeinek megfelelően – az előírtnál magasabb óraszámú tanfolyamokat is tarthat. A tanulók esetében a képzés elvégzését a közlekedési hatóság és a vizsgaközpont akkor tekinti teljesítettnek, ha a vizsgaközpont részére megküldött tanrend és jelenléti ívek alapján a tanuló a képzés szerinti tantárgy tanteremben történő elméleti oktatási foglalkozásainak összesített, pótfoglalkozások nélküli óraszámával legalább megegyező óraszámú foglalkozáson jelenléti ívvel igazoltan jelen volt. Hiányzás esetén a tanuló számára – azon témakörökből, melyeken a tanuló nem vett részt – pótfoglalkozást kell tartani. A pótfoglalkozást a tanrendbe be kell illeszteni, és a tanrend módosítására vonatkozók szerint be kell jelenteni.”
6. Az R8. 3. melléklet 3. pont 3.2. alpont 3.2.4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„3.2.4. Képzés elvégzésének igazolása
3.2.4.1. A vizsgára jelentkezéshez e-learning képzés esetén az előírt képzési rész elvégzését tanúsító igazolást az e-learning rendszerű képzést nyújtó képző szerv a 38/A. § (1) bekezdés e) pont szerint, tantermi képzés esetén az előírt képzési rész utolsó foglalkozásának jelenléti ívét a foglalkozást megtartó szakoktató a 3.2.2 pont szerint, de mindkét esetben legkésőbb a vizsgázó vizsgája megkezdése előtt 12 órával köteles a vizsgaközpont részére elektronikus úton elküldeni.
3.2.4.2. Az igazolásnak tartalmaznia kell:
a) a képző szerv azonosító adatait (nevét, címét),
b) a tanuló személyes adatait (nevét, anyja nevét, születési dátumát, születési helyét),
c) a tanuló azonosítóját,
d) vezetői engedély kategóriát, amelyre a képzés irányul,
e) a teljesített képzési rész (tantárgy)
ea) megnevezését,
eb) kezdési időpontját,
ec) befejezési időpontját,
f) igazolás kiállításának dátumát.”
7. Az R8. 3. melléklet 4. pontjában
a) az „az „A” és „B” kategória, továbbá az „A1”, „A2” kategória kivételével” szövegrész helyébe az „az „A1”, „A2”, „B1” és „A”, „B”, „AM” kategória kivételével” szöveg,
b) az „A vizsgakötelezettség alóli mentesítés kezdeményezése, a felmentés alapjául szolgáló – az iskolavezető által hitelesített – okirat fénymásolatának a jelentkezési laphoz való csatolásával történik” szövegrész helyébe az „A vizsgakötelezettség alóli mentesítés kezdeményezését a vizsgázó a képző szerv közreműködésével, elektronikus úton nyújtja be a vizsgaközpont részére” szöveg,

- c) az „a kérelemre a vizsgaközpont engedélyezi” szövegrész helyébe az „az elektronikus bejelentés alapján a vizsgaközpont engedélyezi” szöveg lép.
8. Az R8. 3. melléklet 3. pont 3.5. alpont 3.5.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- „3.5.1. Általános előírások
- 3.5.1.1. A járművezetési gyakorlat oktatása csak a tanuló nevére kiállított, a vizsgaközpont részére elektronikusan bejelentett és a vizsgaközpont által elektronikusan generált egyedi azonosítóval ellátott vezetési katon vagy az elektronikus vezetési katon birtokában kezdhető meg.
- 3.5.1.2. A járművezetési gyakorlat oktatása során – a kétkerekű járművek vezetésének oktatását kivéve – egy oktató egyidejűleg csak egy tanuló oktatását végezheti. A kétkerekű járművek vezetésének oktatása során egy oktató egyidejűleg az alapoktatási feladatok oktatásánál maximum három főt, a főoktatásnál maximum két főt oktathat.
- 3.5.1.3. A jármű biztonsági ellenőrzésére, technikai kezelésére, valamint a manőverezési feladatok elsajátítására irányuló alapoktatást – a 6. § (3a) bekezdésében foglaltakat is figyelembe véve – alapvetően gyakorló pályán kell végezni. Pedagógiai és módszertani szempontok alapján azonban a jármű technikai kezelésének oktatása részben – a szakoktató által elfogadhatónak tekintett forgalmi körülmények mellett, valamint a kétkerekű járművek vezetőinek oktatását ide nem értve – a közúti forgalomban is történhet. Ahol ez előírt, sikeres járműkezelési vizsga előtt a közúti forgalomban végzett oktatás ideje azonban ilyen esetben is csak az alapoktatás része.
- 3.5.1.4. A kétkerekű járművek vezetésének oktatása esetén a főoktatás – ahol az értelmezhető – csak sikeres járműkezelési vizsga után kezdhető el.
- 3.5.1.5. A gyakorlati oktatást a vezetési katonon vagy az elektronikus vezetési katonon kell dokumentálni.
- 3.5.1.6. A járműkezelési- és rutinvizsga biztonsági ellenőrzési feladatokat a gyakorlati oktatás során használt járművön kell tanítani.”
9. Az R8. 3. melléklet 3. pont 3.6. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- „3.6. Az oktatási idő
- 3.6.1. Az oktatási idő az alábbi időtartamokat nem haladhatja meg:
- a) az alapismeretek oktatása során – az e-learning oktatást kivéve – a tanfolyami csoportnak naponta legfeljebb 4 elméleti tanóra tartható (4×45 perc);
- b) a vezetési gyakorlat oktatása során egy tanulóknak az alapoktatási szakaszban naponta legfeljebb 2 tanóra tartható;
- c) a főoktatás és rutin vizsgára felkészítő vezetési gyakorlat során a tanulóknak naponta legfeljebb 4 tanóra tartható, amelyet legalább két részben, két tanóra oktatás után minimálisan 1 óra szünet közbeiktatásával kell szervezni;
- d) az elméleti tantárgyak tantermi tanóráinak időtartama: 45 perc;
- e) a gyakorlati tantárgyak tanfolyami tanóráinak tervezett időtartama: 50 perc;
- f) a tanórák között legfeljebb két tanóránként legalább 10 perc szünetet kell tartani.
- Egy tanuló fentiek szerint számított összesített napi oktatási ideje nem haladhatja meg a 4 tanórát.
- A szakoktatók napi megengedett oktatási órakeretébe a vizsgák időtartama nem számít bele.
- 3.6.2. A vezetési gyakorlati tantárgy foglalkozásainak tényleges időtartama indokolt esetben (pl. a forgalmi körülmények függvényében) eltérhet a jelen pont szerint megtervezett és a vizsgaközpontnak elektronikusan bejelentett időtartamnál. A tényleges időtartam tanóránként ilyen esetekben is legfeljebb 10%-kal lehet hosszabb a 3.6. e) pont szerinti tervezett időtartamnál. A 3.2.1. alpontban előírt oktatási idők teljesítésének számítása során a foglalkozások tényleges, percben kifejezett időtartamát szükséges figyelembe venni.”
10. Hatályát veszti az R8. 3. melléklet
- a) 2. pont 2.3. alpontjában az „a „Biztonsági ellenőrzés és üzemeltetés”” szövegrész,
- b) 3. pont 3.1.4. alpontja,
- c) 3. pont 3.2. alpont 3.2.1. alpontja szerinti táblázat alatti „Rövidítések:” címszó alatti értelmező rendelkezések köréből a „Bü = Biztonsági ellenőrzés és üzemeltetés”, és „F/h = hegyvidéki vezetés” szövegrész,
- d) 4. pont 4.1.1. alpontjából az „és a „biztonsági ellenőrzés és üzemeltetés”” szövegrész,
- e) 4. pont 4.1.2. alpontja.

12. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

- Az R8. 5. melléklet 1. pont „B” kategória a) pont aa) alpontjában az „5” szövegrész helyébe a „4” szöveg lép.
- Az R8. 5. melléklet 1. pont „B” kategória b) pont bb) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(B kategóriába tartozó négykerekű személygépkocsi, amely az alábbi jellemzőkkel és felszerelésekkel rendelkezik:
kötelező felszerelések és tartozékok)
„bb) oldalhelyes irányjelző visszajelző, amely láthatóvá teszi az irányjelző működését,”

13. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

- Az R8. 8. melléklet I. pont 1.2. alpontjában foglalt táblázat helyébe a következő táblázat lép:

„1.2. Vizsgatárgyak és a gyakorlati vizsgatárgyak vizsgaideje (percben)

1.	A	B				C						D
		Elméleti vizsgatárgyak				Gyakorlati vizsgatárgyak vizsgaideje						
		Kö	Szü	F1–2	Mu	Jk		R		F ⁵⁾		
1	2					1	2	1	3			
4.	AM	X	–	–	–	15	10	–	–	30	20	
5.	A1	X	–	–	–	20	15	–	–	50	40	
6.	A1 ¹⁾	X	–	–	–	–	–	–	–	50	40	
7.	A2	–	–	–	–	20	15	–	–	50	40	11. § (5) bekezdés a) pont
8.	A2	X	–	–	–	20	15	–	–	50	40	
9.	A	–	–	–	–	20	15	–	–	50	40	11. § (5) bekezdés b) pont
10.	A ²⁾	X	–	–	–	20	15	–	–	50	40	
11.	B	X	–	–	–	–	–	–	–	60	50	
12.	B96	–	X	–	X	–	–	30	25	–	–	
13.	B1	X	–	–	–	20	15	–	–	50	40	
14.	BE	X	X	–	X	–	–	30	25	50	40	
15.	C1	X	X	–	X	–	–	30	25	60	45	
16.	C	–	–	–	–	–	–	30	25	60	45	11. § (5) bekezdés c) pont
17.	C	X	X	–	X	–	–	30	25	60	45	
18.	C ³⁾	X	–	–	–	–	–	30	25	60	45	
19.	C1E	X	X	–	–	–	–	35	30	60	45	
20.	CE	X	X	–	–	–	–	35	30	60	45	
21.	D1	X	–	–	–	–	–	30	25	60	45	
22.	D	X	–	–	–	–	–	30	25	105	90	
23.	D ⁴⁾	X	X	–	X	–	–	30	25	105	90	
24.	D1E	X	X	–	X	–	–	30	25	60	45	
25.	DE	X	X	–	–	–	–	35	30	60	45	
26.	T	X	–	–	X	–	–	30	25	35	25	
27.	T	–	–	–	–	–	–	30	25	35	25	11. § (3) bekezdés c) pont
28.	K	X	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
29.	Tr	X	X	X	X	–	–	30	25	50	40	

2. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.2. alpontja szerinti táblázatot követő értelmező rendelkezések első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:
„Kö = Közlekedési alapismeretek, amely járművezetés elméleti, valamint az „A1”, „A2”, „A”, „B1”, „B”, „T” kategóriáknál szerkezeti és üzemeltetési ismereteket is tartalmaz.”
3. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.2. alpontja szerinti táblázatot követő értelmező rendelkezések körében a „3)” szövegrész helyébe az „5)” szöveg lép.
4. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.2. alpontja szerinti táblázatot követő értelmező rendelkezés a következő 3) ponttal egészül ki:
„3) D kategóriára érvényes vezetői engedéllyel”.
5. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.2. alpontja szerinti táblázatot követő értelmező rendelkezés a következő 4) ponttal egészül ki:
„4) C kategóriára érvényes vezetői engedély nélkül”.
6. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.3. alpont a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*Sikertelen a forgalmi vizsga, ha*)
„a) a vizsgázó az 1.8.2.; 1.8.3., 1.8.4. pontban meghatározott hibát követ el, vagy”
7. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.5. alpont első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:
„A vizsgázónak a vizsgán biztonsági ellenőrzési, technikai kezelési és manőverezési feladatokat kell egymást követő sorrendben végrehajtania.”
8. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.7. alpont helyébe a következő rendelkezés lép:
„1.7. A vizsgázónak a vizsgán biztonsági ellenőrzési, üzemeltetési, rakománybiztonsági vagy utasbiztonsági, valamint technikai kezelési és manőverezési feladatokat kell egymást követő sorrendben végrehajtania.”
9. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.7.1. alpont helyébe a következő rendelkezés lép:
„1.7.1. „Megfelelt” minősítést kell adni a vizsgázónak, ha
a) az ellenőrzési és üzemeltetési feladat végrehajtása során legalább a szükséges ellenőrzési, karbantartási, szerelési műveleteket képes elvégezni, és a szerszámokat szakszerűen használja, továbbá a vizsgatevékenységgel összefüggő munkavédelmi előírásokat megtartja, és;
b) a technikai kezelési és manőverezési feladatokat a rendelkezésre álló időn belül úgy hajtotta végre, hogy sikertelenséget okozó hibát nem követett el.”
10. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.7.2. alpont helyébe a következő rendelkezés lép:
„1.7.2. „Nem felelt meg” minősítést kell adni a vizsgázónak, ha
a) az ellenőrzési és üzemeltetési feladat vonatkozásában
aa) a vizsgatételen szereplő feladatot, a szükséges ellenőrzési, karbantartási, szerelési műveleteket nem képes elvégezni;
ab) szerkezeti rongálódást okoz vagy okozna;
ac) megszegi a vizsgatevékenységgel kapcsolatos munkavédelmi rendelkezéseket.
b) a technikai kezelési és manőverezési feladatok vonatkozásában
aa) bármelyik feladat végrehajtásakor sikertelenséget okozó hibát követett el;
ab) a meghatározott idő alatt a feladatokat képtelen végrehajtani, függetlenül attól, hogy a már teljesített feladatok végrehajtásakor sikertelenséget okozó hibát nem követett el.”
11. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.8.2. alpont 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*A forgalmi vizsga sikertelenségét okozó hiba*
Ha a vizsgázó:)
„4. meghatározott feladatot második javítással sem képes a megfelelő módon végrehajtani;”

12. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.8.3. alpont nyitó szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:
„1.8.3. Az „AM”, „A1”, „A2”, „A” kategória forgalmi vizsgafeladatai és értékelése”
13. Az R8. 8. melléklet I. pont 1.8.3. alpont 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A forgalmi vizsga sikertelenségét okozó hiba
Ha a vizsgázó:)
„4. meghatározott feladatot második javítással sem képes a megfelelő módon végrehajtani;”
14. Hatályát veszti az R8. 8. melléklet
 - a) I. pont 1.2. alpontja szerinti táblázatot követő értelmező rendelkezések körében a „Bü = Biztonsági ellenőrzés és üzemeltetés” szövegrész,
 - b) I. pont 1.6. pontja, valamint 1.6.1. és 1.6.2. alpontja.

14. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

„3. melléklet a 17/2008. (IV. 30.) GKM rendelethez

A REPÜLÉSTÁJÉKOZTATÓ TISZT ÉS LÉGIFORGALMI TISZT SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY KÉRELEM KÖTELEZŐ TARTALMI ELEMEI

1. A szakszolgálati engedély száma (amennyiben rendelkezésre áll)
2. Személyi adatok (név, születési idő, hely, állampolgárság, anyanyelv, lakcím, e-mail-cím)
3. A kért szakszolgálati engedély típusa (repüléstájékoztató, légiforgalmi tiszt)
 - 3.1. A kérelmezett jogosítás vagy kiterjesztés (munkahelyi, szakszolgálati, nyelvi) és annak típusa (első kiadás, meghosszabbítás, megújítás)
4. Elvégzett képzés illetve sikeres vizsga
 - 4.1. Kezdő képzés (a képzési szervezet neve, a képzés befejezésének dátuma)
 - 4.2. Munkahelyi képzés (a képzés munkahelye, befejezésének dátuma, a munkahelyi vizsga időpontja)
 - 4.3. Nyelvismereti vizsga (a vizsgáztatást végző szervezet, a nyelvismereti vizsga nyelve, időpontja, elért szintje)
5. A kérelmező nyilatkozata arról, hogy az általa megjelölt adatok a valóságnak megfelelnek, a kérelmező aláírása
6. A szolgáltató igazolása a jogosítás, a munkahelyi kiterjesztés és a szakszolgálati kiterjesztés meghosszabbítása esetén arról, hogy a kérelmező a jogszabályi követelményeket teljesítette
7. A kérelem megalapozottságát igazoló dokumentumok másolata, különösen
 - 7.1. A kezdő képzés sikeres elvégzéséről kiállított igazolás másolata
 - 7.2. Munkahelyi képzés sikeres elvégzéséről kiállított igazolás másolata
 - 7.3. Nyelvismereti vizsga teljesítéséről kiállított bizonyítvány másolata
 - 7.4. Munkahelyi vizsga jegyzőkönyv másolata”

15. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez
 „1. melléklet a 6/2021. (II. 5.) ITM rendelethez

Drón pilóta tanfolyam

	A	B	C	D
1.	Oktatás típusa	Tantárgy	A tantárgy oktatásával elérendő cél	Minimális óraszám
2.	Elmélet	Légijog	A távoli pilóta ismerje az UAS üzembentartással összefüggő jogszabályokat	8 óra
3.		UAS rendszerek üzembentartása	A távoli pilóta megszerezze az UAS rendszerek földi és légi üzemeltetéséhez szükséges elméleti ismereteket, beleértve a repülésbiztonsággal, navigációval és üzembentartási eljárásokkal kapcsolatos ismereteket.	24 óra
4.		UAS rendszerek általános ismerete	A távoli pilóta ismerje a drónok műszaki jellemzőit, szerkezeti felépítését, a fedélzetre installált eszközöket és berendezéseket, tudja azok főbb paramétereit és működési elvét.	12 óra
5.		Meteorológia	A távoli pilóta ismerje a légkör felépítését, összetevőit és azokat az alapvető hatásokat, amelyek meghatározzák a légkörben lejátszódó jelenségeket, továbbá ismerje a légköri jelenségeket és tisztában legyen azok UAS üzembentartására vonatkozó gyakorlati következményeivel	12 óra
6.		Emberi tényezők	A távoli pilóta ismerje az emberi tényezők UAS rendszerek üzembentartására gyakorolt hatását és az ebből fakadó kockázatok kezelésének módját.	4 óra
7.		Gyakorlat	UAS rendszerek üzembentartásának gyakorlata	A távoli pilóta megszerezze az UAS rendszerek földi és légi üzemeltetéséhez szükséges gyakorlati ismereteket, beleértve a repüléstervezést, a légtérhasználati ismereteket, a műveleti területtel kapcsolatos kockázatok értékelését, a normál, vészhelyzeti és sürgősségi eljárásokat, a pilóta nélküli légi jármű repülési útvonalának vezérlését és automatizálásának kezelését, a repülés előtti és repülés utáni ellenőrzéseket, a légiforgalmi kommunikációs ismereteket és az emberi tényezőkből fakadó kockázatok gyakorlati kezelésére vonatkozó ismereteket.

„

16. melléklet a 9/2022. (VIII. 1.) TIM rendelethez

„2. melléklet a 6/2021. (II. 5.) ITM rendelethez

Drón pilóta vizsga

	A	B	C	D	E
1.	Vizsga típusa	Vizsgatárgy	Vizsga tartalma	Vizsga formája	Megfelelési küszöb
2.	Elmélet	Drón pilóta elméleti vizsga	A légi jog, UAS rendszerek üzembentartása, UAS rendszerek általános ismerete, meteorológia és emberi tényezők tantárgy témakörei	Számítógépes vizsga, minimum 60 db feleletválasztós kérdéssel	a kérdések legalább 75%-át helyesen kell megválaszolni
3.	Gyakorlat	Drón pilóta gyakorlati vizsga	UAS rendszerek üzembentartásának gyakorlata tantárgy témakörei	Komplex gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtása	a vizsga feladat végrehajtása legalább 75%-os szinten, úgy, hogy repülésbiztonságot veszélyeztető hibát nem követ el a vizsgázó

"

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 17/2022. (VIII. 1.) AB határozata a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával és *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.
2. Az Alkotmánybíróság a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 205. § (1) bekezdése elleni alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Hovánszki Arnold ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alkotmányjogi panasszal élt a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. számú, 2021. szeptember 29-én kézbesített ítélete ellen 2021. november 3-án.
- [2] Elsődlegesen kérte az indítványozó az Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. számú ítéletének mint az ügye érdemében hozott döntésnek az alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján azt semmisítse meg. E kérésének helyt adó döntés esetén az indítványozó felvetette, hogy az Alkotmánybíróság az ügy vizsgálata során hivatalból észlelve és hivatalból eljárva az Alaptörvény 28. cikkéből, XV. cikk (2) bekezdéséből, XVII. cikk (2) bekezdéséből, illetve a Q) cikk (2) és (3) bekezdéseiből, valamint E) cikk (2) és (3) bekezdéseiből fakadó alkotmányos követelményt állapítson meg. A felvetés szerinti alkotmányos követelmény úgy szól, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Mth.) 11. § (1) bekezdésének rendelkezését a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) hatálybalépését követően köztulajdonúvá váló munkáltatókra is alkalmazni kell. {A köztulajdonban álló munkáltató esetében az Mt. speciális szabályokat ír elő, így például nem engedi, hogy a munkáltató és a munkavállalók által kötött kollektív szerződésben eltérjenek a végkielégítés, illetőleg a felmondási idő szabályaitól [Mt. 205. § (1) bekezdés]. Az Mth. 11. § (1) bekezdése azt írta elő, hogy az Mt. 205. § (1) bekezdését és (2) bekezdés a) pontját az Mt. hatálybalépését követően kötött kollektív szerződésre és munkaszerződésre kell alkalmazni.}
- [3] Másodlagosan – arra az esetre, ha az Alkotmánybíróság nem találná alaptörvény-ellenesnek a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. számú ítéletét és az abban kifejtett jogértelmezést – kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja, illetve az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján vizsgálja felül az Mt. 205. § (1) bekezdésének mint indítványozó ügyében alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját, és állapítsa meg, hogy az indítványozónak a Kúria ítéletével befejezett ügyében folytatott bírósági eljárásban az indítványozó Alaptörvényben biztosított alapjogának sérelme következett be az Mt. 205. § (1) bekezdésének mint alaptörvény-ellenes jogszabálynak az alkalmazása folytán, és az Mt. 205. § (1) bekezdését semmisítse meg.
- [4] Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírálta el.

- [5] 1.1. A beadvány és mellékletei szerint az indítványozó (felperes) 2001. június 1-jén létesített munkaviszonyt az alperes gazdasági társaság jogelődjével. Az alperesre, illetőleg annak jogelődjére, valamint a velük munkaviszonyban álló munkavállalókra kiterjedt az eredetileg 1995. november 7-én megkötött, majd többször módosított Villamosenergia-Ipari Ágazati Kollektív Szerződés (a továbbiakban: VKSZ) és a 2004. március 25-én létrejött, majd többször módosított Egységes Kollektív Szerződés (a továbbiakban: EKSZ) hatálya.
- [6] Az alperes 2017. január 31-től köztulajdonban álló munkáltatóvá vált. A köztulajdonban álló munkáltatóval fennálló munkaviszony számos jellegzetességgel bír: ezek egyike, hogy a köztulajdonban álló gazdasági társaságnál a felmondási idő az általános szabályokhoz igazodik, a kollektív szerződés vagy a felek megállapodása ettől nem térhet el, így hosszabb felmondási időt nem határozhat meg, a végkielégítés szabályaitól sem térhet el [Mt. 205. § (1) bekezdés a) és b) pont]. Az alperes 2018. december 5-én kelt felmondásával megszüntette az indítványozó munkaviszonyát. Kizárólag az Mt. rendelkezéseit – amely szerint a felperes négyhavi végkielégítésre és hatvan napi felmondási időre jogosult – alkalmazta a felmondási idő és a fizetendő végkielégítés mértékének megállapítása, elszámolása során; a VKSZ és az EKSZ rendelkezéseit – amelyek hosszabb felmondási időt (10-től 20 évig terjedő munkaviszony esetén 90 nap) és magasabb végkielégítést (15 év vagy azt meghaladó munkaviszony esetén 8 havi átlagkereset összegét) tartalmaztak – nem. Ezzel a panasz szerint sérült az indítványozónak a hosszabb felmondási időhöz és a magasabb végkielégítéshez való joga.
- [7] A felperes keresetében a törvény szerinti és a kollektív szerződés szerinti végkielégítés különbözete, továbbá a kollektív szerződés szerinti hosszabb felmondási időre járó távolléti díj megfizetésére kérte kötelezni az alperest, kamatokkal együtt.
- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest távolléti díj és kamata, valamint perköltség fizetésére (Budapest Környéki Törvényszék, 22.M.70.247/2020/13.). A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és kötelezte az alperest végkielégítés és ennek kamata, elsőfokú perköltség, valamint kereseti illeték megfizetésére; a másodfokú bíróság a felmondási időre járó távolléti díj különbözet iránti kereseti kérelmet elutasította (Fővárosi Ítéletábrla, 1.Mf.31.3124/2020/7.). A jogerős ítélet ellen a felperes is és az alperes is felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria a másodfokú bíróság ítéletének az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó rendelkezését a perköltségre és illetékfizetésre kiterjedően hatályon kívül helyezte, és e körben is a keresetet elutasította.
- [9] 1.2. A bírói döntést támadó indítvány, a kiegészített alkotmányjogi panasz szerint az Abtv. 29. § első fordulatóban foglalt, a bírói döntést érdemben befolyásoló jogértelmezés alaptörvény-ellenessége abban áll, hogy a bírói döntés nem felel meg az Alaptörvény jogszabályok értelmezésére vonatkozó követelményeinek, továbbá ellentétben áll az alapvető jogok bármely helyzet szerinti különbségtétel nélküli biztosítására vonatkozó alapjoggal, a kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződések kötéséhez való alapjoggal, és nemzetközi kötelezettségvállalásba is ütközik. Az állított alapjogsérelmek, azaz az Alaptörvény 28. cikkének, a XV. cikk (2) bekezdésének, a XVII. cikk (2) bekezdésének sérelme a bírói döntést érdemben befolyásolták. Utalt arra, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint a jogértelmezés, a jogalkalmazás során is biztosítani kell, hogy a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között nem tehető különbség anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne.
- [10] A panasz hivatkozik arra, hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés is megállapítható a jelen ügyben. „Nemcsak azért, mert a Kúria jogértelmezését elfogadó döntés esetén nincsenek olyan szabályok a magyar jogrendszerben, amelyek garantálnák, hogy az Mt. hatályba lépése előtt kötött kollektív szerződések egyes rendelkezései jogi úton érvényre juttathatók legyenek azon munkáltatók esetében is, melyek ugyan az Mt. hatályba lépése előtt kötött kollektív szerződés hatálya alá tartoznak, de az Mt. hatályba lépését követően válnak köztulajdonú munkáltatóvá, de azért is, mert e helyzet érinti a kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződések kötéséhez való alapjog érvényesülését, továbbá nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítését is érinti.” Utalt az Alkotmánybíróság 18/2021. (V. 27.) AB határozatára.
- [11] A panasz részletes indokolást tartalmaz arról, hogy a Kúria ítéletét érdemben befolyásoló jogértelmezés miért nem felel meg az Alaptörvény 28. cikkének; továbbá kifejti, hogy az Mth. 11. §-át és az Mt. 205. §-át hogyan kellett volna alkalmazni az Mt. hatálybalépését megelőzően megkötött, a perben érintett kollektív megállapodásokra (VKSZ, EKSZ), különösen az Mt. hatálybalépésekor (tehát 2012. július 1-jén) köztulajdonban még nem álló munkáltatókra. A panasz szerint az indítvánnyal érintett bírói döntésben tükröződő és a bírói döntés alapját képező jogszabály-értelmezés a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok (az Mt. hatálybalépése előtt kötött kollektív szerződések hatálya alá tartozó munkáltatók és munkavállalók) között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Az ugyanis a különbségtételnek alkotmányosan nem elfogadható indoka, hogy egy munkavállalóra, illetve munkáltatóra csak azért ne kellene alkalmazni egy, a jogalkotó szándéka

szerint továbbra is érvényesként fenntartani kívánt kollektív szerződést (rendelkezését), mert a munkáltató egyik napról a másik napra köztulajdonúvá válna. Míg ugyanis a támadott ítélet jogértelmezése szerint a 2012. július 1. napján és azt követően megszakítás nélkül köztulajdonú munkáltatónak alkalmaznia kell egy érvényes kollektív szerződést (előírását), addig ugyanazt az érvényes kollektív szerződést (előírását) egy másik köztulajdonú munkáltatónak nem kellene alkalmaznia, egyszerűen azért, mert a munkáltató utóbb vált köztulajdonúvá. Ez a megkülönböztetés nemcsak a magántulajdonú és a köztulajdonú, de még a köztulajdonú munkáltatók között is különbséget tesz, nemcsak elfogadható alkotmányos indok nélkül, de valójában valós indok nélkül.

- [12] A panasz szerint a Kúria ítéletét érdemben befolyásoló jogértelmezés nem felel meg az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésének sem, mert ezen alkotmányos alapjog helyes értelmezése szerint a kollektív szerződéskötés joga többet jelent magának a szerződésnek, mint akaratnyilatkozat megkötésénél, kinyilvánításánál; magában foglalja a kollektív szerződés rendelkezéseinek betartásához, betartatásához, illetve jogi úton történő kikényszerítéséhez való jogot is. „Ezt a jogot azonban a konkrét esetben a Kúria jogértelmezése megvonja, hivatkozása szerint az Mth. 11. § (1) bekezdése rendelkezése ne vonatkozna indítványozó esetére az átmeneti szabályozás, konkrétan az Mth. fent hivatkozott rendelkezése ne vonatkozna, illetve átmeneti szabályozás nem létezne.”
- [13] 1.3. Az Mt. 205. § (1) bekezdését támadó indítvány szerint a Kúria által a döntésében alkalmazott és az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabály alkalmazása a bírói döntést érdemben befolyásolta, hiszen az az ítélet indokolásának lényegét képezi, az ítélet érvelése arra irányul, hogy miért kell alkalmazni az Mt. 205. § (1) bekezdése rendelkezését, és miért kell mellőzni az ügyben az Mth. 11. § (1) bekezdésének alkalmazását. Ez a rendelkezés, azaz az Mt. 205. §-a azonban ellentétben áll az Alaptörvény konkrét rendelkezéseivel, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség áll fenn az Abtv. 29. § első fordulata szerint. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség röviden összefoglalva abban áll, hogy az Mt. 205. §-ának rendelkezése ellentétben áll az alapvető jogok bármely helyzet szerinti különbségtétel nélküli biztosítására vonatkozó alapjoggal, a kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződések kötéséhez való alapjoggal, és nemzetközi kötelezettségvállalásokba is ütközik. Az állított alapjogsérelem, azaz az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének, az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésének sérelme a bírói döntést érdemben befolyásolták. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés nélkül biztosítani kell, a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között nem tehető különbség anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése szerint törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, és ennek, azaz a kollektív szerződéskötési jognak inherens eleme, hogy a kollektív szerződés bírói úton kikényszeríthető legyen.
- [14] 1.4. A panasz indokolást tartalmaz az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései, valamint az E) cikk (2) és (3) bekezdései tekintetében, mind a bírói döntést, mind a jogszabályt illetően.
- [15] 2. Az innovációért és technológiáért felelős miniszter 2022. április 8-án amicus curiae beadvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz.

II.

- [16] 1. Az Alaptörvény indítványban felhívott szabályai szerint:
 „XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”
 „XVII. cikk (2) Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, amely magában foglalja a munkavállalók munkabeszüntetéshez való jogát.”
- [17] 2. Az Mt. érintett rendelkezései:
 „69. § (3) A felek az (1)–(2) bekezdésben foglaltaknál hosszabb, legfeljebb hathavi felmondási időben is megállapodhatnak.”
 „90. A köztulajdonban álló munkáltatóval fennálló munkaviszony

204. § (1) Köztulajdonban álló munkáltató a közalapítvány, valamint az a gazdasági társaság, amelyben az állam, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, önkormányzati társulás, térségi fejlesztési tanács, költségvetési szerv vagy közalapítvány külön-külön vagy együttesen számítva többségi befolyással rendelkezik.

(2) Többségi befolyás az a kapcsolat, amelynek alapján a befolyással rendelkező jogi személyben a szavazatok több mint ötven százalékával – közvetlenül vagy a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személy (köztes vállalkozás) szavazati jogán keresztül – rendelkezik. A közvetett módon való rendelkezés meghatározása során a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személyt (köztes vállalkozást) megillető szavazati hányadot meg kell szorozni a befolyással rendelkezőnek a köztes vállalkozásban, illetve vállalkozásokban fennálló szavazati hányadával. Ha a köztes vállalkozásban fennálló szavazatok aránya az ötven százalékot meghaladja, akkor azt egy egészként kell figyelembe venni. Amennyiben a befolyással rendelkező több közvetett tulajdonnal is rendelkezik az adott jogi személyben a nem többségi közvetett befolyás mértéke nem adódik hozzá a másik nem többségi közvetett befolyás mértékéhez.”

„205. § (1) Kollektív szerződés vagy a felek megállapodása

a) a felmondási idő 69. § (1)–(2) bekezdésében és (4)–(5) bekezdésében, valamint

b) a végkielégítés 77. §-ban

meghatározott szabályaitól nem térhet el.

(2) A köztulajdonban álló munkáltatóval fennálló munkaviszonyban

a) a 69. § (3) bekezdése nem alkalmazható,”

[18] 3. Az Mth. érintett szabálya szerint:

„11. § (1) Az Mt. 205. § (1) bekezdését és (2) bekezdés a) pontját az Mt. hatálybalépését követően kötött kollektív szerződésre és munkaszerződésre kell alkalmazni.”

III.

[19] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenképp azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.

[20] Az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett.

[21] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a támadott bírói döntést és a támadott jogszabályt, továbbá az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés és a jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége az Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapítható, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.

[22] 2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vaglyagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].

[23] Az indítványozónak a kúriai ítélet és a jogszabály elleni beadványa többek között az Alaptörvény 28. cikke, továbbá a Q) cikk (2) és (3) bekezdése, az E) cikk (2) és (3) bekezdése rendelkezéseit illetően is tartalmaz érvelést. Az Alaptörvény e szabályai [Q) cikk (2) és (3) bekezdése, az E) cikk (2) és (3) bekezdése] nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak; az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok felé fogalmaz meg a működésükre irányulóan elvárásokat, így az abban foglaltak egyedi érintett vonatkozásában megvalósuló alapjogsérelemhez nem vezethetnek, arra alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható [pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]].

[24] 3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. A jelen esetben külön kellett vizsgálni a bírói döntés és a jogszabály elleni panasz befogadhatóságát.

- [25] 3.1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § (1) bekezdéséből következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. A bírói döntéssel kapcsolatban a panaszban felhívott alapvető jogok sérelmének megvalósulását az indítványozó abban látta, ahogyan a Kúria az Mt. 205. §-át és az Mth. 11. § (1) bekezdését értelmezte (Indokolás [55]–[56]), és alkalmazta a konkrét esetre. A Kúria értelmezése szerint az Mth. nem tartalmaz olyan átmeneti szabályt, amely jelen tényállásra irányadó lehetne; a jogalkotó nem kívánta – az Mth. 11. § (1) bekezdésével azonos módon – érintetlenül hagyni, vagyis fenntartani ebben a tényállásban az Mt. hatálybalépését megelőzően létrejött, és az Mt. 205. §-ában meghatározott, tilalomba ütköző megállapodásokat.
- [26] Az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével és XVII. cikk (2) bekezdésével kapcsolatban – a tartalma szerint annak alkotmánybírósi kimondására irányul a konkrét ügyben, hogy az Mt. hatálybalépését (2012. július 1. napját) követően, a 2017. január 31-én köztulajdonba került munkáltatónál is – az Alaptörvény 28. cikkével összhangban álló értelmezés szerint – a korábbi (az Mt. hatálybalépését megelőzően kötött) kollektív szerződést kell alkalmazni az Mt. 205. § (1) bekezdése helyett, az Mth. 11. § (1) bekezdése értelmében.
- [27] Ez annak a vizsgálatát jelenti, hogy hogyan kell értelmezni az Alaptörvény 28. cikkével összhangban azt a szabályt az Mt. hatálybalépése után köztulajdonba került munkáltatóknál az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése és XVII. cikk (2) bekezdése tükrében, amely szerint a tilalmat „az Mt. hatálybalépését követően kötött kollektív szerződésre és munkaszerződésre kell alkalmazni”. Vagyis a kollektív szerződés kötéséhez való jog [Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése] alapján jogszerűen létrejött, megkötésükkor az Mt. 205. §-ában meghatározott tilalomba nem ütköző kollektív szerződésben és munkaszerződésben biztosított alanyi jogokra, és az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében tiltott megkülönböztetésre figyelemmel az Mt. 205. §-ának és az Mth. 11. § (1) bekezdésének milyen értelmezése áll összhangban a konkrét esetben az Alaptörvény e szabályaival. Ennek eldöntése – az Alaptörvény szabályai értelmezése eredményétől függően – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet eredményezhet a konkrét esetben, és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést is jelent.
- [28] A „bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség” Abtv. 29. §-a szerinti feltétele felmerül a bírói döntés elleni panasz esetén. Az Abtv. 29. §-ában írt két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről lásd 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik {3351/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [13]}. A bíróságoknak az a kötelezettsége, hogy a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék (Alaptörvény 28. cikk). A bírósági eljárásban érvényesített alanyi jogoknak rendszerint alapjogi háttere van, és sok esetben átfedés lehet az alanyi jogok, valamint az Alaptörvényben biztosított jogok között. A jelen esetben felmerül, hogy a bírói döntés nem felel meg az Alaptörvény jogszabályok értelmezésére vonatkozó követelményeinek, továbbá ellentétben áll az alapvető jogok bármely helyzet szerinti különbségtétel nélküli biztosítására vonatkozó alapjoggal, a kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződések kötéséhez való alapjoggal. Az Abtv. 29. §-a szerint kérdésként merül fel, hogy felismerte-e a Kúria az adott esetben a felmerült alkotmányjogi problémát, és az Alaptörvényben biztosított jogok mérlegelésekor az Alaptörvény 28. cikkével összhangban álló döntést hozott-e, amikor a kollektív szerződés és munkaszerződés mikénti érvényesüléséről döntött, az Mth. 11. § (1) bekezdése értelmezésével, az összehasonlítható helyzetben lévő munkavállalót illetően.
- [29] Ezért az Alkotmánybíróság a bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján, amely szerint az előadó alkotmánybíró a panasz befogadásáról szóló döntés helyett a panasz érdemi elbírálását tartalmazó határozat-tervezetet terjeszthet a testület elé – érdemben bírálta el.
- [30] 3.2. A jogszabály – az Mt. 205. § (1) bekezdése, amely felmondási idő és végkielégítés Mt.-ben meghatározott szabályaira utal – elleni alkotmányjogi panasznál abból kell kiindulni, hogy a végkielégítéshez és a törvényben általánosan rögzített hosszabb felmondási időhöz való jog nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak. Továbbá az Alkotmánybíróság már több alkalommal foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a közférában foglalkoztatottakra hogyan lehet a vállalkozás és a munkavállalás szabadságának elve uralma alatt álló munkavállalókra és munkáltatókra vonatkozó szabályoktól eltérő szabályokat alkotni. Az Alkotmánybíróság 29/2017. (X. 31.) AB határozata szerint nem tekinthető hátrányos megkülönböztetésnek, ha a jogi szabályozás különböző tulajdonságokkal bíró alanyi körre eltérő rendelkezéseket állapít meg, mert alkotmányellenes megkülönböztetés csak összehasonlítható – azonos csoportba tartozó – személyi körben lehetséges. A határozat

indokolásának [70]–[71] bekezdései lényege szerint nem igazolható, hogy a közszférában alkalmazottak hasonló helyzetben vannak, mint a magángazdaságban foglalkoztatottak.

- [31] Ehhez hasonlóan: nem állapítható meg az indítványban foglaltak alapján, hogy másokkal – a nem a köztulajdonban álló munkáltatók foglalkoztatottaival – összehasonlítva a köztulajdonban álló vagy köztulajdonba került munkáltatónál fennálló munkaviszony eltérő szabályai – a felmondási időt vagy a végkielégítést illetően – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnének fel az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése alkalmazásában. Az ún. végkielégítési különadóról szóló jogszabály vizsgálatánál pedig az Alkotmánybíróság egy korábbi, azóta hatályát veszített határozatban kimondta, hogy az állami forrásból eredő jövedelmet más jövedelmektől lehet eltérően kezelni [37/2011. (V. 10.) AB határozat, ABH 2011, 225], az adott esetben a megállapodás alapján járó végkielégítéshez való alanyi jogot korlátozni.
- [32] A panaszban – amelyben szerepel az is, hogy a jogszabály elleni panasz másodlagos, és arra az esetre szól, ha az Alkotmánybíróság nem találná alaptörvény-ellenesnek a Kúria ítéletét – mindezekre figyelemmel nem szerepel olyan érvelés, amelyből arra lehetne megalapozottan következtetni, hogy az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételek az Mt. 205. § (1) bekezdésével kapcsolatban a panasz befogadását illetően fennállnak a panaszban felhívott alapvető jogokkal összefüggésben. Ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 64. § d) pontja alapján az Mt. rendelkezése elleni panaszt visszautasította.

IV.

- [33] Az alkotmányjogi panasz részben megalapozott.
- [34] 1. Az Alaptörvény XV. cikke alapján a törvény előtt mindenki egyenlő, Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés nélkül biztosítja. A hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában nem jelenti minden megkülönböztetés tilalmát, a tilalom elsősorban az alapjogok terén tett megkülönböztetésre terjed ki. Személyek közötti, alkotmánysértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A megkülönböztetés pedig akkor alkotmányellenes, ha végső soron összefügg az emberi méltósághoz való joggal, és a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka lenne, vagyis önkényes [9/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [22]].
- [35] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában több olyan döntés is született [pl. 9/2016. (IV. 6.) AB határozat, a továbbiakban: Abh.], amelyeknek az elvi megállapításai befolyásolják a jelen alkotmányjogi panasz mikénti elbírálását is.
- [36] Az Abh. kimondta azt az elvet, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdéséből eredő az a követelmény, amely szerint vizsgálni kell, hogy valamely Alaptörvényben biztosított joggal kapcsolatban a törvényi szabályozásban tett megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak van-e tárgyilagos mérlegelés szerint észszerű indoka, vagyis nem önkényes-e, alkalmazható nemcsak a jogszabályokra, hanem a jogot értelmező bírói döntésekkel szemben is (Indokolás [23], [26]).
- [37] Az Alkotmánybíróság az Abh. indokolásának [22] bekezdésében az Alaptörvény XV. cikkét értelmezte, az adott ügyben az Alaptörvényben biztosított jogokkal összefüggésben. Megerősítette, hogy „a hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelveként kapott értelmezést. A hátrányos megkülönböztetés tilalma nem jelenti minden megkülönböztetés tilalmát, a tilalom elsősorban az alkotmányos alapjogok terén tett megkülönböztetésekre terjed ki. Személyek közötti, alkotmánysértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A megkülönböztetés pedig akkor alkotmányellenes, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint észszerű indoka, vagyis önkényes [lásd összefoglalóan: 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]].

Az Alaptörvény XV. cikke (1) és (2) bekezdésének ezt az értelmezését követte a 32/2015. (XI. 19.) AB határozat is (Indokolás [78]–[80] és [91]).”

- [38] 2. Az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése az Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezetében helyezkedik el. Az Alaptörvény VIII. cikk (5) bekezdése szerint a szakszervezetek és más érdekképviselői szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. Az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése tartalmazza a kollektív szerződés kötésének a szabadságát: törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, vagy munkabeszüntetést tartsanak. Az Alaptörvény rendelkezése szerint a kollektív szerződés a jogrendszer része, amely törvény keretei között hatályosulhat. Az Mt. 13. §-a szerint az Mt. alkalmazásában munkaviszonyra vonatkozó szabály a jogszabály és a kollektív szerződés is. Vagyis az Mt. a kollektív szerződésnek – azzal, hogy a munkaviszonyra vonatkozó szabályok között helyezi el – olyan hatást ad, hogy az a munkaviszonyban álló felek jogaira és kötelességeire vonatkozó normatív szabályokat tartalmazhat. A kollektív szerződésnek a munkajogban egyrészt megállapodásos, másrészt jogforrási karaktere van.
- [39] Ugyanakkor a kollektív szerződés kötéséhez való jog a munkáltatók és munkavállalók szervezeteit illeti meg, nem az egyes munkavállalókat. Kollektív szerződésből közvetlenül konkrét személyek konkrét jogai általában nem származnak, hanem a kollektív szerződésben normatív módon biztosított jogok valamely konkrét személynél jellemzően a munkaszerződés közbejöttével érvényesülnek. Ebben az esetben, munkaszerződésnél, már alanyi jogokról van szó, amelyek a kollektív szerződésen alapulnak. Az Mt. 277. §-a tartalmazza azokat a tárgyköröket, amelyeket kollektív szerződés szabályozhat. A (2) bekezdés kimondja, hogy kollektív szerződés – eltérő rendelkezés hiányában – az Mt. Második és a Harmadik Részében foglaltaktól eltérhet. Ezek a részek a munkaviszonyra és a munkaügyi kapcsolatokra vonatkoznak. Ezzel a szabállyal az Mt. ebben a körben a szabályozás lehetőségét általánosságban átengedte a kollektív szerződés kötésére jogosult feleknek.
- [40] 3. Az indítványra okot adó konkrét ügyben keletkezett bírói döntésekből látható, hogy az Mt. 205. § (1) bekezdése és az Mth. 11. § (1) bekezdése együttes alkalmazása mikénti megítélése két, egymással ellentétes értelmezési eredményre vezethet. A Fővárosi Ítéltábla és a Budapest Környéki Törvényszék elfogadta azt az indítványozói érvelést, hogy a köztulajdonban álló munkáltatók esetén az Mt. rendelkezéseitől eltérő megállapodások érvényben maradnak, a semmisség jogkövetkezményét csak az Mt. hatálybalépését követően megkötött ilyen irányú szerződésekhez fűzi a törvény (kúriai ítélet indokolása [12]–[13], [24]–[26] bekezdései), a Kúria ettől eltérően döntött.
- [41] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban az Alaptörvény 28. cikkét és XV. cikk (2) bekezdését értelmezve mondta ki, hogy azonos tisztelettel és körülményekkel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni az érintett személyeket illetően, az értelmezés pedig nem vezethet önkényes eredményre (Indokolás [35], [37]).
- [42] A jelen esetben a kollektív szerződés kötéséhez való jog az a jog, amelyre az indítvány hivatkozik, és az Alaptörvényben szerepel. A köztulajdonban álló munkáltatóknál foglalkoztatottak közül azonos csoportba tartoznak, akiknek a munkaszerződése az Mt. hatálybalépése előtt jött létre, és az Mt. hatálybalépése előtt kötött kollektív szerződés szerinti tartalommal. Ez független attól, hogy a munkáltató az Mt. hatálybalépése előtt vagy után került köztulajdonba. Köztulajdonban álló munkáltató a közalapítvány, valamint bizonyos gazdasági társaságok. A gazdasági társaság akkor áll köztulajdonban, ha abban az állam, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, önkormányzati társulás, térségi fejlesztési tanács, költségvetési szerv vagy közalapítvány külön-külön vagy együttesen számítva többségi befolyással rendelkezik. Gazdasági társaságban önmagában többségi állami befolyás szerzése jellemzően nem jelenti a gazdasági társaság egyes szerződéseinek az e ténynél fogva beálló, a többségi befolyás szerzése időpontjától számított módosulását, kivéve, ha ezt jogszabály írná elő.
- [43] Szem előtt tartva az Abh. szerinti azt a zsinórmértéket, amely szerint jogszabály értelmezése nem vezethet önkényes eredményre, az indítványra okot adó ügyben – az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése szerinti kollektív szerződés kötéséhez való jogra, a kollektív szerződés jogforrási funkciójára, a kollektív szerződés talaján létrejött munkaszerződésekben biztosított alanyi jogok védelmére, az alanyi jogoknál az önkényes eredményre vezető jogértelmezés tilalmára tekintettel – az az értelmezés felel meg az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési szabálynak, amely szerint az Mth. 11. § (1) bekezdése a munkavállalók alanyi jogait illetően nem tesz különbséget az Mt. hatálybalépése előtt kötött kollektív szerződések és ezek érintett munkavállalói alanyi jogai között aszerint, hogy a munkáltató az Mt. hatálybalépése előtt vagy után került köztulajdonba.

- [44] Az Alaptörvény 28. cikkével összhangban, az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése és XVII. cikk (2) bekezdése tükrében azt a szabályt, amely szerint a tilalmat „az Mt. hatálybalépését követően kötött kollektív szerződésre és munkaszerződésre kell alkalmazni”, úgy kell értelmezni, hogy a kollektív szerződés kötéséhez való jog [Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése] alapján jogszerűen létrejött, megkötésükkor az Mt. 205. §-ában meghatározott tilomba nem ütköző kollektív szerződésben és munkaszerződésben biztosított alanyi jogok – az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében tiltott megkülönböztetésre figyelemmel – az Mth. 11. § (1) bekezdése szerinti feltételekkel korlátozhatók. A jelen esetben a bírói döntés azért nem felel meg az Alaptörvény jogszabályok értelmezésére vonatkozó követelményeinek, és áll ellentétben az alapvető jogok bármely helyzet szerinti különbségtétel nélküli biztosítására vonatkozó alapjoggal, a kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződések kötéséhez való alapjoggal, mert a Kúria a felmerült alkotmányjogi problémánál a kollektív szerződés és munkaszerződés mikénti érvényesüléséről nem az Alaptörvény XVII. § (2) bekezdésével és XV. cikk (2) bekezdésével összhangban döntött, amikor az Mth. 11. § (1) bekezdése értelmezésével az összehasonlítható helyzetben lévő munkavállalót illetően különbséget tett aszerint, hogy a munkavállaló munkáltatójánál az állam az Mt. hatálybalépése előtt vagy után szerzett többségi befolyást.
- [45] Az Mth. 11. § (1) bekezdése az Mt. hatálybalépése után kötött kollektív szerződésekre és munkaszerződésekre rendeli alkalmazni az Mt. 205. § (1) bekezdését. Ezért nem az a kérdés ennek a rendelkezésnek az Alaptörvénnyel, a kollektív szerződés funkciójával összhangban álló értelmezése meghatározásánál, hogy van-e külön szabály az Mt. hatálybalépése után köztulajdonba került munkáltatóknál a régebbi kollektív szerződés és munkaszerződés sorsára. Hanem az a kérdés, hogy van-e kifejezetten olyan szabály, amely erre az esetre (többségi állami befolyás szerzése az Mt. hatálybalépése után) a kollektív szerződések és munkaszerződések korábbi, a többségi befolyás szerzésénél fennálló szabályait és az ebből eredő jogokat kifejezetten módosítani rendeli. A jelen esetben ilyen szabály nincs.
- [46] A jelen esetben ezt az értelmezést erősíti az Mth. 11. § (1) bekezdéséhez fűzött indokolás. A javaslat indokolása értelmében az Mt. hatálybalépését követően megkötött megállapodások (kollektív szerződés, munkaszerződés) tekintetében érvényesül az Mt. 205. § (1) bekezdése szerinti tilalom. A javaslat indokolása szerint „[a]z Mt. 205. § (1) bekezdése – a felmondási idő és a végkielégítés tekintetében – a köztulajdonban álló munkáltatók esetében meghatározott szabályozási tárgykörökben eltérést nem engedő szabályozást tartalmaz. Az Mt. hatálybalépését megelőzően megkötött megállapodások érvényességét azonban a korlátozó szabály nem érinti, a jogszabályba ütköző megállapodások semmissége csak az Mt. hatálybalépését követően megkötött megállapodások tekintetében érvényesül az Mt. rendelkezései alapján.” Habár a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását 2019. január 1-jétől kell figyelembe venni, a jogszabályok céljának megállapítása során az Alaptörvény 28. cikke alapján a korábban keletkezett ilyen irat is figyelembe vehető.
- [47] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a Kúria ítéletét alaptörvény-ellenesnek nyilvánította és megsemmisítette.
- [48] 4. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.
- [49] 5. Az Alkotmánybíróság jelen határozatából nem következik, hogy az indítványra okot adó konkrét esetben az általános hatáskörű bíróságnak miként kell döntenie; ez annak a függvénye, hogy a kollektív szerződés és a munkaszerződés az Mt. hatálybalépése után kötöttnek minősül-e az Mth. alkalmazásában, amelynek eldöntése az általános hatáskörű bíróságra tartozó tényállási és szakjogi törvényértelmezési kérdés.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/41 19/2021.

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [50] A határozat rendelkező részében foglaltakkal – mind az Abtv. 27. §-ára alapított panaszelem tekintetében írt megsemmisítés, mind a 26. § (1) bekezdésére alapított panaszelem visszautasítása tekintetében – egyetértek.
- [51] Az indokolás kapcsán fontosnak tartom azonban hangsúlyozni, hogy a Kúria támadott döntése nézetem szerint az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésének sérelmét nem okozta.
- [52] Az alkotmányjogi panaszban sérelmezett ítélet megsemmisítéséhez ugyanakkor a diszkrimináció tilalmának ezen döntésben megvalósuló sérelme – amit viszont magam is megállapíthatónak tartok – önmagában is elegendő indokot szolgáltat; erre tekintettel az alaptörvény-ellenesség megállapítását és a rendelkező rész 1. pontjában foglalt megsemmisítést támogattam.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [53] Egyetértek azzal, hogy az indítványozó ügyében alaptörvény-ellenesség állapítható meg, ugyanakkor álláspontom szerint ez nem a Kúria jogértelmezésére, hanem a szabályozás hiányára vezethető vissza.
- [54] 1. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével összefüggésben több határozatában rámutatott, hogy az Alaptörvény e rendelkezése egy nyílt felsorolást tartalmaz, ám ez a nyílt felsorolás korlátlanul nem bővíthető. Nem nyújt védelmet olyan személyeknek, akiket valamely szabály ugyan éppen hátrányosan érint, de mégsem diszkriminál [3188/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [19]]. „Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében garantált diszkriminációtilalom ugyanis csupán olyan élethelyzeteket ölelhet át, amelyekben az emberek önazonosságát, identitását meghatározó lényegi tulajdonságuk miatt előítélettel, vagy társadalmi kirekesztéssel néznek szembe. Vagyis a diszkriminációtilalom alkotmányos klauzulája elsődlegesen a társadalom személyben

- rejtlő és tetszés szerint nem változtatható tulajdonság mentén elkülönülő csoportjainak védelmét szolgálja” {3206/2014. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [27]}. Hasonló módon védi az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése a természetes személyeket a személyiség más, tartós (bár nem megváltoztathatatlan) eleme tekintetében megvalósuló diszkriminációval szemben is.
- [55] Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése tehát a védett tulajdonság szerint tett megkülönböztetést tiltja. Véleményem szerint az adott ügyben ilyen védett tulajdonság nem azonosítható, ezért a megkülönböztetést az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján lehet vizsgálni.
- [56] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése értelmében a megkülönböztetés alkotmányosságának a vizsgálatok alapvetően abból kell kiindulni, hogy „a diszkrimináció tilalma nem jelenti azt, hogy minden különbségtétel tilos, hanem azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a jognak mindenkit egyenlő méltóságú személyként kell kezelnie” {3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [47]}. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelme miatti alaptörvény-ellenesség akkor állapítható meg, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos – homogén – csoportba tartozó (egymással összehasonlítható helyzetben lévő) jogalanyok között tesz különbséget, és a különbségtétel nem igazolható: az eltérő szabályozásnak nincs észszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka, vagyis önkényes {lásd különösen: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [54]; 43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41]; 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]; 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [80]}.
- [57] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdésének az értelmezett tartalma nemcsak a jogszabályok alaptörvény-ellenességének vizsgálatok bír jelentőséggel, hanem a bírói döntésekben megjelenő jogszabály-értelmezésnél is, a jogszabályok normatartalmának meghatározása során, a jogszabály konkrét tényállásra vonatkoztatásánál. Hangsúlyozta ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is, hogy „[a]z, hogy egy-egy ügyben az eset összes körülményeinek mérlegelésénél a rendes bíróság az anyagi jog értelmezésekor milyen intenzíven hivatkozik a XV. cikk egyes elemeire, elsősorban a rendes bíróságra tartozó kérdés, de az értelmezés nem vezethet sem a jogszabály szövegének figyelmen kívül hagyására, sem az Alaptörvénnyel ellentétes eredményre” {9/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [25]–[26]}.
- [58] 2. A jelen ügyben a Kúria azt állapította meg, hogy „a tényállás lényeges eleme, hogy az alperes csak később, az Mt. hatályba lépését követően, 2017. január 31-én vált köztulajdonban állóvá. Az Mth. nem tartalmaz olyan átmeneti szabályt, amely jelen tényállásra irányadó lehetne. A jogalkotó nem kívánta – az Mth. 11. § (1) bekezdésével azonos módon – érintetlenül hagyni, vagyis fenntartani ebben a tényállásban az Mt. hatályba lépését megelőzően létrejött, és az Mt. 205. §-ban meghatározott tilalomba ütköző megállapodásokat. Ebből következően jelen ügyben az Mth. 11. § (1) bekezdését nem kellett alkalmazni, a munkáltató nem tartozott annak hatálya alá.”
- [59] Álláspontom szerint a Kúria jogértelmezése nem sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, és a jogértelmezés nem önkényes. Az indítványozó esetében kétségkívül fennálló különbségtétel ezért álláspontom szerint nem a Kúria jogértelmezésére, hanem a szabályozásra vezethető vissza.
- [60] 3. A fentiekben kifejtettek alapján úgy gondolom, hogy a jelen ügyben az indítványozó vonatkozásában megállapítható hátrányos megkülönböztetés az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján áll fenn, és az alaptörvény-ellenesség abban áll, hogy az Mth. nem tartalmaz olyan átmeneti szabályt, amely jelen tényállásra irányadó lehetne. Az Alkotmánybíróságnak ezért véleményem szerint az Abtv. 46. § (1) bekezdése alapján jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet kellett volna megállapítania.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 18/2022. (VIII. 1.) AB határozata
a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény szerinti halvédelmi hatósági eljárás
és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 246. §-ában foglalt orvhalászat miatt folytatható
büntetőeljárás szabályozásával kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség
megállapításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Handó Tünde, dr. Juhász Miklós, dr. Márki Zoltán, dr. Salamon László, dr. Sulyok Tamás* és *dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy nem az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság és XXVIII. cikk (6) bekezdésében rögzített ne bis in idem elv összehangolt értelmezéséből fakadó követelményeknek megfelelően szabályozta a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény szerinti halvédelmi hatósági eljárást és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 246. §-ában foglalt orvhalászat miatt folytatható büntetőeljárást.
Ezért az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2022. szeptember hó 30. napjáig tegyen eleget.
2. Az Alkotmánybíróság a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 246. § b) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Ráckevei Járásbíróság bírója (a továbbiakban: indítványozó) az előtte 40.B.28/2021. számon folyamatban lévő büntetőeljárást felfüggesztette, és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 246. § b) pontja alaptörvény-ellenességének a megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Az indítványozó az alaptörvény-ellenességet az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (6) bekezdése alapján tartotta megállapíthatónak. Kérte egyúttal, hogy az Alkotmánybíróság rendelkezzen a támadott jogszabályi rendelkezés alkalmazásának a tilalmáról is.
- [3] Az indítványozó előadta, hogy az alapul fekvő büntetőeljárásban a vádirati tényállás szerint a vádlott 2019. augusztus 19. napján 13.00 órakor a Ráckevei Dunaág 7. fkm-nél – a hétvégi háza előtti partszakaszon – egy stégen állva, a nevére kiállított horgászjegy és éves területi engedély birtokában ún. gereblyező módszerrel horgászott. A vádlott cselekményét a Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség hivatásos halőrei észlelték, ezért intézkedés alá vonták. Ellene ezen tényállás alapján utóbb közigazgatási eljárás és büntetőeljárás is indult. A Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatala a közigazgatási eljárásban a vádirati tényállással egyező tényállást tárt fel. Az alapján a vádlottal szemben PE-06/FM3/00011-2/2020. számon hozott határozatával 100 000 forint halvédelmi bírságot szabott ki, a vádlott állami horgászjegyet visszavonta és a vádlottat az állami horgászjegy vásárlásától egy évre eltiltotta. A vádlott jogi képviselője útján előterjesztett fellebbezés nyomán másodfokon eljáró Pest Megyei Kormányhivatal 2020. január 10-én kelt PE/FE/00100-1/2021. számon hozott határozatával az elsőfokú döntést helybenhagyta.
- [4] A közigazgatási határozat értelmében a terhelt magatartása a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény (a továbbiakban: Hhvtv.) 46. § (1) bekezdésébe ütközött, figyelemmel a Hhvtv. 46. § (4) bekezdésében és 2. § 4. pontjában foglaltakra. A közigazgatási hatóság a terhelttel szemben a Hhvtv. 43. §-a, 64. § (1) bekezdése, 65. §-a, valamint 67. § (1) bekezdés b) és d) pontjai alapján alkalmazott szankciót. A szankcionálásra továbbá

- a halgazdálkodási és a halvédelmi bírságról szóló 314/2014. (XII. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) szabályai voltak irányadók.
- [5] Az indítvány alapjául szolgáló büntetőeljárásban megállapíthatóvá vált továbbá az is, hogy a terhelt a fenti tényállás szerinti magatartásával megvalósította a Btk. 246. § b) pontja szerinti orvhalászat vétségét is.
- [6] Az indítványozó szerint megállapítható, hogy az orvhalászat vétségének tényállását a Hhvtv. rendelkezései töltik meg tartalommal. A Hhvtv.-ben meghatározott, hátrányos jogkövetkezmennyel sújtható jogellenes magatartások köre ugyan szélesebb, mint a Btk.-ban az orvhalászat bűncselekményként büntetni rendelt jogellenes magatartások köre, azonban az orvhalászat tényállása ugyanazokat a tényállási elemeket tartalmazza. Ennek következménye az is, hogy a közigazgatási eljárás és a büntetőeljárás feladata egyaránt a Hhvtv.-ben szankcionálni rendelt cselekmény tényállási elemeinek a tisztázása. A jelen indítvány alapjául szolgáló esetben a vádirati tényállás ugyanazokat a tényeket tartalmazza, mint a közigazgatási eljárás eredményeként meghozott határozat. Ahhoz teszi hozzá a büntetőjogi többletet, amelynek a lényege a bűnösségben ragadható meg, amely jelen esetben a természetes személy szándékos magatartását jelenti.
- [7] Mindennek a következménye, hogy – ahogyan jelen esetben is – a közigazgatási eljárás és a büntetőeljárás párhuzamosan megindul. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényben (a továbbiakban: Ákr.) foglalt szoros ügyintézési határidőkből következően a gyakorlatban jellemzően a közigazgatási eljárás zárul hamarabb jogerős határozattal azzal, hogy az esetek túlnyomó részében az ügyfél bírót nem vesz igénybe, míg a büntetőeljárás ezzel párhuzamosan indul meg. A hatályos eljárási kódexek azonban nem képezik akadályát annak, hogy a közigazgatási eljárásban hozott határozattal elbírált cselekmény miatt büntetőeljárás induljon.
- [8] A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 7. § (5) bekezdése értelmében ugyanis abban a kérdésben, hogy a terhelt követett-e el bűncselekményt, a bíróságot, az ügyészséget és a nyomozó hatóságot nem köti a polgári, a közigazgatási, a szabálysértési, a fegyelmi vagy más eljárásban hozott határozat, illetve az abban megállapított tényállás.
- [9] Az indítványozó úgy véli, hogy a szabályozás Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésével való összhangja kétséges. Ennek alátámasztására az indítványozó felhívta az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) 7. kiegészítő jegyzőkönyve 4. cikkének (1) és (2) bekezdéseit, az Európai Unió Alapjogi Chartája 50. cikkét és utalt az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) 2013. február 26-i Fransson ügyben, C-617/10, EU:C:2013:105 (a továbbiakban: Fransson ügy) hozott ítéletére is. Felhívta továbbá az Alkotmánybíróság 8/2017. (IV. 18.) AB határozatát (a továbbiakban: Abh1.).
- [10] Mindezek alapján az indítványozó a kifogásolt jogszabályhely alaptörvény-ellenességét érintően a következőket adta elő. Kifejtette, hogy a halvédelmi bírsággal sújtható jogellenes cselekmények köre szélesebb, mint a büntetőjogi szankcióval fenyegetett magatartások köre, ugyanis az előbbi csoport felöleli a bűncselekménynek minősülő magatartások teljes körét is. Ezzel a szabályozás kellően igazodik a büntetőjog ultima ratio jellegéhez.
- [11] Felmerül ugyanakkor a ne bis in idem elve sérelme, ha a közigazgatási eljárás tárgya olyan szabályszegés, amely az orvhalászat vétségének tényállási elemeit is kimeríti. Ilyen esetben ugyanis a halvédelmi hatósági eljárás során értékelendő tények köre teljesen megegyezik a büntetőeljárás során értékelendő tényállási elemekkel.
- [12] A hatályos szabályozás az indítványozó szerint nem zárja ki annak lehetőségét, hogy ugyanazt a jogellenes cselekményt párhuzamosan büntetőjogi és közigazgatási jogi szankcióval sújtsák. A halvédelmi bírság kiszabására irányuló közigazgatási eljárás pedig büntető jellegű eljárásnak, illetve a halvédelmi bírság a Btk.-ban szabályozott, a pénzbüntetéssel megegyező büntető jellegű szankciónak minősül. Mindezek alapján a halvédelmi bírság kiszabására irányuló közigazgatási eljárásra kiterjed a ne bis in idem alkotmányos elvének érvényesülési köre.
- [13] Ezért az orvhalászat miatt indult büntetőeljárásban az eljáró bíróság előtt felmerülő kérdés, hogy a vádlottal szemben emelt vádat el kell-e utasítani azon az alapon, hogy azonos tényállás alapján egy másik eljárásban már büntető jellegű szankciót (halvédelmi bírságot) alkalmaztak vele szemben.
- [14] Az indítványozó bíróság szerint a jogbiztonság követelményének érvényre juttatása érdekében egyértelmű szabályozásra lenne szükség a tekintetben, hogy mikor folytatható le halvédelmi bírság kiszabására irányuló hatósági eljárás és mikor van helye büntetőeljárás megindításának. Ebből következően az az álláspontja, hogy orvhalászat gyanúja esetére a jogalkotónak rendelkeznie kellene arról, hogy kizárólag közigazgatási jogi vagy büntetőjogi eljárás megindításának és szankció alkalmazásának van helye.
- [15] Hozzátette az indítványozó, hogy a ne bis in idem követelményének az érvényre juttatása megítélése szerint nem zárja ki minden esetben a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatását ugyanazon személlyel szemben, azonos tényállás és jogellenes cselekmény mellett, hiszen a bírság helyett alkalmazható egyéb jogkövetkezmenyek – a Hhvtv. 43. §-a szerinti eltiltás, elkobzás és a Hhvtv. 65. §-a szerinti intézkedések – nem tekinthetők büntető jellegű szankciónak. A büntetőeljárás és a hatósági eljárás párhuzamos lefolytatása pedig azért sem kizárt, mert

- a közigazgatási eljárás az azonnaliság követelményének megfelelő reparatív szankciót írhat elő a Hhvtv.-ben és a Btk.-ban egyaránt szabályozott jogellenes cselekményhez.
- [16] Figyelemmel kell lenni az indítvány értelmében arra is, ha a közigazgatási határozat bírói felülvizsgálatára nem került sor. A joggyakorlat textualista értelmezése ekkor a jogerős határozathoz nem köti a res iudicata következményét, holott a határozat véglegessé vált és az – egyezően a jogerős és bírósági felülvizsgálaton átesett határozatokkal – csak rendkívüli jogorvoslat útján bírálható felül.
- [17] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a megsértését érintően az indítványozó kifejtette, hogy mind a közigazgatási eljárásban, mind a büntetőeljárásban ugyanazon tényállás mellett ugyanazon vádlott áll szemben az állammal, amely döntése szerint közigazgatási eljárást, büntetőeljárást vagy mindkét eljárást megindítja vele szemben. Az indítvány alapján a jogbiztonság sérelmével jár, ha a terhelt, illetve az ügyfél nem tudhatja már a bűncselekmény elkövetése, illetve a szabályszegés megvalósítása előtt, hogy ellene közigazgatási eljárás vagy büntetőeljárás fog indulni, vagy akár mindkettő. Az ilyen bizonytalan szabályozási rendszer az indítványozó szerint nemcsak bizonytalanságot jelent az egyes eljárásokban, hanem alapjogi kérdéseket vet fel.
- [18] Az indítványozó bíróság értelmezése szerint a fent bemutatott szabályozás miatt a közigazgatási eljárás és a büntetőeljárás egymáshoz való viszonyának hatályos szabályozása sérti az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdését és XXVIII. cikkének (6) bekezdését.
- [19] 2. Az Alkotmánybíróság eljárása során – szakmai álláspontjának kifejtése céljából – megkereste az igazságügyért felelős minisztert.

II.

- [20] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
„XXVIII. cikk (6) A jogorvoslat törvényben meghatározott rendkívüli esetei kivételével senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem ítéltethető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más államban törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.”
- [21] 2. A Btk. indítvánnyal érintett rendelkezései:
„246. § Aki [...] b) külön jogszabályban meghatározott tiltott eszközzel, tiltott módon vagy kíméleti területen halfogásra irányuló tevékenységet végez, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”
- [22] 3. A Hhvtv. indítvánnyal érintett rendelkezései:
„2. § E törvény alkalmazásában: [...] 4. *gereblyezés*: a hálnak nem a táplálkozási viselkedésére alapozottan, és a szájnylásán kívüli más testrészebe akasztott horoggal történő zsákmányul ejtésére irányuló módszer; [...]”
„46. § (1) Tilos a hal fogásához minden olyan fogási eszköz, illetve fogási mód alkalmazása, amely a halállományt vagy annak élőhelyét károsíthatja, veszélyeztetheti.
[...] (4) Halgazdálkodási vízterületen tiltott halfogási eszköznek és módnak minősül [...] f) gereblyezés alkalmazása, [...]”

III.

- [23] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének a)–g) pontjai sorolják fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti [3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]]. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskényszernek, továbbá a törvényi feltételeknek [3058/2015. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [9]].

- [24] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói indítvány megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. §-ában, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.
- [25] 2. Az adott eljárásban az indítványozó az Abtv. 25. § (1) bekezdésére alapította a kérelmét, amely a Btk. 246. § b) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányult. Az Alkotmánybíróság erre is figyelemmel vizsgálta, hogy az indítvány a határozott kérelem feltételeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pont] megfelel-e.
- [26] Az indítványozó megjelölte azt a törvényi rendelkezést [Abtv. 25. § (1) bekezdés], amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó előadta az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [B) cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (6) bekezdés] [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítvány továbbá kifejezett kérelmet tartalmaz az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [27] 3. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében az egyedi normakontroll eljárásnak további két – egymással összefüggő – feltétele, hogy a bírói kezdeményezés ténybeli alapja a bíró előtt folyamatban lévő egyedi ügy legyen, és a kezdeményezésnek ebben az ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kell irányulnia [3112/2014. (IV. 17.) AB végzés, Indokolás [3]; 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében ugyanis a bírói kezdeményezés mint normakontroll egyedi vagy konkrét jellege az absztrakt utólagos normakontrollhoz képest annyiban szűkebb, hogy az indítványozó bíró csak az ügyben alkalmazott jogszabályt támadhatja meg és részletesen meg kell indokolnia, hogy az adott ügyben valóban szükséges alkalmaznia a támadott jogi normát. Csak ezzel biztosítható ugyanis a kezdeményezés egyedi – konkrét – normakontroll jellege.
- [28] Jelen ügyben az alapul fekvő büntetőeljárás a Btk. 246. § b) pontja szenti orvhalászat vétsége miatt van folyamatban. Így kétségtől megállapítható, hogy az indítványozó bíróságnak a támadott jogszabályi rendelkezést az előtte folyamatban lévő eljárásban alkalmaznia kell, amely miatt helye van az érdemi alkotmányossági vizsgálatának.
- [29] 4. A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a Btk. 246. § b) pontja alkotmányossági vizsgálatát az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (6) bekezdése tekintetében folytathatta le.

IV.

- [30] 1. Az indítványozó szerint a Btk. 246. § b) pontja szerinti orvhalászat büntetőjogi tényállás a Hhvtv. indítványban felhívott rendelkezéseire figyelemmel sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményét. A kifogásolt Btk. tényállás konkrét büntetőeljárásban történő alkalmazása továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésének a sérelmére vezetne.
- [31] Az indítvány vizsgálata keretében az Alkotmánybíróság áttekintette az indítvány tartalmával összefüggő hazai jogszabályi környezetet és annak elméleti hátterét.
- [32] A jogellenes halfogásra irányuló tevékenységet a magyar jogrendszer több módon, különböző jogszabályi rendelkezésekben szankcionálja. A jelen alkotmányjogi panasz indítvány alapjául szolgáló Btk. rendelkezés orvhalászat cím alatt tilalmazza egyrészt a jogosulatlanul halászhalóval vagy más halászati eszközzel – a horgászatot kivéve – halfogásra irányuló tevékenységet; másrészt a külön jogszabályban meghatározott tiltott eszközzel, tiltott módon vagy kíméleti területen halfogásra irányuló tevékenységet. Azok miatt két évig terjedő szabadságvesztés kiszabását teszi lehetővé.
- [33] A Btk. tényállást a Hhvtv. rendelkezései töltik meg tartalommal. Meghatározzák különösen a halfogásra jogosító okmányokat és azok használatának a szabályait, a horgászat és a halászat rendjét.
- [34] A Hhvtv. ugyanakkor maga is szankcionálja a törvény rendelkezéseinek a megsértését. A Hhvtv. 61. § (1) bekezdése értelmében a halgazdálkodási szabályok és a halgazdálkodással összefüggő állami feladatok végrehajtását a halgazdálkodási hatóság végzi.
- [35] A halgazdálkodási hatóságot a Hhvtv. 64. § (1) bekezdése feljogosítja, hogy az e törvényben és a végrehajtására kiadott jogszabályokban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában meghatározott

- rendelkezés, illetve hatósági határozatban foglaltak megsértése esetén a szabályszegővel szemben bírságot szabjon ki, a 43. § szerinti eltiltást állapítson meg, elkobzást, továbbá a 65. § szerinti intézkedéseket és jogkövetkezményeket alkalmazzon.
- [36] A Hhvtv. 67. § (1) bekezdés b) pontja alapján a halgazdálkodási hatóság halvédelmi bírságot szab ki a jogosulatlanul halászó személlyel szemben.
- [37] A Hhvtv. 67. § (1) bekezdés d) pontja szerint a halgazdálkodási hatóság halvédelmi bírságot szab ki a nem megengedett módon, eszközzel vagy tilalmi időben horgászó vagy halászó személlyel szemben.
- [38] A Hhvtv. 67. § (1) bekezdés f) pontja értelmében továbbá a halgazdálkodási hatóság halvédelmi bírságot szab ki a halgazdálkodási kéméleti területen a tilalom feloldásáig halászati, horgászati vagy egyéb tevékenységet – ideértve gépi meghajtású vízi jármű használatát –, vadászatot, fürdőzést végző személlyel szemben.
- [39] A fenti szankcionálásnak a Hhvtv. 46. § (1) bekezdése szerinti esetben is helye van. Ezen jogszabályhely alapján tilos a hal fogásához minden olyan fogási eszköz, illetve fogási mód alkalmazása, amely a halállományt vagy annak élőhelyét károsíthatja, veszélyeztetheti. A (4) bekezdés f) pontja szerint halgazdálkodási vízterületen tiltott halfogási eszköznek és módnak minősül a gereblyezés alkalmazása. Ez utóbbi a Hhvtv. 2. § 4. pontja értelmében: „a halmak nem a táplálkozási viselkedésére alapozottan, és a szájníylásán kívüli más testrészebe akasztott horoggal történő zsákmányul ejtésére irányuló módszer.”
- [40] A Hhvtv. 67. § (3) bekezdése a halvédelmi bírság összegét legkevesebb tízezer, de legfeljebb kettőmillió forintban határozza meg. A jogszabályhely (6) bekezdése alapján fizetési könnyítés, azaz fizetési halasztás vagy részletekben történő teljesítés is kérhető. A Hhvtv. 68. § (2) bekezdése továbbá előírja, hogy három éven belüli ismételt halvédelmi jogsértés elkövetése esetén a bírság összege legalább a korábban kiszabott bírság másfélszerese, de legfeljebb a törvényben foglalt kiszabható bírság legmagasabb mértéke. A Hhvtv. 69. § (1) bekezdése szerint a bírságot az azt kiszabó határozat véglegessé válásától számított tizenötödik napig meg kell fizetni. A (2) bekezdés alapján, továbbá ha a jogi személyre vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre kiszabott bírságot a kötelezett nem fizeti meg, és azt tőle nem lehet behajtani, a bírság megfizetésére a jogsértés elkövetése idején helytálló köteles tagot, vezető tisztségviselőt, illetve azt a személyt kell kötelezni, aki a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kötelezettségeiért törvény alapján felel.
- [41] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Btk. 246. § b) pontja és a Hhvtv. felhívott rendelkezései egyaránt büntetni rendelik az olyan halfogásra irányuló tevékenységet, amelyet Hhvtv.-ben meghatározottak szerinti tiltott eszközzel, tiltott módon vagy kéméleti területen végeznek. Ezek a tevékenységek így két eltérő jogági területhez tartozó eljárás lefolytatásának az eredményeként, eltérő felelősségi formák keretében, akár egymással párhuzamosan is szankcionálhatók.
- [42] Ezen párhuzamos szankcionálást érintő szabályokat rögzített a jogalkotó a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvényben (a továbbiakban: Szankció tv.), valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényben (a továbbiakban: Ákr.).
- [43] A Szankció tv. 2. § (3) bekezdése értelmében közigazgatási szabályszegés esetén a következő közigazgatási szankciók alkalmazhatók: figyelmeztetés, közigazgatási bírság, tevékenység végzésétől történő eltiltás, elkobzás. A közigazgatási szankciók alkalmazásának különös szabályai körében továbbá a Szankció tv. – az 5/A–5/B. §-okban – rendezi az ugyanazon tényállás alapján kiszabott büntetőjogi és közigazgatási szankciók viszonyát. Az 5/A. § értelmében, ha a bíróság a jogsértő magatartást megvalósító természetes személyt ugyanazon tényállás alapján jogerős ügydöntő határozatban elítélte és vele szemben büntetést szabott ki, illetve intézkedést alkalmazott, vagy arra hivatkozással, hogy a bűncselekményt nem a vádlott követte el, felmentette, a fenti szankciók közül a közigazgatási bírság és a tevékenység végzésétől történő eltiltás nem alkalmazható. Az 5/B. § szerint továbbá, ha a közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság tudomására jut, hogy az eljárása alapjául szolgáló jogsértő magatartás miatt büntetőeljárás van folyamatban és a közigazgatási szankció alkalmazása – összhangban az 5/A. §-ban foglaltakkal – ezen büntetőeljárás kimenetelétől függ, az eljárását a büntetőeljárás befejezéséig felfüggeszti.
- [44] Az Ákr. a Szankció tv. előírásaival összhangban, a 120. § (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy ha a hatóság megállapítja, hogy a másodfokú hatóság, a felügyeleti szerv vagy a közigazgatási bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, a döntését annak közlésétől – a Szankció tv. 5/A. §-ába ütköző esetben a büntetőügyben hozott határozat közlésétől – számított egy éven belül, legfeljebb egy ízben módosítja vagy visszavonja. A felügyeleti eljárásra irányadó, az Ákr. 121. § (2) bekezdésében foglalt szabály értelmében, továbbá ha a hatóság döntése jogszabályt sért, a felügyeleti szerv legfeljebb egy ízben azt megváltoztatja vagy megsemmisíti, és szükség esetén a döntést hozó hatóságot új eljárásra utasítja. A felügyeleti szerv a Szankció tv. 5/A. §-ába ütköző esetben a büntetőügyben hozott határozat közlésétől számított egy éven belül akkor is így jár el, ha a döntés megváltoztatására és megsemmisítésére irányadó határidő egyébként már eltelt.

- [45] A Szankció tv., valamint az Ákr. felhívott rendelkezései 2021. január 1-jétől hatályosak.
- [46] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványozó által kifejtett kifogások alapján az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (6) bekezdésének a megsértését vizsgálta. A bírói kezdeményezésben állított alaptörvény-ellenesség jelen eljárásban vizsgált indoka abban áll, hogy a Btk. kifogásolt rendelkezése a Hhvtv. előírásaira és az abban rögzített szankcionálási lehetőségekre figyelemmel sérti a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésében foglalt szabályát, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményét. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság mindenekelőtt összefoglalta, hogy hogyan értelmezi a jogbiztonság és azzal összefüggésben a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának alaptörvényi rendelkezését.
- [47] 2.1. Az Alkotmánybíróságnak következetes a gyakorlata a tekintetben, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt, egyes büntető anyagi jogi, illetve eljárásjogi gyökerű alkotmányos alapelvek érvényesülési körét nem szűkíti le a szorosan vett büntetőjog területére, hanem esetről esetre mérlegeli, hogy a konkrét ügyben vizsgált jogszabályok a széles értelemben vett jogi felelősségi rendszer olyan elemei-e, amelyek alkalmazásakor érvényesülnie kell az alapelveknek. Az Alkotmánybíróság az értékelés során tehát nem a formális természetű jogági besorolást tekinti döntőnek, hanem az érintett jogszabály tartalmából, funkciójából indul ki. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a büntetőjogi gyökerű alkotmányos alapelveknek érvényesülniük kell az olyan – más jogágba sorolt – eljárások tekintetében is, amelyek valamely jogellenes magatartás szankcionálására irányulnak és preventív, valamint represszív jellegű jogkövetkezmény alkalmazásával zárulnak [lásd különösen: 19/2009. (II. 25.) AB határozat, ABH 2009, 146, 152–154, 157].
- [48] Az Alkotmánybíróság legutóbb a hasonló tárgy körben született, az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 43. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazásával kapcsolatos alkotmányos követelmény megállapításáról szóló Abh1. foglalta össze és erősítette meg ebbéli álláspontját, megállapítva, hogy az említett rendelkezések által felölelt alkotmányos garanciarendszer nem csupán a szoros értelemben vett büntetőjog (hard core of criminal law) területére terjedhet ki, hanem például a szabálysértési, fegyelmi vagy versenyfelügyeleti (közigazgatási) eljárásokra is [Abh1., Indokolás [26]; lásd részletesebben: 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [48]–[63]].
- [49] 2.2. A kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának alkotmányos szabályát korábban az Alkotmány nem nevesítette. Ennek ellenére a ne bis in idem elvét az Alkotmánybíróság már a 42/1993. (VI. 30.) AB határozatában olyan alkotmányos jelentőségű rendelkezésnek tekintette, amelyik – összekapcsolva a res iudicata elvével – az állam büntetőhatalmának korlátját jelentheti [ABH 1993, 300, 306]. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését, a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának kifejezett nevesítését követően is fenntartotta korábbi értelmezését és leszögezte, hogy a ne bis in idem elve „egyfelől alapjogi rendelkezés az állami büntetőhatalom visszaélésszerű gyakorlásával szemben, másfelől pedig a jogbiztonság érvényesülésének érdekében működő szabály, hiszen garantálja az érdemi bírósági döntések végleges jellegét” [33/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [19]].
- [50] A ne bis in idem elv az Alkotmánybíróság értelmezésében elsősorban olyan esetben szolgál alkotmányos rendezőelvként, ha már létezik egy büntetőjogi felelősségről szóló jogerős döntés. A Hhvtv. és a Btk. párhuzamos alkalmazásának a lehetősége azonban oly módon is megvalósulhat, hogy a releváns cselekmény közigazgatási eljárásban történő elbírálása jogerős büntetőjogi döntés hiányában indul meg. Ilyen esetekre az Alaptörvény indítványozó által is felhívott B) cikk (1) bekezdése, vagyis a jogbiztonság és az abból fakadó garanciák és követelmények tartalmaznak iránymutatást.
- [51] Az Alkotmánybíróságnak következetes a gyakorlata a tekintetben, hogy „[a] jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65; 33/2014. (XI. 7.) AB határozat, Indokolás [32]].
- [52] Az Alkotmánybíróság szerint az Alaptörvény rendelkezései nem zárják ki általános jelleggel, hogy a jogalkotó a büntetendő cselekményekhez a büntetőjogi szankció mellett más jogágba tartozó jogkövetkezmény(eke)t is fűzzön. A jogbiztonságból eredő kiszámíthatóság követelményéből ugyanakkor az következik, hogy a jogalkotónak – amennyiben a büntetőjogi fenyegetettséggel rendelkező jogellenes cselekményhez más jogágba tartozó jogkövetkezmény is társul – egyértelműen, megfelelő részletességgel szabályoznia kell a különböző eljárások

egymáshoz való viszonyát. Különösen hangsúlyos ez az alkotmányos követelmény a büntetőjogi, valamint az azzal rokon, de a büntetőjog „kemény magjához” nem sorolható eljárások viszonyában, ugyanis – ahogy az Alkotmánybíróság több határozatában megállapította – a büntetőjogi jellegű eljárások egyik jellemzője, hogy a büntetőjogi elmarasztaláshoz sok tekintetben hasonló funkciójú joghátrányokkal járnak [lásd: 8/2004. (III. 25.) AB határozat, ABH 2004, 144, 156; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [50]], így felvetődhet a kettős szankcionálás lehetősége.

- [53] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság szükségesnek tartotta, hogy a konkrét esetben az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésének és B) cikk (1) bekezdésének összekapcsolt vizsgálatát végezze el. Így a jelen ügyben az Alkotmánybíróságnak az Abh1.-ben vizsgált alkotmányos kérdésekhez hasonlóan arról kellett állást foglalnia, hogy alkotmányosan összeegyeztethető-e a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmával, valamint a jogbiztonságból fakadó követelményekkel annak a lehetősége, hogy meghatározott személy által elkövetett egyetlen cselekményt két különböző jogágba tartozó, vagyis egyrészt a Btk., másrészt a Hhvtv. rendelkezéseire alapított eljárás egymás utáni vagy párhuzamos lefolytatásával mindkét eljárásban két külön szankcióval sújtsanak.
- [54] 2.3. Ezen vizsgálat keretében az Alkotmánybíróság – hasonlóan az Abh1. kapcsán folytatott alkotmánybíróági eljáráshoz – jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának elvét – az Alaptörvényben megfogalmazotthoz hasonlóan – valamennyi jelentős emberi jogi egyezmény is tartalmazza. Az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 14. cikkének 7. bekezdése szerint: „Senkivel szemben sem lehet büntetőeljárást indítani vagy büntetést kiszabni olyan bűncselekmény miatt, amely miatt az adott ország törvényének és büntetőeljárásának megfelelően jogerős ítélettel már elítélték vagy felmentették.” Az EJEE hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikke pedig úgy fogalmaz, hogy: „Ha valakit egy állam büntető törvényének és büntetőeljárás törvényének megfelelően egy bűncselekmény kapcsán már jogerősen felmentettek vagy elítélték, e személlyel szemben ugyanennek az államnak az igazságszolgáltatási szervei ugyanezen bűncselekmény miatt nem folytathatnak büntetőeljárást, és vele szemben abban büntetést nem szabhatnak ki.” Tekintettel az Alkotmánybíróság következetes, arra vonatkozó gyakorlatára, hogy az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi szerződésekben foglalt, illetve az ahhoz kapcsolódó ítélkezési gyakorlatban kibontott jogvédelmi szintet [32/2012. (VII. 4.) AB határozat, Indokolás [41]; 3206/2014. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [30]; 32/2014. (XI. 3.) AB határozat, Indokolás [50]], az Alkotmánybíróság áttekintette az EJEE rendelkezéseinek értelmezésére, tartalmának kibontására felruházott Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) ne bis in idem elvével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság továbbá – figyelemmel korábbi határozatában feltárt azon alapjogi megfontolásra is, hogy az EJEB az idézett elv értelmezéséhez mérceként fogadja el az EUB-nak az Európai Unió Alapjogi Chartája 50. cikkében foglalt ne bis in idem elvét kibontó gyakorlatát [33/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [26]] – figyelembe vette az EUB kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmát érintő jelentősebb megállapításait is.
- [55] 2.3.1. Az EJEB következetes ítélkezési gyakorlata szerint az EJEE hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkében szereplő „azonos bűncselekmény” kitétel megállapíthatósága szempontjából nem a jogi minősítés bír meghatározó jelentőséggel, hanem a cselekmény ténybeli alapjainak kell azonosnak lenni [EJEB, Sergey Zolotukhin kontra Oroszország [GC] (14939/03), 2009. február 10., 81. és 82. bekezdés; EJEB, Maresti kontra Horvátország (55759/07), 2009. június 25., 62. bekezdés].
- [56] Az EJEB leszögezte azt is, hogy az EJEE hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkében említett „büntetőeljárás” fogalmat az EJEE 6. és 7. cikkében írt „büntetőjogi vádak” és „büntetés” kifejezésekre figyelemmel, azokkal összhangban kell értelmezni [EJEB, Sergey Zolotukhin kontra Oroszország [GC] (14939/03), 2009. február 10., 52. bekezdés; EJEB, Boman kontra Finnország (41604/11), 2015. február 17., 29. bekezdés]. Ennek megfelelően az EJEB az idézett cikk értelmezése során is – az Egyezmény 6. cikkéhez kapcsolódó joggyakorlatában kimunkált – ún. Engel kritériumokat hívja segítségül annak eldöntéséhez, hogy mely eljárások, illetve szankciók tekinthetők „büntetőjogi” természetűeknek [EJEB, Maresti kontra Horvátország (55759/07), 2009. június 25., 57. bekezdés; EJEB, Nykänen kontra Finnország (11828/11), 2014. május 20.]. Az EJEB a kérdés eldöntéséhez először azt vizsgálja meg, hogy az érintett állam nemzeti joga szerint a jogellenes cselekmény bűncselekménynek minősül-e. Ennek a szempontnak azonban csak relatív értéket tulajdonít [EJEB, Kadubec kontra Slovakia (5/1998/908/1120), 1998. szeptember 2., 51. bekezdés]. A nemleges válasz önmagában nem zárja ki a „büntetőjogi” jelleg megállapítását, mivel az EJEB a nemzeti jog szerinti minősítést csupán kiindulási pontként értékeli. Ha a vizsgált jogellenes cselekmény a nemzeti jog szabályai szerint nem minősül bűncselekménynek, az EJEB a cselekmény minősítése során az elkövetett jogellenes cselekmény jellegét, valamint a kilátásba helyezett, illetőleg alkalmazott szankció jellegét és súlyát veszi figyelembe [EJEB, Engel és társai kontra Hollandia (5100/71; 5101/71; 5102/71;

- 5354/72; 5370/72), 1976. június 8., 82. bekezdés]. Az EJEB az utóbb említett két feltételnek nagyobb jelentőséget tulajdonít, mint az elsőnek, valamint az állandósult ítélkezési gyakorlata szerint e kritériumoknak nem szükségképpen kell együttesen fennállniuk, hanem a büntetőjogi jelleg fennállását megalapozhatja önmagában valamelyik feltétel megállapíthatósága is [EJEB Ezeh és Connors kontra Egyesült Királyság [GC] (39665/98; 40086/98), 2003. október 9., 86. bekezdés].
- [57] Az EJEB gyakorlatában – ha e szempontoknak megfelelnek – büntető ügynek minősülnek közigazgatási jogi, szabálysértési szankciók is. A közigazgatási szankciók minősítése során az elkövetett cselekmény kriminális jellegét annak alapján kell megítélni, hogy a jogellenessé nyilvánítás célja, a cselekményre vonatkozó anyagi, illetőleg eljárásjogi szabályozás, az alkalmazott felelősségi forma rendelkezik-e a büntetőjogi szabályozás sajátosságaival. Az EJEB a nemzeti jogban a nem a büntetőjog keretein belül szabályozott jogkövetkezmények – különösen (adó)bírság – büntető jellegének vizsgálatára irányuló ügyeiben annak eldöntésére, hogy az Engel kritériumok második és harmadik eleme megállapítható-e, figyelembe veszi az alábbiakat: (1) a bírság alkalmazását előíró jogszabály általánosságban kiterjed-e minden állampolgárra; (2) a bírság az újabb jogsértések megakadályozását célzó büntetés-e, vagy inkább a pénzbeli kompenzációt szolgálja; (3) a bírságot olyan általános szabály alapján szabták-e ki, amelynek célja az elrettentés és büntetés; (4) a kiszabott bírság jelentős mértékűnek tekinthető-e. Az EJEB hangsúlyozta, hogy a „büntető” jelleg megállapítható abban az esetben is, ha az egyes feltételek önmagukban nem alapozzák meg e minősítést, de a vizsgált kritériumok együttes hatásukban mégis ilyen eredményre vezetnek [EJEB, Bendenoun kontra Franciaország (12547/86), 1994. február 24., 47. bekezdés; EJEB, Jussila kontra Finnország [GC] (73053/01), 2006. november 23., 32. bekezdés].
- [58] A fentiek alapján tehát az Egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyve 4. cikkének a sérelme abban az esetben állapítható meg, ha (1) a kérelmezővel szemben két olyan eljárás folyt; (2) amelyek mindegyike büntető jellegű; (3) mindkét eljárás tárgya a kérelmező által elkövetett ugyanazon jogellenes cselekmény volt; és (4) a kérelmezőt az egyik eljárásban jogerős döntésben elítélték vagy felmentették [összefoglalóan lásd: EJEB, Dungveckis kontra Litvánia (32106/08), 2016. április 12., 42. bekezdés].
- [59] Az EJEB szerint ugyanakkor nem állapítható meg egyezményesértés, ha valamely szerződő állam nemzeti joga az adó meg nem fizetésében testet öltő jogellenes cselekmények vizsgálatára közigazgatási és büntetőeljárás integrált, párhuzamos és egymással összekapcsolt alkalmazására biztosít lehetőséget, amennyiben az eljárások, illetve az azok eredményeként alkalmazható szankciók előreláthatók az érintett számára és a különböző joghátrányok között szoros tárgyi és időbeli kapcsolat („sufficiently close connection in substance and in time”) áll fenn, így különösen, ha a büntetőeljárás eredményeként alkalmazott büntetés mértékének meghatározásakor figyelembe vették a korábban kiszabott közigazgatási szankciót is [EJEB, A és B kontra Norvégia [GC] (24130/11; 29758/11), 2016. november 15., 146., 147., 151–153. bekezdés, a továbbiakban: A és B kontra Norvégia ügy].
- [60] Ezzel a megállapítással az EJEB az A és B kontra Norvégia ügyben nem csupán összefoglalta a ne bis in idem kapcsán tett korábbi megállapításait, de egyben új irányt is szabott a jogelv tartalmának. Értelmezéséből egyértelműen következően ugyanis a ne bis in idem elvének érvényesülése nem zárja ki azt, hogy a közigazgatási és a büntetőeljárás – és abban a szankció-alkalmazás – betöltse jogági funkcióit. Az értelmezés újszerűsége abban áll, hogy a ne bis in idem elv sérelmének vizsgálatakor a két eljárás esetében immár nem csupán a tanúsított magatartásnak, a – közigazgatási vagy büntetőjogi – felelősség (jogerős) megállapításának tulajdonít jelentőséget, hanem egymáshoz való viszonyuknak is. Így az EJEB értelmezésében nem sérül a jogelv akkor, ha a büntetőeljárás és a közigazgatási eljárás egymást kiegészítik, és nem megismétlik. A határozat ehhez szempontokat is ad: a kellően szoros anyagi és időbeli kapcsolat („sufficiently close connection in substance and in time”) tesztje magában foglalja a két eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás során figyelembe vett bizonyítékok és a bizonyítékok értékelésének azonosságát, valamint a szankciók egymásra tekintettel történő alkalmazását is. A ne bis in idem elv érvényesülése emellett a két eljárás között, időbeli kapcsolatot is feltételez annak garanciájaként, hogy a felelősség megállapítása ne húzódjon el szükségtelenül (132–134. bekezdések).
- [61] 2.3.2. Az EUB ítélkezési gyakorlatában szintén arra az álláspontra helyezkedett, hogy az „ugyanazon cselekmény” fogalma alatt a történeti tényállás azonosságát kell érteni, függetlenül a jogi minősítéstől és a védett jogi tárgytól (2006. március 9-i Van Esbroeck ügy, C-436/04, EU:C:2006:165, 42. pont). Úgy foglalt állást továbbá, hogy a ne bis in idem elve értelmében az ugyanazon tényállás alapján, ugyanazon személlyel szemben a büntetőeljárás során kiszabható szankció és a közigazgatási eljárás során alkalmazható adóbírság együttes kiszabása abban az esetben kizárt, ha az adóbírság büntető jellegűnek minősül a tagállami jog értelmében. Konkrét döntésében az EUB kifejtette, hogy a ne bis in idem elve „nem zárja ki, hogy valamely tagállam a héával (értsd: hozzáadottérték-adó) összefüggő bevallási kötelezettségek teljesítésének elmulasztásában megnyilvánuló ugyanazon tényállásra egymást követően adójogi szankciót és büntetőjogi szankciót alkalmazzon, amennyiben

- az első szankció nem büntető jellegű, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata” (Fransson ügy, 37. pont). Ennek mérlegelése során az ún. „Engel-kritériumok” értelmében a jogsértés tagállami jogi minősítésének, a jogsértés jellegének, illetve az érintett személlyel szemben kiszabható szankció természetének és súlyának van jelentősége (2012. június 5-i Bonda ügy, C-489/10, EU:C:2012:319, 37. pont).
- [62] Legutóbb több 2018. március 20-i ítéletében rögzített lényeges megállapításokat az EUB az ugyanazon tényállás tekintetében közigazgatási szankciót és büntetőjogi szankciót is előíró nemzeti szabályozásokat érintően [2018. március 20-i Luca Menci ítélet, C-524/15, EU:C:2018:197 (a továbbiakban: Luca Menci ügy); 2018. március 20-i Garlsson Real Estate ítélet, C-537/16, EU:C:2018:193 (a továbbiakban: Garlsson Real Estate ügy); 2018. március 20-i Enzo di Puma ítélet, C-596/16 és C-597/16 számú egyesített ügyek, EU:C:2018:192].
- [63] A Luca Menci ügyben hozott határozat értelmében „[a]z Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a hozzáadottérték-adó törvényi határidőn belül történő megfizetésének elmulasztása miatt büntetőeljárás indítható egy olyan személlyel szemben, akit ugyanezen tényállás miatt már jogerősen az ezen 50. cikk értelmében vett büntető jellegű közigazgatási szankcióval sújtottak, feltéve hogy ez a szabályozás:
- olyan, az eljárások és szankciók ilyen halmozásának igazolására alkalmas, általános érdekű célkitűzést szolgál, mégpedig a hozzáadottérték-adóval kapcsolatos jogsértések elleni küzdelmet, amelynek keretében ezek az eljárások és szankciók további célokat követnek,
 - olyan szabályokat tartalmaz, amelyek biztosítják annak összehangolását, hogy az eljárások halmozása miatt az érintett személyre háruló többletterh a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjon, és
 - olyan szabályokat ír elő, amelyek lehetővé teszik annak biztosítását, hogy a kiszabott szankciók összességének súlya az elkövetett jogsértés súlyához mérten a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjon.” (63. pont)
- [64] A Garlsson Real Estate ügyben az EUB emlékeztetett: 2014. május 27-i Spasic ítélet, C-129/14, EU:C:2014:586, 55. és 56. pontjában kimondta, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 50. cikkében biztosított ne bis in idem elv korlátozása a Charta 52. cikkének (1) bekezdése alapján igazolható. A Charta 52. cikk (1) bekezdésének első mondata szerint a Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. E bekezdés második mondata értelmében továbbá korlátozásukra az arányosság elvére figyelemmel csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja. A konkrét ügyben az EUB számára nem volt kétséges, hogy a büntetőeljárás és a büntetőjogi szankciók, illetve a közigazgatási eljárás és a büntető jellegű közigazgatási szankciók halmozásának lehetőségét törvény írja elő, amely a ne bis in idem elv korlátozását jelenti. Az EUB ezért a ne bis in idem elv ezen szabályozásban megjelenő korlátozása arányosságát tartotta szükségesnek megvizsgálni (42–44. pontok). Az ezen vizsgálat eredményeként hozott ítélet értelmében a Charta 50. cikkével az olyan nemzeti szabályozás áll ellentétben, amely piaci manipulációt megvalósító jogellenes magatartás miatt büntető jellegű pénzbírság kiszabására irányuló eljárás lefolytatását teszi lehetővé egy olyan személlyel szemben, akivel szemben e magatartás miatt jogerős büntetőítéletet hoztak, amennyiben ez az elítélés – az elkövetett bűncselekménnyel a társadalomnak okozott kárra tekintettel – alkalmas az elkövetett bűncselekmény hatékony, arányos és visszatartó erejű megtorlására (63. pont).
- [65] 3. A kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmával kapcsolatban a fentiekben kifejtetteket értékelve az Alkotmánybíróság jelen ügyben az alábbi következtetésre jutott az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdését és B) cikk (1) bekezdését illetően.
- [66] 3.1. A ne bis in idem elvében testet öltő és a jogbiztonság követelményével összhangban értelmezett alkotmányos garancia kifejezetten az állami büntetőhatalom visszaélészerű gyakorlásával szemben védi az egyént. Nem tiltja önmagában azt, hogy valakivel szemben ugyanazon jogellenes cselekménye miatt több, különböző jogágakba tartozó, eltérő funkciójú eljárást folytassanak le és ezek eredményeként jogkövetkezményt alkalmazzanak. Magában foglalja ugyanakkor annak a tilalmát, hogy valakivel szemben ugyanazon jogellenes cselekménye miatt egymást követően vagy egymással párhuzamosan több olyan büntető szankció alkalmazására irányuló eljárás folyjon, amelyek eredményeként több büntető jogkövetkezmény alkalmazására kerül sor.
- [67] Az Alkotmánybíróság – korábbi gyakorlatával összhangban – annak mérlegelésekor, hogy a vizsgálat alá vont eljárás, illetve szankció „büntető” jellegű-e vagy sem, nem az adott eljárás jogági besorolását tekinti döntőnek, hanem az eljárás és jogkövetkezmény funkciójából, jellegéből indul ki. Annak meghatározására, hogy mely eljárás, illetve jogkövetkezmény tekinthető büntető jellegűnek, az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata és az azzal összhangban álló EJEB-gyakorlat alapján megfelelően kimunkált szempontrendszer áll rendelkezésre.

Az Alkotmánybíróság értelmezésében – összegezve eddigi gyakorlatát, illetve felhasználva a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusokban kikristályosodott mércét – egy eljárás abban az esetben büntető jellegű, ha valamely természetes személy által megvalósított jogellenes cselekmény miatti felelősségre vonásra irányul, és az eljárás során alkalmazandó jogkövetkezmény büntetésnek minősül, azaz – célját és hatását tekintve – megtorló jellegű és prevenciót szolgáló joghátrány.

- [68] 3.2. A fenti szempontokat a jelen ügyre alkalmazva az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá.
- [69] Az indítvány alapjául szolgáló büntetőeljárásban az indítványozó bíróság szerint megállapíthatóvá vált, hogy a terhelt magatartásával megvalósította a Btk. 246. § b) pontja szentí orvhalászat vétségét is. Az indítvány értelmében továbbá a büntetőeljárás terheltjével szemben korábban folytatott közigazgatási eljárásban eljáró hatóság a vádirati tényállással egyező tényállást tárt fel és az alapján járt el. A közigazgatási hatóság határozata értelmében a terhelt magatartása a Hhvtv. 46. § (1) bekezdésébe ütközött, figyelemmel a Hhvtv. 46. § (4) bekezdésében és 2. § 4. pontjában foglaltakra. A közigazgatási hatóság a terhelttel szemben ezért a Hhvtv. 43. §-a, 64. § (1) bekezdése, 65. §-a, valamint 67. § (1) bekezdés b) és d) pontjai alapján alkalmazott szankciót: 100 000 forint halvédelmi bírságot szabott ki, a vádlott állami horgászjegyet visszavonta és a vádlottat az állami horgászjegy vásárlásától egy évre eltiltotta. Az elsőfokú döntést a másodfokon eljáró hatóság helybenhagyta.
- [70] Az Alkotmánybíróságnak a fentiekre figyelemmel jelen eljárásban elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy (1) a halvédelmi bírság kiszabására irányuló közigazgatás eljárás büntető jellegű eljárásnak, illetve az eljárás során alkalmazott szankció büntetésnek minősül-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésében foglalt kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának alkalmazása szempontjából. Ezt követően az Alkotmánybíróságnak (2) a halvédelmi hatósági eljárás, valamint az orvhalászat indítványban foglalt esete miatti büntetőeljárás, valamint az ezen eljárásokban alkalmazott és alkalmazható jogkövetkezmények hatályos szabályozás szerinti viszonyát kellett értékelnie az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből és XXVIII. cikk (6) bekezdéséből fakadó követelmények alapján.

V.

- [71] A bírói kezdeményezés az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [72] 1. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésében foglalt ne bis in idem elv indítványozó által felvetett sérelmével összefüggésben megvizsgálta elsőként a halvédelmi bírság kiszabására irányuló hatósági eljárás jogi természetét, valamint a halvédelmi bírság és az eltiltás szankciók jellegét.
- [73] 1.1. Az Országgyűlést a Hhvtv.-t – egyebek mellett – a halgazdálkodási jognak és a haltermelésnek a vízi élővilág és a vizek természeti környezete védelmével összhangban való gyakorlása, továbbá a természetes vízi ökoszisztémák halállományának megóvása érdekében, a halgazdálkodás és a halvédelem feltételeinek meghatározására alkotta. A Hhvtv. 61. § (1) bekezdése értelmében a halgazdálkodási szabályok és a halgazdálkodással összefüggő állami feladatok végrehajtását a halgazdálkodási hatóság végzi. A hatóság eljárására irányadó egyes eljárási rendelkezéseket a Hhvtv. a 19/A. fejezetében, a 62/A–62/B. §-okban foglalja össze. Ezeket túl a hatósági eljárásra az Ákr. előírásai irányadók.
- [74] A Hhvtv. önálló fejezetben meghatározza a halgazdálkodási hatóság által a jogsértés megállapítása esetén alkalmazható – objektív felelősségen nyugvó – jogkövetkezményeket is. A Hhvtv. 64. §-ának felhatalmazása alapján a halgazdálkodási hatóság „az e törvényben és a végrehajtására kiadott jogszabályokban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában meghatározott rendelkezés, illetve hatósági határozatban foglaltak megsértése esetén a szabályszegővel szemben bírságot szabhat ki, a 43. § szerinti eltiltást állapíthat meg, elkobzást, továbbá a 65. § szerinti intézkedéseket és jogkövetkezményeket alkalmazhat.”
- [75] A halvédelmi hatósági eljárásban a Hhvtv. a jogsértés megállapításának esetére mérlegelési jogot biztosít a halvédelmi hatóság részére a különböző funkciójú jogkövetkezmények közül választásra, illetőleg azok együttes alkalmazására. Ezek közé tartozik a jelen ügyben is alkalmazott halvédelmi bírság, valamint az eltiltás valamely tevékenység végzésétől – jelen esetben az állami horgászjegy vásárlásától.
- [76] 1.2. A Hhvtv. 43. § (1) bekezdése értelmében halászati engedély, állami halászcsejegy, állami horgászcsejegy, turista állami horgászcsejegy nem adható annak a személynek – a halgazdálkodási hatóság bírságot kiszabó határozatában megállapított eltiltás időtartamára –, akivel szemben halvédelmi bírságot szabtak ki. A halgazdálkodási hatóság által megállapított eltiltás lejártát követően halászati engedély, állami halászcsejegy, állami horgászcsejegy, turista állami horgászcsejegy csak akkor adható ki, amennyiben az igénylő a halvédelmi bírságot megfizette. A kiadott engedélyt vagy jegyet a halászati hatóság továbbá a (2) bekezdés alapján visszavonja attól a személytől, akivel szemben halvédelmi bírságot vagy más hatóság által megállapított, a hal fogására irányuló tevékenységgel

kapcsolatosan megállapított szankciót szabtak ki. Ugyancsak vissza kell vonni azon személy engedélyét vagy jegyét, akinek a horgászattal, a halászattal vagy a hal fogásával összefüggésben szabálysértési vagy büntetőjogi felelősségét megállapították. A jogszabályhely (3) bekezdése szerint az eltiltás időtartama három hónaptól három évig terjedhet. Az eltiltás időtartamát a halgazdálkodási hatóság az eset összes körülményére – így különösen az érintettek érdekei sérelmének körére, súlyára, a jogsértő állapot időtartamára és a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, a jogsértéssel elért előnyre – tekintettel határozza meg a halvédelmi bírságot vagy eltiltást megállapító határozatban.

- [77] A halvédelmi bírsággal sújtható személyek körét a Hhvtv. 67. § (1) bekezdése a)–v) pontjaiban és az (1b)–(1c) bekezdésekben veszi számba. A jogszabályhely (1a) bekezdése felhatalmazza a halászati őrt, hogy az (1) bekezdés szerinti halvédelmi bírságot helyszíni bírságként alkalmazza. A Hhvtv. 67. § (3) bekezdése a halvédelmi bírság összegét legkevesebb tízezer, de legfeljebb kettőmillió forintban határozza meg. Mértékének nagyságát a jogellenes magatartások jellegétől függően a Kr. rögzíti. A Hhvtv. 67. § (6) bekezdése alapján a halvédelmi bírság megfizetésére fizetési könnyítés, azaz fizetési halasztás vagy részletekben történő teljesítés is kérhető, amely döntéssel szemben – a (7) bekezdés értelmében – közigazgatási per kezdeményezhető.
- [78] A Hhvtv. 68. § (1b) bekezdése nevesíti a halvédelmi bírság kiszabása során – a Szankció tv.-ben foglaltakon túl – a hatóság által mérlegelendő szempontokat. A halvédelmi bírság kiszabásakor a hatóságnak figyelemmel kell lennie – egyebek mellett különösen – az alábbiakra: a jogellenes cselekményhez használt eszközök típusára, mennyiségére, a cselekmény módszerére; a kifogott hal mennyiségére, halgazdálkodási értékére és jelentőségére; a jogsértő cselekménynek a hal és más hasznos víziállat élőhelyére gyakorolt kedvezőtlen hatásának mértékére; a halvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárás során a jogsértő személynek a tényállás feltárása érdekében tanúsított együttműködő magatartására; a jogsértő személlyel szemben korábban kiszabott halvédelmi bírság mértékére és a bírságolás gyakoriságára; a jogsértő személy életkorára, illetve esetleges fogyatékoságára. A 68. § (2) bekezdése továbbá előírja, hogy három éven belüli ismételt halvédelmi jogsértés elkövetése esetén a bírság összege legalább a korábban kiszabott bírság másfélszerese, de legfeljebb a törvényben foglalt kiszabható bírság legmagasabb mértéke.
- [79] A Hhvtv. 69. § (1) bekezdése szerint a bírságot az azt kiszabó határozat véglegessé válásától számított tizenötödik napig meg kell fizetni. A (2) bekezdés alapján továbbá, ha a jogi személyre vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre kiszabott bírságot a kötelezett nem fizeti meg és azt tőle nem lehet behajtani, a bírság megfizetésére a jogsértés elkövetése idején helytálló köteles tagot, vezető tisztségviselőt, illetve azt a személyt kell kötelezni, aki a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kötelezettségeiért törvény alapján felel.
- [80] 1.3. A halvédelmi hatósági eljárás fenti szabályainak az áttekintésével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Hhvtv. rendelkezései olyan közigazgatási anyagi jogi szabályok, amelyek az állam által elvárt magatartást határozzák meg a halgazdálkodás és a hal védelme terén. Ezen szabályok általános, mindenkire irányadó kötelezettségeket rögzítenek. A hatósági eljárás célja valamely természetes vagy jogi személy által megvalósított jogellenes cselekmény miatti, objektív felelősségen alapuló felelősségre vonás. Az ezen hatósági eljárásban alkalmazható közigazgatási szankció ezen kötelezettségek objektív megsértéséhez fűzött jogkövetkezmény.
- [81] A közigazgatási szankciókra vonatkozó általános ismereteket az Alkotmánybíróság a 17/2019. (V. 30.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh2.) összegezte (lásd: Indokolás [88]–[90]), majd e határozat további bekezdéseiben (lásd: Indokolás [91]–[94]) – az alapul fekvő ügy jellegének megfelelően – az adójogi szankciók rendszerét tekintette át. Az Abh2. megállapításait az Alkotmánybíróság jelen ügyben is irányadónak tekinti az alábbiak szerint. „A közigazgatási szankciókat különböző szempontok alapján eltérő csoportokba sorolja a hazai szakirodalom. Közös jellemzőjük, hogy törvényi szintű szabályozáson vagy felhatalmazáson alapulnak, ebben az értelemben tehát ágazati jelleggel rendelkeznek. A szankció tételezett céljától függően megkülönböztetjük a reparatív (helyreállító) és a represszív (megtorló) szankciókat, jóllehet egy szankció egyszerre akár több cél elérésére is szolgálhat. Előbbi rendeltetése a megsértett jogrend helyreállítása. Utóbbi a jövőbeli jogsértésektől való elrettentésre, a prevencióra törekszik. Objektív szankcióknak azokat tartják, amelyek vétkességre tekintet nélkül kiszabhatók. Ezzel szemben szubjektív az, amelyik a tudatállapottól függ, azaz megköveteli a szándékosságot vagy a gondatlanságot. A szabálysértési büntetések például ide tartoznak. A közigazgatási szankciók azonban a legtöbb esetben objektív jellegűek [...]” E körben említette az Abh2. az Alkotmánybíróság által korábban, az 5/2017. (III. 10.) AB határozatban és a 3353/2017. (XII. 22.) AB határozatban is vizsgált csatornabírságot, továbbá azt a nem adójogi késedelmi pótlékot is, amely a közigazgatási hatósági eljárásokban megállapított pénzfizetési kötelezettségekre, többek között a versenyfelügyeleti bírságra épül rá úgy, hogy a határozatban kiszabott bírság megfizetésére nyitva álló határidőt követően kerül felszámításra [13/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [11]–[12], [77]–[78]].

- Az ilyen típusú szankciók az Abh2. szerint jellemzően arra hivatottak, hogy a közigazgatási jog normatartalma érvényre jusson.
- [82] Az adójogi szankciók rendszerében alkalmazott két bírságot – az adóbírságot és a mulasztási bírságot – az Abh2. a fenti általános elvek mentén egyaránt szubjektív és represszív célokat szolgáló szankciónak minősítette.
- [83] Ez a minősítés megfelel az Alkotmánybíróság azon gyakorlatának is, amelynek keretében a közigazgatási (anyagi jogi) bírság különböző típusait a jogsértésért való felelősség érvényesítésének módjaként [498/D/2000. AB határozat, ABH 2003, 1202, 1206], illetve a tilalmak megszegőivel szemben kilátásba helyezett represszív jellegű, preventív funkciójú közigazgatási jogi szankcióként {60/2009. (V. 28.) AB határozat, ABH 2009, 501, 526; 38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [83]} jellemezte.
- [84] A konkrét esetben alkalmazott halvédelmi bírság sajátosságait – különösen kiszabásának a szempontrendszerét – áttekintve és a fenti megállapításokat azokra alkalmazva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az adott bírság nem elsősorban az elkövetett jogellenes magatartás anyagi kompenzációja és nem is a jogkövető magatartás kiváltását célozza, hanem a már elkövetett jogsértés miatt alkalmazott megtorlás, vagyis olyan represszív szankció, amely a generális és a speciális prevenció céljait szem előtt tartva sújtja – akár jelentős mértékű – anyagi teherrel a jogellenes cselekmény elkövetőjét. Hasonló következtetésre jutott az Alkotmánybíróság a tevékenység végzésétől történő eltiltás jogkövetkezmény kapcsán is. Ez utóbbi szintén nem pusztán valamely közigazgatási jogi rendelkezés érvényesítését, a jogsértés megszüntetését szolgálja, hanem a szabályszegőt meghatározott időtartamban sújtó korlátozással az elkövetett jogellenes cselekmény miatti megtorlás és az újabb jogsértő magatartás megelőzésének eszköze.
- [85] Az Alkotmánybíróság ezért megállapította a halvédelmi hatósági eljárás és az abban alkalmazható halvédelmi bírság, valamint eltiltás jogkövetkezmények büntető jellegét.
- [86] 2. A továbbiakban az Alkotmánybíróság a Hhvtv. szabályai szerinti halvédelmi hatósági eljárás és a Btk. kifogásolt 246. § b) pontja alapján, orvhalászat miatt indítható büntetőeljárás, továbbá az ezen eljárásokban alkalmazható szankciók egymáshoz való viszonyát vizsgálta meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság és XXVIII. cikk (6) bekezdésében foglalt ne bis in idem elv összekapcsolt szempontrendszere alapján.
- [87] 2.1. Ahogyan arra az Alkotmánybíróság a fentiekben már utalt: a jogellenes halfogásra irányuló tevékenységet a magyar jogrendszer részben a Hhvtv. rendelkezéseiben, részben a Btk.-ban szankcionálja. A jogszabályi környezet áttekintésével megállapíthatóvá vált, hogy a halvédelmi hatósági eljárás és a Btk. orvhalászat tényállása által büntethető magatartások köre nem teljesen fedi egymást. A Hhvtv. alapján halvédelmi hatósági eljárásban szankcionálható jogsértések köre szélesebb, mint a büntetőjogi felelősséget megalapozó elkövetési magatartások köre. Egyúttal ugyanakkor megállapítható az is, hogy a halvédelmi hatósági eljárás alapjául szolgáló magatartások köre magában foglalja mindazon jogellenes cselekmények körét is, amelyek a Btk. 246. § b) pontja alapján büntetőjogi felelősségre vonást alapozhatnak meg. A Btk. 246. § b) pontja és a Hhvtv. felhívott rendelkezései ugyanis egyaránt büntetni rendelik az olyan halfogásra irányuló tevékenységet, amelyet Hhvtv.-ben meghatározottak szerinti tiltott eszközzel, tiltott módon vagy kéméleti területen végeznek. Ezek a tevékenységek így két eltérő jogági területhez tartozó eljárás lefolytatásának az eredményeként, eltérő felelősségi formák keretében, akár egymással párhuzamosan is szankcionálhatók.
- [88] A jelen alkotmánybíróági eljárás alapjául szolgáló indítvány kifejezetten utal rá, hogy az eljáró bíróság szerint a terhelt magatartásával megvalósította a Btk. 246. § b) pontja szerinti orvhalászat vétségét is, emellett vele szemben a korábban folytatott közigazgatási eljárásban eljáró hatóság a vádirati tényállással egyező tényállást tárt fel és az alapján alkalmazott 100 000 forint halvédelmi bírságot, továbbá a vádlott állami horgászjegyet visszavonta és a vádlottat az állami horgászjegy vásárlásától egy évre eltiltotta. Az indítvány alapjául szolgáló esetben tehát azonos történeti tényállás alapján két eljárás indult adott jogellenes cselekmény elkövetőjével szemben.
- [89] Az Alkotmánybíróság a fentiekben megállapította továbbá a halvédelmi hatósági eljárás és az abban kiszabható halvédelmi bírság, valamint eltiltás büntető jellegét. Ebből az is következik, hogy a jogsértő személlyel szemben a konkrét esetben indított mindkét eljárás büntető jellegű eljárásnak és a halvédelmi hatósági eljárásban alkalmazott, illetve a büntetőeljárásban alkalmazható szankció büntető jogkövetkezménynek minősül. Ezen két eljárás közül továbbá az egyik eljárásban, a halvédelmi hatósági eljárásban az elkövető felelősségét az eljáró hatóság jogerősen megállapította, és a jogkövetkezményt vele szemben erre tekintettel alkalmazta.
- [90] Az indítványozó azért fordult az Alkotmánybírósághoz, mert úgy vélte, hogy a terhelt ellen a büntetőeljárás lefolytatása és annak eredményeként büntetőjogi jogkövetkezménnyel való szankcionálása ilyen előzmények mellett ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (6) bekezdésével.

- [91] 2.2. A halvédelmi hatósági eljárás és a büntetőeljárás, valamint az ezen eljárásokban alkalmazható jogkövetkezmények fentiekben összefoglalt sajátosságait értékelve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés alaptörvényi tilalma nem minden esetben zárja ki ezen eljárások párhuzamos vagy egymást követő lefolytatását ugyanazon jogsértő személy azonos jogellenes magatartása alapján. Megfelel ugyanis az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből és XXVIII. cikk (6) bekezdéséből együttesen levezethető követelményeknek, ha a büntetőeljárással együtt vagy a büntetőeljárás mellett halvédelmi hatósági eljárásban nem büntető jellegű, hanem egyéb olyan jogkövetkezményt alkalmaz az eljáró hatóság, amely nem az elkövetett jogsértés megtorlására vagy a további jogsértések megelőzésére irányul, hanem célja elsősorban a reparáció és a jogkövetés kikényszerítése. Hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy a Hhvtv. 64. § (1) bekezdése értelmében a halvédelmi hatóság kellően széles mérlegelési joggal rendelkezik az ott meghatározott szankciók tekintetében.
- [92] Nem érvényesül ugyanakkor az Alaptörvény felhívott rendelkezéseiből fakadó követelményrendszer, ha azonos jogsértő személy ugyanazon jogellenes cselekménye miatt halvédelmi hatósági eljárásban büntető jellegű jogkövetkezményt szab ki a hatóság és büntetőeljárás eredményeként a bíróság is szankciót alkalmaz.
- [93] Az ilyen, együttesen alkalmazott szankciók alkotmányosságának a megítélése kapcsán az Alkotmánybíróság szem előtt tartotta az EJEB és az EUB legújabb gyakorlatát is. Az EJEB értelmezésében összeegyeztethető a ne bis in idem elvből fakadó követelményekkel, ha a nemzeti jog valamely jogellenes cselekmény szankcionálására közigazgatási és büntetőeljárás integrált, párhuzamos és egymással összekapcsolt alkalmazásával biztosít lehetőséget, amennyiben az eljárások, illetve az azok eredményeként alkalmazható szankciók előreláthatók az érintett számára, és a különböző joghátrányok között szoros tárgyi és időbeli kapcsolat áll fenn. Az EJEB értelmezésében tehát nem sérül a jogelv akkor, ha a büntetőeljárás és a közigazgatási eljárás egymást kiegészítik, és nem megismétlik. Ezzel összhangban áll az EUB gyakorlata is, amely nem tekinti a ne bis in idem elv megsértésének ezen elv érvényesülésének arányos korlátozását. Ez utóbbi pedig akkor áll fenn, ha a szabályozás lehetővé teszi a különböző eljárásokban alkalmazott büntető jellegű szankciók összehangolását, valamint annak biztosítását, hogy a kiszabott szankciók összességének súlya megfelelően az adott jogsértés súlyának.
- [94] Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a közigazgatási és a büntetőeljárások párhuzamos vagy egymást követő lefolytatását, illetőleg a két szankció alkalmazását a jogalkotó hogyan szabályozta, valamint, hogy ez a szabályozás összhangban áll-e a fenti követelményekkel.
- [95] 2.3. A jogszabályi környezet áttekintésével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a hatályos szabályozásban a Szankció tv. és az Ákr. rendelkezései határozzák meg a közigazgatási eljárás és a büntetőeljárás, valamint az ezen eljárásokban alkalmazható jogkövetkezmények viszonyát.
- [96] 2.3.1. A Szankció tv. 5/A. §-a értelmében, ha a büntetőeljárásban a bíróság a jogsértő magatartást megvalósító természetes személyt ugyanazon tényállás alapján jogerős ügydöntő határozatban elítélte és vele szemben büntetést szabott ki, illetve intézkedést alkalmazott, vagy arra hivatkozással, hogy a bűncselekményt nem a vádlott követte el, felmentette, a Szankció tv. 2. § (3) bekezdésében meghatározott szankciók közül a közigazgatási bíróság és a tevékenység végzésétől történő eltiltás a közigazgatási eljárásban nem alkalmazható. A szabályozás tehát leszűkíti az ilyen esetben alkalmazható közigazgatási jogkövetkezmények körét a figyelmeztetésre és az elkobzásra.
- [97] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogalkotó a Szankció tv. ezen szabályával törvényi szinten, az eljáró hatóság mérlegelésétől függetlenül kívánta kizárni, hogy a büntetőjogi szankcionálást a közigazgatási eljárásban is büntető jellegű jogkövetkezmény alkalmazása kövesse. Ez a jogalkotói szándék összhangban áll a ne bis in idem elvből fakadó követelményekkel. A szabályozás összességében mégsem alkalmas ezen követelmények érvényesítésére annak következtében, hogy a közigazgatási szankciók köre nem korlátozódik a Szankció tv. 2. § (3) bekezdésében nevesített jogkövetkezményekre. A Szankció tv. 2. § (4) bekezdése értelmében ugyanis törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet további közigazgatási szankciókat állapíthat meg. A Szankció tv. szabályozása pedig egyrészt nem zárja ki ezen további szankciók köréből a büntetőeljárás követően sem a büntető jellegű közigazgatási jogkövetkezmények, másrészt nem teszi lehetővé azt sem, hogy a ne bis in idem elvre figyelemmel maga az eljáró hatóság vizsgálja a szankció büntető jellegét, és gondolkodjon a ne bis in idem elv érvényre juttatásáról.
- [98] 2.3.2. A Szankció tv. utalt szabályát megsértő közigazgatási hatósági határozat törvénytértő. Az ilyen törvénytértő határozat hozatalának az elkerülését célozza a Szankció tv. 5/B. §-a. Előírása szerint: ha a közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság tudomására jut, hogy az eljárása alapjául szolgáló jogsértő magatartás miatt büntetőeljárás van folyamatban és a közigazgatási szankció alkalmazása ezen büntetőeljárás kimenetelétől függ, az eljárását a büntetőeljárás befejezéséig felfüggeszti.

- [99] A jogalkotó ilyen módon, a folyamatban lévő közigazgatási eljárás felfüggesztésével és a büntetőbíróság ítéletének a kötelező bevárásával kívánta garantálni a két, párhuzamos eljárásban a büntető jellegű szankciók összehangolt alkalmazását. Megállapította az Alkotmánybíróság, hogy a Szankció tv. ezen szabálya a ne bis in idem elv és az abból fakadó követelmények érvényesülésének fontos garanciája. Nem zárja ki ugyanakkor ezen szabály sem annak lehetőségét, hogy a közigazgatási hatóság az 5/A. § és a 2. § alkalmazásával – a fentieknek megfelelően – a büntetőjogi szankcionálást követően folytatódó közigazgatási eljárásban újabb büntető jellegű jogkövetkezményt alkalmazzon.
- [100] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a Szankció tv.-ben foglalt szabályok nem garantálják az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (6) bekezdésével összhangban álló jogalkalmazást.
- [101] Az Alkotmánybíróság a továbbiakban az Ákr. kapcsolódó rendelkezéseinek garanciális tartalmát vizsgálta meg.
- [102] 2.3.3. A jogalkotó az Ákr.-ben a közigazgatási hatóság döntésének módosítását vagy visszavonását és a felügyeleti eljárást szabályozó rendelkezéseket a Szankció tv. hatálybalépésére tekintettel módosította. Ennek megfelelően, ha a hatóság megállapítja, hogy a másodfokú hatóság, a felügyeleti szerv vagy a közigazgatási bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, a döntését annak közlésétől számított egy éven belül, legfeljebb egy ízben módosítja vagy visszavonja. Párhuzamosan folyt büntetőeljárás esetén ezt a határidőt a büntetőügyben hozott határozat közlésétől kell számítani. Amennyiben továbbá a jogszabálysértést a felügyeleti szerv észleli, a döntést legfeljebb egy ízben megváltoztatja vagy megsemmisíti, és szükség esetén a döntést hozó hatóságot új eljárásra utasítja. A felügyeleti szerv a büntetőügyben hozott határozat közlésétől számított egy éven belül akkor is így jár el, ha a döntés megváltoztatására és megsemmisítésére irányadó határidő egyébként már eltelt. A közigazgatási hatóság döntése azonban nem változtatható meg és nem semmisíthető meg – egyéb esetek mellett – akkor, ha azt a közigazgatási bíróság érdemben elbírált.
- [103] Az Ákr. kapcsolódó rendelkezéseit az ingatlan-nyilvántartást, valamint egyes közigazgatási hatósági eljárásokat érintő egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi LXXXII. törvény 17–18. §-ai iktatták be 2021. január 1-jei hatállyal. A törvényhely normaszöveg-javaslatához fűzött jogalkotói indoklás értelmében a módosítás célja az volt, hogy a beiktatott rendelkezések – a Szankció tv. módosításával összhangban – jogszabályi lehetőséget teremtsenek a felügyeleti szerv számára arra, hogy a hatóság döntését a büntetőügyben hozott ítéletnek megfelelően megváltoztassa vagy megsemmisítse és szükség esetén a döntést hozó hatóságot új eljárásra utasítsa. Az indoklás rámutat: ezáltal elkerülhetővé válik, hogy meghatározott személy által elkövetett valamely cselekményt két, egyébként más jogágba tartozó, párhuzamos vagy egymást követő eljárás eredményeképpen mindkét eljárásban azonos tartalmú – közigazgatási és büntetőjogi – szankcióval egyaránt sújtsanak.
- [104] Úgy ítélte meg az Alkotmánybíróság, hogy a szabályozás ezen elemei sem alkalmasak arra, hogy a jogalkotói indoklásban foglalt célkitűzés, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből és XXVIII. cikk (6) bekezdéséből fakadó követelmények érvényesülését garantálják.
- [105] A jogalkotó által a fentiek szerint kialakított szabályozás rendszerében a büntetőbíróság döntése az elsődleges. A hatályos szabályozás ugyanis nem írja elő, hogy az utóbb eljáró büntetőbíróság a közigazgatási eljárásban kiszabott szankcióra tekintettel alkalmazzon jogkövetkezményt. Ehelyett a közigazgatási hatóságtól kívánja meg, hogy a szankcióalkalmazást minden esetben, így akár utólagosan is korrigálja. Az Alkotmánybíróság szerint a szabályozás kidolgozásakor nem vette ugyanakkor figyelembe a jogalkotó, hogy ezen korrekció objektív akadályokba ütközik. A korábban megfizetett közigazgatási bírság a közigazgatási hatóság határozatának megváltoztatása nyomán, utólag – a büntetőeljárás lefolytatását követően, tehát ugyan akár több év elteltével, de – visszatéríthető. Az eltiltás utólagos korrekciójára ugyanakkor a szankció jellegénél fogva bizonyosan nem kerülhet sor. Az eltiltással töltött időtartam ugyanis utólag nem pótolható, nem tehető semmissé.
- [106] A szabályozás alkotmányosságának a vizsgálatakor az Alkotmánybíróság annak is jelentőséget tulajdonított, hogy az Ákr. a határozat törvényt sértő jellegének orvoslását mindössze egyetlen alkalommal engedi meg a hatóság számára. A törvényhely normaszöveg-javaslatához fűzött jogalkotói indoklás értelmében a törvény rögzíti, hogy felügyeleti jogkörben a döntést hozó hatóság döntésének megváltoztatására, megsemmisítésére csupán egy ízben kerülhet sor, ezzel is elősegítve az ügyek mielőbbi, végleges lezárását. Így a ne bis in idem elv sérelmének orvoslására nem minden esetben, hanem csak olyan ügyekben kerülhet sor, ha egyéb törvényt sértés nem szorul korrekcióra. Amennyiben azonban a felügyeleti szerv az eljárását egyéb körülmény okán – akár már a büntetőbíróság határozatának meghozatala előtt – lefolytatja, a konkrét ügyben nem lesz további lehetőség a kettős büntető jellegű szankcionálás kizárására.
- [107] Olyan esetben továbbá, ha a közigazgatási hatóság döntését a közigazgatási bíróság érdemben elbírált, az Ákr. fenti rendelkezései szerint nincs helye a döntés hatóság általi megváltoztatásának vagy megsemmisítésének. Ilyenkor a törvényt sértés a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.)

rendelkezései alkalmazásával, végső soron perújítás keretében orvosolható. A perújítási kérelem előterjesztésének határideje – a Kp. által felhívott polgári perrendtartás szabályai szerint – hat hónap. Ezt a határidőt a megtámadott ítélet jogerőre emelkedésétől, ha pedig a perújítás okáról a fél csak később szerzett tudomást, vagy csak később jutott abba a helyzetbe, hogy perújítással élhessen, ettől az időponttól kell számítani. Az ítélet jogerőre emelkedésétől számított öt év elteltével azonban perújításnak helye nincs. Így amennyiben a büntetőbíróság ítélete a közigazgatási per befejezését követő öt éven túl születik meg, a kettős büntető szankcionálás rendkívüli jogorvoslati eljárásban sem korrigálható.

- [108] A szabályozás értékelésekor jelentőséget tulajdonított az Alkotmánybíróság annak is, hogy a Szankció tv. és az Ákr. utalt rendelkezéseit épp azzal a céllal illesztette a jogalkotó a jogrendszerbe, hogy a közigazgatási eljárás és a büntetőeljárás folytatását a ne bis in idem elv érvényesülése érdekében összehangolja. Az így fennálló szabályozás azonban a fenti okok miatt önmagában nem képes betölteni ezt a célt. A garanciák köre pedig még a perújítás szabályaival kiegészülve sem tekinthető teljesnek.
- [109] 2.4. Az Alkotmánybíróság szerint a fentiek értelmében sem a Btk., sem a Hhvtv. rendelkezései nem rögzítenek olyan előírást, amely kizárná, hogy adott jogsértő magatartás elkövetőjével szemben ugyanazon történeti tényállást megvalósító cselekménye miatt – egymással párhuzamosan vagy időben egymást követően – mind halvédelmi hatósági eljárás, mind pedig orvhalászat miatt büntetőeljárás lefolytatható és ezen eljárásokban büntető jellegű szankció alkalmazható legyen. A Szankció tv. és az Ákr. szabályozása nem garantálja továbbá, hogy ha mindkét eljárás eredményeként büntetésnek minősülő szankció kiszabásának van helye, azt a közigazgatási hatóság és a büntetőbíróság egymásra tekintettel, összehangoltan alkalmazza. Nem teszi ezáltal lehetővé a hatályos szabályozás azt, hogy ezen szankciók egymást kiegészítsék, és nem nyújt garanciát a büntető jellegű szankciók megkettőződésével szemben. Az Alkotmánybíróság szerint ezért a szabályozás sérti a jogbiztonság és a ne bis in idem elvét.
- [110] Az indítványra okot adó ügyben a szabályozás alaptörvény-ellenessége az alábbiakra vezet. Az indítványozó büntetőbíróság nem veheti figyelembe a megelőző halvédelmi hatósági eljárásban alkalmazott közigazgatási jogkövetkezményeket, azokra tekintet nélkül köteles szankcionálni a terhelt törvénysértő magatartását. A büntetőbíróság határozatának a meghozatalát követően az eljáró közigazgatási hatóság a büntetőügyben hozott ítéletre figyelemmel köteles lesz gondoskodni a terheltre irányadó határozata megváltoztatásáról vagy megsemmisítéséről. Az új határozatban pedig nem alkalmazhat a terhelttel szemben halvédelmi bírságot vagy eltiltást. A terhelt esetében ugyanakkor az eltiltás 2020. január 20-án vette kezdetét, és annak egyéves időtartama időközben eltelt, vagyis az eltiltást időközben végrehajtották. Azt az új közigazgatási határozat már nem tudja meg nem történté, ki nem szabottá tenni. Ez pedig a konkrét esetben is a jogbiztonság és a ne bis in idem elv sérelméhez vezet.
- [111] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel arra a következtetésre jutott, hogy a jogellenes halfogásra irányuló tevékenységet és annak szankcionálását a jogalkotó – részben a Hhvtv. és a Btk. rendelkezéseiben, részben a Szankció tv.-ben és az Ákr.-ben – nem az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (6) bekezdésével összhangban szabályozta. A hatályos jogszabályi rendelkezések ugyanis nem zárják ki annak lehetőségét, hogy azonos elkövető ugyanazon történeti tényállás szerinti magatartását két büntető jellegű eljárásban az eljáró szervek egymástól függetlenül büntetéssel szankcionálják.
- [112] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította ugyanakkor azt is, hogy az alaptörvény-ellenesség nem a szabályozás valamely konkrét eleméből, hanem annak hiányosságából fakad. A Szankció tv. és az Ákr. rendelkezései ugyanis az Alkotmánybíróság szerint nem nyújtanak kellő garanciát az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (6) bekezdése összehangolt értelmezéséből fakadó követelmények érvényesüléséhez. Ezért az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy ezen sérelem a konkrét esetben nem a kifogásolt jogszabályi rendelkezés megsemmisítésével, hanem egyéb jogkövetkezmény alkalmazásával orvosolható.
- [113] Az Abtv. 46. § (1) bekezdése felhatalmazza az Alkotmánybíróságot, hogy ha a hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére. A törvényhely (2) bekezdésének c) pontja alapján a jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, ha a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos.
- [114] Az Alkotmánybíróság szerint a jelen eljárásban vizsgált büntető anyagi jogi rendelkezés és az azzal összefüggő halvédelmi hatósági eljárás szabályozása esetében lehetőség van arra, hogy az Abtv. 46. §-ában biztosított jogköre alapján, a hatályos jog kíméletével járjon el. Az Alkotmánybíróság észlelte ugyanis, hogy a szabályozás alaptörvény-ellenessége arra vezethető vissza, hogy a jogalkotó nem kellő körültekintéssel határozta meg a jogellenes

halfogásra irányuló tevékenység miatti felelősségre vonás módját. Nem zárta ki ugyanis annak lehetőségét, hogy azonos jogsértő személy ugyanazon törvényi tényállás szerinti jogellenes magatartását a Hhvtv. szabályai szerinti halvédelmi hatósági eljárásban és a Btk. 246. § b) pontja szerinti büntetőeljárásban egymással párhuzamosan vagy egymást követően büntető jellegű szankcióval sújtsák.

- [115] Ezért úgy ítélte meg az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvénnyel való összhang helyreállítása a hatályos szabályozás kiegészítését teszi szükségessé. Ilyen módon biztosíthatóvá válik, hogy adott személy ugyanazon jogsértő magatartását ne lehessen párhuzamos eljárásokban büntetni.
- [116] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapította: az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy nem az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság és XXVIII. cikk (6) bekezdésében rögzített ne bis in idem elv összehangolt értelmezéséből fakadó követelményeknek megfelelően szabályozta a Hhvtv. szerinti halvédelmi hatósági eljárást és a Btk. 246. §-ában foglalt orvhalászat miatt folytatható büntetőeljárást.
- [117] Ezért az Alkotmánybíróság felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2022. szeptember hó 30. napjáig tegyen eleget.
- [118] Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a jogalkotói mulasztás megállapításával és a jogalkotónak címzett felhívással megteremthető az összhang az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés és XXVIII. cikk (6) bekezdése, valamint a Btk. 246. § b) pontja szenti orvhalászat vétsége között. Ezért az Alkotmánybíróság a törvényhely megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.
- [119] 4. Rámutat az Alkotmánybíróság, hogy a büntető jellegű közigazgatási eljárás és a büntetőeljárás, valamint az azok eredményeként alkalmazható büntető jellegű jogkövetkezmények párhuzamos vagy egymást követő alkalmazásából fakadó alkotmányossági probléma a hatályos hazai jogi szabályozásban nem kizárólag a Hhvtv. és a Btk. jelen alkotmánybírósági eljárásban vizsgált rendelkezései kapcsán merül fel. Hasonló kérdéseket vizsgált az Alkotmánybíróság már az Abh1.-ben is az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvény szerint kiszabható állatvédelmi bírság és a Btk. 244. §-a alapján büntetendő állatkínzás összefüggésében is. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményére és azzal szoros összefüggésben az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésére figyelemmel indokoltan és szükségesnek tartja, hogy a jogalkotó generális megoldást dolgozzon ki a ne bis in idem elv tiszteletben tartására a különböző jogágak által szabályozott büntető jellegű eljárások és szankciók kapcsán. Annak keretében adjon általános iránymutatást a közigazgatási eljárást folytató hatóságok és a büntetőeljárásban a bíróságok számára a párhuzamosan vagy egymást követően indítható, a jogsértőket egyaránt büntető jellegű jogkövetkezménnyel fenyegető eljárások összehangolására.
- [120] 5. Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/4328/2021.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [121] A rendelkező rész elfogadása mellett, meglátásom szerint az alábbi megfontolások többségi indokolásba kerülésével válhatott volna a többségi határozat kiegyensúlyozottabbá.
- [122] 1. Ahogyan az Abh1.-hez fűzött párhuzamos indokolásomban írtam, úgy itt is irányadónak tekintem, hogy a testület helyesen tulajdonított jelentőséget úgy az EJEB mint az EUB gyakorlatának az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésének értelmezése során. A ne bis in idem elv lényegét továbbra is abban látom, hogy ugyanazon cselekmény miatt ugyanazt a személyt nem lehet úgy egynél többször megtorló, represszív jellegű szankcióval súlytani, hogy az utóbb eljáró szerv nem veszi figyelembe az előbb eljáró szerv által már kiszabott represszív, ha tetszik büntető jellegű szankciót. A represszív szankcióknak együttesen kell arányban állniuk a jogsértés miatti felelősség súlyával. Az azonos karakterű szankciók nem kizárják, hanem kiegészítik egymást.
- [123] A szóban forgó elv tehát azt nem foglalja magában, hogy a különböző jogágakba (büntetőjog, közigazgatási, polgári jog) tartozó megtorló, represszív, büntető jellegű szankciók, illetve azok kiszabására vezető bírósági eljárások közül – jogállami keretek között – melyik való előbbre, melyik elsődleges a másikkal képest. Az egyes jogágak nem elsődlegesek a másikkal képest, hanem eltérő felelősségi konstrukciót alkalmaznak a jogsértés jogkövetkezményeinek megállapítására. Ezért a felelősség megállapításához vezető eljárások, avagy a jogsértés miatt alkalmazott szankciók büntetőjog alatti közelítése, egységesítése e jogágak büntetőjogiasítására vezet. Ez indokolatlan az Alaptörvény alapján. Mint ahogy az is, hogy a közigazgatási jogi felelősség jogerős bírósági megállapítása utóbb átértékelhető legyen a büntetőjogi felelősség megállapíthatósága érdekében.
- [124] 2. Az Alkotmánybíróságnak arra van feladat- és hatásköre, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdését értelmezze, természetesen figyelemmel a ne bis in idem elvet tartalmazó más jogforrásokra, valamint a fentebb említett európai bíróságok vonatkozó gyakorlatára is. Ha az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdését jogági besorolásától függetlenül minden represszív, megtorló jellegű szankciókiszabás esetén alkalmazni kell, akkor az Alaptörvény szövegszerű megfogalmazásából arra a következtetésre kell jutni, hogy tettazonosság esetén a büntetőbíróságnak a korábban meghozott jogerős közigazgatási vagy polgári bírósági ítéletre figyelemmel kell utóbb saját eljárásában, a bűnösség megállapítása esetére összességében arányos büntetőjogi szankciót kiszabni.
- [125] Ugyanakkor a ne bis in idem elv [Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdés] alkotmányos tartalmának kifejtése során legalább annyira figyelemmel kell lenni a közigazgatási jog Alaptörvényre visszavezethető jellemzőire és sajátosságaira, így elsősorban a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogra [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés], mint amennyire a büntetőjog ilyen típusú kötöttségeit tiszteletben tartjuk. Alkotmányossági oldalról egyensúlyt kell teremteni a közigazgatási jogi és a büntetőjogi megközelítések között. Annál is inkább, mert az Alaptörvényben elismert alapjogok között nincs hierarchia: a büntetőjogi gyökerű ne bis in idem elve nem jelent „erősebb” jogot mint a XXIV. cikk (1) bekezdésében elismert fair, méltányos, kiegyensúlyozott hatósági eljáráshoz való jog. Jelen ügy lényege pedig éppen ebben a kérdésben volt megragadható.
- [126] Hangsúlyozandó mindemellett az is, hogy a két jogág, illetve szankció találkozásának időbelisége eltér az Abh1.-beli alapügytől. A jelen ügyben ugyanis a már visszafordíthatatlanul teljesebbé ment közigazgatási jogi – kétségtelenül represszív, megtorló jellegű – szankciót követi a büntetőjogi felelősségre vonás. Az arányosságot

a közigazgatási hatóság már nem tudja biztosítani, mert az alkalmazott közigazgatási szankció irreverzibilis, az eltiltást az ügyfél letiltotta. Ilyen esetekben a represszív jellegű közigazgatási szankciók kiszabásával végződő közigazgatási eljárás nem tagozódhat be a büntetőeljárás hatálya alá. Nincs ok, amely indokolná a közigazgatási jogerő visszamenőleges hatályú feltörését. Ezért a törvényalkotó a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvényellenességet egy olyan szabályrendszerrel orvosolhatja, amely arra hatalmazza fel/kötelezi a büntetőbíró, hogy a ne bis in idem elv által elvárt arányosság biztosítása érdekében a büntetést úgy szabja ki, az intézkedést úgy alkalmazza, hogy figyelembe veszi az ügyfél/vádott által már kiállt represszív jellegű közigazgatási szankcióit. Ez az a jogalkotói megoldás, amely egyidejűleg teljesíti az Alaptörvényre visszavezethető, valamint a nemzetközi és az uniós jogból fakadó követelményeket is.

- [127] 3. Nem kétséges, hogy a ne bis in idem elvnek érvényesülnie kell. Ugyanakkor az Alaptörvény nem követeli meg, hogy a törvényalkotó uniformizált megoldást alkalmazzon mindegyik szakjogi eljárási kódexben. Egy közigazgatási jogi jogkövetkezmény büntető jellegűnek minősítéséből nem következik, hogy az annak kiszabásához vezető jogi eljárásra vonatkoztatni kellene a büntetőeljárás összes alapjogi garanciáját. A nem büntetőjogi eljárások tehát nem „büntetőjogiasodhatnak” az Alaptörvény hatálya alatt a ne bis in idem elvének alkalmazása útján. Ezért a megfogalmazásnak is alapvető jelentősége van: a polgári vagy közigazgatási szankció nem büntetőjogi, hanem büntető jellegű lehet csupán. Ezek a megfontolások vezették az Alkotmánybírósgot (3. öttagú tanács) például akkor, amikor határozatában a 200%-os adóbírság kiszabásával járó adóigazgatási eljárásra nem az ártatlanság vélelmének [Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdés], hanem a tisztességes hatósági eljárásnak [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] és a jogállamiságnak [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] a garanciális elemeit vonatkoztatta [lásd: 3234/2021. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [65]]. Azok funkcionálisan, ám az adóigazgatási eljárás Alaptörvényre visszavezethető sajátosságainak megfelelően, kiváltják a büntetőjog előbbi alapelvét és nem kerülnek szembe az európai bírói fórumok többségi indokolásban citált követelményeivel sem.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós alkotmánybíró különvéleménye

- [128] A határozat a büntető jellegű közigazgatási eljárások és a büntetőjogi eljárások tekintetében a büntetőjogi jellegű szankciók megkettőződésével kapcsolatos problémát – nemzetközi kitekintésekre is figyelemmel – részletesen bemutatja, amely álláspontom szerint értékes hozzájárulás úgy az Alkotmánybírósg gyakorlatához mint a jogirodalomhoz. A döntés ezen érdeme mellett azonban a konkrét ügyre vetített konklúziót csak az elutasítás tekintetében tudtam támogatni, mert álláspontom szerint a mulasztás megállapításának nincs helye.
- [129] Az indítványozó bíró előtt folyamatban levő ügyben azért volt releváns a ne bis in idem elvvel kapcsolatos aggályok megfogalmazása, mert a közigazgatási határozat meghozatalára a Szankció tv. módosítása – 2021. január 1. – előtt került sor. A jogalkotó azonban a Szankció tv. módosításáról szóló 2020. évi CLXVIII. törvény 165. §-val – beiktatott rendelkezéseivel megnyugtatóan rendezte a korábban valóban létező problémát: ha felvetődik a közigazgatási és büntetőeljárás szankciók együttes alkalmazásának a lehetősége, a Szankció tv. 5/B. §-a alapján a közigazgatási szerv az eljárást felfüggeszti, s csak a büntetőeljárás befejezte után hozhat – az 5/A. § szerinti korlátozásokkal – döntést. Ezáltal biztosított a büntetőeljárás elsődlegessége. Azaz az alkotmánybírósgai döntés időpontjában hatályos szabályozás alapján már nem juthatott volna el a közigazgatási szerv a döntésig a büntetőeljárás befejezte előtt, ezért a mulasztás megállapítása szükségtelen és indokolatlan.
- [130] A korábban valóban létező probléma nem csak a Hhvtv. és a Btk. relációjában vetődött fel, hasonló párhuzamosság jelent meg például a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény és a Btk. 245. § (orvvadászat) relációjában, továbbá az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény, valamint a Btk. 247. §-ban említett tiltott állatviadal tekintetében. A Szankció tv. újonnan beiktatott 5/A. és 5/B. §-ai éppen a büntető jellegű szankciók kettős alkalmazásának a kizárására irányulnak, ekképpen tehát a mulasztás is – amennyiben a párhuzamosság még most is fennállna – sokkal inkább a Szankció tv.-vel és nem a Btk. és a szakági törvények rendelkezéseivel lenne összefüggésbe hozható.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán alkotmánybíró különvéleménye

- [131] 1. Nem érték egyet a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításával. Kisebbségben maradván különvéleményt csatolok a döntéshez [Abtv. 66. § (2) bekezdés]. Egyébiránt az indítvány elutasításával szemben – némileg más hangsúlyozás mellett – nem lett volna ellenvetésem. Indokaim a következők.
- [132] 2. Álláspontom szerint az indítvánnyal támadott, illetve az Alkotmánybíróság által vizsgálat alá vont szabályozás alapján, nyomán, avagy következményeként egyaránt nem állapítható meg – a határozat rendelkezése szerinti – alaptörvény-ellenesség. Nincs szó alkotmányossági kételyt ébresztő elmulasztott, illetve hiányzó szabályozásról. A meglévő szabályozás pótlását vagy javítását igénylő hiányérzet alapja nem valóságos joghézag. Nincs jogi hiányosság, az esetleges kérdésekre a válasz – korábban, s jelenleg is – szakjogi keretek között, törvényértelmezéssel megadható.
- [133] 3. Lényeges, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdése, nyelvtanilag nem elérhető módon a büntetőeljárások, egyazon magatartás bűncselekményként megítélésének többsége ellenébe állított akadály, tilalom. Ez volt a máig ható elv eredeti megfogalmazása is. Ne bis in idem crimen iudicetur (ugyanazon bűncselekmény kapcsán ne szülessék kétszer ítélet).
- [134] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdése szerinti elv megjelenése többlet a korábbi alkotmányos jogállapothoz képest. Valójában (mindenkor és mindenhol) a szuverenitásból fakadó akarat megnyilvánulása is (akár alávetés, akár fenntartás kinyilvánítása történik).
- [135] Ezen elv által nem csupán általánosságban a büntetőhatalom kap mechanikus korlátot a többszörözés ellenében, hanem a nemzeti büntető hatalom kizárólagos (ebbéli letéteményesi) mivolta is kifejeződik.
- [136] Az elv magja: senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem ítéltethető el olyan bűncselekményért, amely miatt már jogerősen felmentették, vagy elítélték. Ehhez képest az elv részint a többszörözés meggátlását célozza, részint viszont nem mechanikusan, hanem kizárólag a dupla res iudicata kizárása végett (amit a jogerősség kívánalma fejez ki).
- [137] Megemlítem, hogy a kétszeres elítélés tilalmának veleszületett, természetes párja az egyszeri elbírálás követelménye (ami a vádelvnek a vádkimerítési és vádhoz kötöttsége követelményében megjelenő). Egyazon – a valóságigényen nyugvó igazságérvény iránti – érdektől uralt tehát a ne bis in idem mint ítélezési elv és a vádelv.
- [138] Nem tartom indokoltnak és elfogadhatónak az Alaptörvény szövegéhez képest, a nyelvtanilag egyértelmű, kizárólagos jelentéstartalmat arányosítással, vagy más módon nem kizárólagossá értelmezni, ekként relativizálni.
- [139] 4. Az elv alapvető igazodási pontja a jogerős elbírálás (elítélés avagy felmentés) megtörténte, illetve az elbírálás jogerőssége. Másként szólva meghatározó jelentősége van annak, hogy mi tekintendő jogerősnek, és annak is, hogy nem csupán a korábbi elítélés, hanem a korábbi felmentés is akadály a későbbi új eljárásnak.
- [140] Nem lehet tehát kizárólag fogalmi úton, csupán a „többszörösség” mechanikus okán/nyomán megvonni az elvnek megfelelő alkotmányos mércét, elvárást.
- [141] Az elv (hagyományos és alkotmányos, egyébként nyelvtani értelme) szempontjából annak van meghatározó jelentősége, hogy a többszörözés vádja valóban azt jelenti-e, hogy egyazon valóságról kétszer (ismételten) hoztak igazságérvényű döntést.
- [142] Álláspontom szerint ugyanis csak az ilyen alapon, tehát a valóságigénnyel bíró eljárások ismétlődése folytán bekövetkező mechanikus szankcióhalmazások esetére vonatkozó az elv tilalmi érvénye.
- [143] Ez a hagyományos tartalmi igény (újbóli felismerése) az, ami az elmúlt időben odavezetett, hogy az EJEB és az EUB is kezd megértő lenni a párhuzamos eljárások engedélyezése iránt. Ez pedig (amellett, hogy nyilvánvaló tanulási folyamata a nemzeti és nemzetek közötti jog kapcsolatának) értelemszerűen rádöbbenés arra, hogy nem sikerül (s vélhetően egyelőre nem is sikerül) elérni, hogy a tagállamok igazságérvényt célzó nemzeti eljárásai, s azok lényeges sarokpontjai egységessé váljanak.

- [144] Minden állam az igazságra törekszik, ami viszont – egy adott valóság ténybelisége alapján – csak egyféle lehet. Ezért – mindenhol – egy helyen van ennek az igazságérvénynek a kielégítése, ez pedig a büntetőeljárás.
- [145] Kétségtelen viszont, hogy a res iudicata hatás nemzeti szabályozás(ok) által uralt. Ezért van, hogy a ne bis in idem elvárása, betartása megállapodás kérdése. (Kölcsönös bizalom fokmérője, ami vagy van, vagy nincs; ha pedig nincs, akkor nincs elfogadás sem. Ennek alapja, hogy minden nemzet „rátartí”; magának tartja fenn a jogot arra, hogy mit tekint igazságnak, s mit tekint az igazság kikutatására alkalmas módnak, eljárásnak; aminek következménye lesz, hogy mi lesz adott országban a res iudicata hatású és mi nem. Ez pedig nem csupán norma, szabályozottság, hanem értelmezés eredménye is; mivel jogban a célt ugyan a jogalkotó jelöli ki, viszont megvalósításban a tradícióknak van meghatározó szerepe.)
- [146] 5. A ne bis in idem elvnek csupán egyik oldala (a célja), hogy ne legyen többszörös az elítélés és a büntetés, a másik oldala (az alapja, előzetes feltétele) az abban megállapodás, hogy mi tekinthető az egyazon ténybeliség vonatkozásában res iudicata hatást kiváltó jogerősnek (ami azután a halmozásnál számba vehető).
- [147] Ezért álláspontom szerint más, ha azonos igazságfajsúlyú eljárások (közigazgatási vs. polgári) találkoznak, s más, ha különböző igazságfajsúlyú eljárások találkoznak (büntető vs. polgári, büntető vs. közigazgatási). Utóbbi esetben az ilyen jogállapot – Magyarországon is – jogilag akként rendezett, hogy a büntetőeljárás elől, illetve után a más eljárásnak ki kell térni.
- [148] Kétségtelen, hogy Magyarországon a valóságigény, illetve a valóság megállapítása a büntetőeljárás által (útján) biztosított. Ezért természetes, hogy a büntetőeljárás szerinti ténymegállapítás elé (útjába) más eljárás által (szerint) akadály nem állítható, utána pedig nem hagyható figyelmen kívül.
- [149] Ezáltal biztosított (védett), hogy ne legyen egyazon magatartásról kétféle valóságigényű megállapítás. (Valójában egyébként ebben merül ki a ne bis in idem morális elvárása mindenkor és mindenhol.)
- [150] Ennek jogi kifejezője a Be. 7. § (5) bekezdése, illetve 4. § (5) bekezdése; a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 37. §-a, illetve 2. § (4) bekezdése; a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 264. § (1)–(2) bekezdése, illetve 263. § (2) bekezdése; valamint a Kp. 85. § (6)–(7) bekezdése.
- [151] Ez a jogi elrendezés (mondhatni összhang) részint biztosítja, hogy a felelősség különböző fajtáinak megállapíthatósága – az adott rendeltetésnek megfelelően – szabadon érvényesülhessen, ám egyik sem duplán, s egyik sem a másik vesztére.
- [152] Másfelől viszont kétségtelen jogalkotói szándék az is, hogy a rendelkezések alapján a szakágak között legyen (van) értéksorrend, mégpedig a ténybeliség megállapításának igazságérvénnyel mért fajsúlya alapján.
- [153] Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy a büntetőeljárást (a büntetőbíró) nem köti korábbi más szakági eljárás, illetve ténymegállapítás. Fordítva viszont nincs így, tehát a büntetőbírói ténymegállapítás ellenébe más szakági ténymegállapítás nem tehető, azzal nem versenghet.
- [154] 6. Az Alkotmánybíróság – hivatalból – mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet állapított meg.
- [155] Kétségtelen, hogy szabályozás – akár új, meglévő javítása, kiegészítése – iránt igény mindig kelthető. A szabályozás természete hogy expanzív (mindenkori jogalkotói vitalitás természetes adottsága folytán), rendeltetése pedig hogy a szabályozottság által a működés részint belátható (előrelátható), részint kiismerhető (biztonságos, garantált) legyen.
- [156] Ha azonban a szabályozás igénye épp a (büntető)bíróra ruházott hatalom leginkább jellegadó megnyilvánulását, függetlensége lényegi értelmét érinti, akkor e tevékenység öntörvényűsége (szuverenitása) meglévő törvényi határaitól vonatkozó igénytől inkább tartózkodni kell (kívülről pláne).
- [157] Kétségtelen, hogy legnagyobb hatalmat jelenti a másik megbüntetésének joga, másik emberre büntetés kiszabása. Ez a hatalom van a büntetőbíró kezében.
- [158] 7. A jogalkotói akarat szempontjai kimerülnek abban, hogy megtehető, vállalható, választható, megoldható.
- [159] A tételes jog hipotézisébe (feltételei közé) viszont csak az vehető fel, ami előre látható, (ezért) előírható, (ezáltal) kiszámítható, (ennek folytán) elkerülhető, (ez alapján) elvárható, (tehát) felróható, szankciója pedig végrehajtható.
- [160] A bíró pedig azt nézi, hogy a szabály miként viszonyul mozgásterére (mérlegelési, döntési jogkör) addigi terjedelméhez, szakmai indokoltságát ítélkezési gyakorlatból leszűrt tapasztalatok is tükrözik-e, alkalmazhatóságának vannak-e nehézségei, felvet-e dogmatikai problémákat, s végül technikai kivitelezése (fogalmisága, elhelyezése) megfelelő-e.
- [161] A jogalkotói akarat a tételes jog közvetítésével jut el a bíróhoz. Iménti szempontok egymásutánisága révén válik, lesz a büntetőbíró személye általi – más ember feletti – döntés intézményes és nem személyes.

- [162] Ehhez képest a mulasztás megállapítása – értelemszerűen – eleve meghatározza a jogalkotói akaratot, cselekvési kötelezettség szempontjából mindenképp; anélkül, hogy az iménti zsilipelések maradéktalanul meglennének. Ezért gondolom, hogy visszafogottnak kell lenni abban, hogy az Alkotmánybíróság jogalkotáshoz ad-e programot.
- [163] Különösen akkor, amikor az a kérdés, hogy mit kell tenni a bírónak, ha azt látja, hogy egyazon magatartás miatt más úton (más módon) az elkövető már bűnhődött. Nem lehet figyelmen kívül hagyni ugyanis, hogy a büntetés joga épp azért a legnagyobb hatalom, mert egymással össze nem mérhető dolgok összevetésére rendeltetett. (Nincs felelősség megosztás, nincs megegyezés; az állam, a közösség áll, törleszt az egyénnel szemben.)
- [164] 8. Álláspontom szerint nincs alkotmányos kétség tekintetben, hogy a hatályos jogállapotban mit kell tennie egy bírónak akkor, ha vádat emelnek olyan ügyben, melyben előzőleg (ugyanazon személy egyazon magatartása miatt) közigazgatási eljárás, s abban szankció kiszabása történt. A megelőző szabálysértési eljárás kollízióját pedig a Be. 4. § (5) bekezdése feloldja. Mialtal egyébként a vádszerű eljárás „vádja” is keretek között marad, amit nem tartanék célszerűnek értelmezéssel tágítani.
- [165] Különböző ugyanis a valóság-hú ténymegállapítás iránti elvárás [Be. 163. § (2) bekezdés], s másfelől a büntetés mikénti kiszabása. Utóbbiban a bírói kompetencia, illetve mérlegelés lehetősége megfelelően biztosított (Btk. 80. §).
- [166] Ehhez képest (álláspontom szerint) nem tűnik célszerűnek (és indokoltnak), hogy változás legyen az egyes szakági eljárások ténymegállapítása vonatkozásában fennálló – imént vázolt – jogállapotban, ami alkotmányos.
- [167] Másfelől azt sem lenne kívánatos előidézni, hogy alkotmányos elvárások címén olyan irányba legyen terelve a jog, minek nem várt következményeként – a ne bis in idem elv „nagyobb dicsőségére” – pseudoeljárások megtörténte folytán légüres térbe kerülne a büntetőeljárás; ami nyilvánvalóan a büntetőügyként elintézés alóli/előli elvonást célozná.
- [168] 9. Valójában tehát egy megoldásra váró kérdés van, ami a bűn árának, azaz a büntetés megfelelő mértékének megállapítását jelenti. E tekintetben – álláspontom szerint – a büntetés-kiszabás, szankcionálás körében a jogalkalmazó, különösebb útmutatás hiányában sincs elzárva attól, hogy számba és figyelembe vegye az egyazon magatartás miatt, egyazon személyre már kiszabott, megállapított jogkövetkezmények terheit.
- [169] Ez valójában a jogalkotói/jogalkalmazói kompetenciamegosztás tárgya. A jogalkotó fenntartja alkotmányos elvárását, hogy arra rendeltetett módon – büntetőeljárás által – sor kerülhessen valóságigényű ténymegállapításra, viszont tudomásul veszi, hogy a büntetőbíró (törvény által garantált) büntetés-kiszabási kompetenciájában mérlegelje a következmény mérvét. Ezáltal tehát az ilyen ügyben – mint jelen ügyben – nem tartok indokoltnak merevebb elvárást.
- [170] Valójában jelen ügy esetében ez az, ami túlmutat, s a büntetés-kiszabási tevékenység, illetve annak kapcsán a bírói függetlenséghez tartozó – ami egyben egyidejűleg felelősségmegosztást is jelent. A felelősség és függetlenség egymást feltételező. Önmagában egyik sem rendeltetésszerű, legfeljebb elméleti kategória. Kétségtelen, hogy amikor a törvényhozó a szabályozás által a bíróra hárítja a büntetés-kiszabás nagyobb felelősségét, akkor ezáltal tudomásul veszi, hogy tőle függetlenül fog döntés születni.
- [171] Minden büntetési rendszer megosztja a büntetés-kiszabás feladatát a törvényhozó és bíró között. Álláspontom szerint e körben a törvényi szabályozás szükséges és elégséges, annak egyensúlyán nem indokolt billenteni.
- [172] Ennek összetevője a Btk. 79. § és 80. § (1) bekezdése [a 80. § (2) bekezdés csupán az (1) bekezdést konkretizálja egy büntetési nem szempontjából], részint pedig a büntetés-kiszabás során értékelhető tényezőkről való összeállítás, ami időről időre megtörténik (vö. 56. BkV). Jelentősége az egyoldalúság helyett a sokoldalúság. Bírák által, bírának, maguknak készül. Utóbbi tradicionális (vö. A büntetés kiszabása bírói gyakorlatunkban; Az enyhítő és súlyosító körülmények rendszeres feldolgozásában; összeállította Dr. Angyal Pál, Dr. Rácz György Bp. 1937. Attila-Nyomda Rt., 396. oldal).
- [173] 10. Indokoltnak tartom álláspontom kifejtését a határozat konkrét megfogalmazásai vonatkozásában.
- [174] 10.1. Jelen ügyben a közigazgatási eljárás lezárult, a büntetőeljárás folyamatban van, az eljáró bíró fordult az Alkotmánybírósághoz, egyidejűleg az eljárást felfüggesztette. A határozat kiindulópontja, miszerint nem csupán ugyanazon cselekmény miatt a két büntetőeljárás – s így a büntetőjogi felelősségről döntés – kizárt, hanem bármilyen „büntető jellegű” eljárás, „büntető jellegű” jogkövetkezmény alkalmazása is. Ebben az értelemben tekinti „büntető jellegűnek” az alapügyben a közigazgatási eljárásban hozott döntést, vagyis a halvédelmi bírság kiszabását, a horgászjegy visszavonását, valamint az új horgászjegy kiváltásától egy évre eltiltást.
- [175] Az EJEB döntésekből levont konklúziója, hogy „az EJEB értelmezésében nem sérül a jogelv akkor, ha a büntetőeljárás és a közigazgatási eljárás egymást kiegészítik, és nem megismétlik. A határozat ehhez szempontokat is ad: a kellően szoros anyagi és időbeli kapcsolat („sufficiently close connection in substance and in time”) tesztje magában foglalja

a két eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás során figyelembe vett bizonyítékok és a bizonyítékok értékelésének azonosságát, valamint a szankciók egymásra tekintettel történő alkalmazását is. A ne bis in idem elv érvényesülése emellett a két eljárás között, időbeli kapcsolatot is feltételez annak garanciájaként, hogy a felelősség megállapítása ne húzódjon el szükségtelenül" (Indokolás [60]).

- [176] A határozat alapvetően az EJEB döntésekből indul ki, azokra épít, ugyanakkor valójában az EJEB értelmezésével is ellentétes konklúzióra jut. Elfogadja, hogy ha kiegészítik egymást az eljárások (pl. pénzbüntetést arra tekintettel szabna ki a bíróság, hogy a közigazgatási eljárásban már kapott halvédelmi bírságot), akkor nem sérül a ne bis in idem elve (nb. jelen esetben még a büntetőeljárás folyamatban van), mégsem veszi figyelembe mindezt az indokolása során.
- [177] 10.2. A Hhvtv.-ben szankcionált jogsértések köre szélesebb, mint a büntetőjogi felelősséget megalapozó elkövetési magatartások köre, de utóbbit teljes egészében magában foglalja a Hhvtv. A határozat megállapítja, hogy a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés alaptörvényi tilalma nem minden esetben zárja ki az eljárások párhuzamos vagy egymást követő lefolytatását ugyanazon jogsértő személy azonos jogellenes magatartása alapján. Ehhez képest azért sérül a határozat szerint a ne bis in idem elve, mert „azonos jogsértő személy ugyanazon jogellenes cselekménye miatt halvédelmi hatósági eljárásban büntető jellegű jogkövetkezményt szab ki a hatóság és büntetőeljárás eredményeként a bíróság is szankciót alkalmaz" (Indokolás [92]). Megemlítem, hogy ezen megállapítás önmagában nem helyes, egyben valójában ellentétes azzal is, amire a határozat EJEB álláspontként hivatkozott (miszerint, ha az eljárások kiegészítik egymást, akkor nem sérül az elv szerinti tilalom).
- [178] 10.3. Kétségtelen hatályos jogállapot, miszerint ha a büntetőeljárás indult meg hamarabb, és még nem zárult le, akkor a közigazgatási eljárást fel kell függeszteni (Szankció tv. 5/B. §); ha pedig a korábban indult büntetőeljárás már befejeződött, akkor a közigazgatási eljárásban nem lehet közigazgatási bírságot és tevékenység végzésétől eltiltást alkalmazni (Szankció tv. 5/A. §).
- [179] A határozat szerint, ha lezárul a büntetőeljárás, utána a közigazgatási hatóság büntető jellegű szankciót szabadon alkalmazhat, így kérdéses a ne bis in idem érvényesülése. Ezzel azért nem lehet egyetérteni, mivel ha a büntetőeljárásban már megállapították a terhelt büntetőjogi felelősségét, akkor nem alkalmazható a közigazgatási eljárásban sem bírság, sem tevékenység végzésétől eltiltás (kizárólag ezekről állapította meg a határozat, hogy büntető jellegűek).
- [180] A határozat azt is megállapítja, hogy a Szankció tv. 5/A. § összhangban áll a ne bis in idem elvével, ám mivel a közigazgatási szankciók köre nem korlátozódik a Szankció tv. 2. § (4) bekezdésében meghatározottakra, (valamint törvény vagy kormányrendelet további szankciót is megállapíthat), így – a határozat szerint – nem teszi lehetővé, hogy a hatóság vizsgálja a szankció büntető jellegét és figyelembe vegye a ne bis in idem elvét.
- [181] Valójában a határozat viszont nem szól arról, hogy miért gondolja így, valamint eleddig csupán a bírságra és a tevékenység végzésétől eltiltásra vonatkozóan állapította meg, hogy azok büntető jellegű közigazgatási szankciók (más szankcióról ilyen összefüggésben nem szól).
- [182] 10.4. Kétségtelen hatályos jogállapot, miszerint ha a közigazgatási eljárás már lezárult, a büntetőügyben hozott határozat közlésétől számított egy éven belül egy alkalommal módosítja vagy visszavonja a hatóság a határozatát [Ákr. 120. § (1) bekezdés]; valamint ha a közigazgatási eljárás már lezárult és felügyeleti eljárás indult, a felügyeleti szerv a büntetőügyben hozott határozat közlésétől számított egy éven belül egy alkalommal megváltoztatja vagy megsemmisíti a döntést, vagy új eljárásra utasítja a hatóságot [Ákr. 121. § (2) bekezdés].
- [183] A határozat szerint – bár a jogalkotói indokolás szerint is kifejezetten a kettős értékelés tilalma miatt vált szükségessé az Ákr. ilyen módosítása – e rendelkezés sem alkalmas a ne bis in idem elv érvényre juttatására.
- [184] A határozat szerinti érv az, hogy a büntetőbíróság számára nincs kifejezett jogszabályi előírás arra, hogy a közigazgatási eljárásban hozott határozatra tekintettel alkalmazzon jogkövetkezményt, és a határozat szerint enélkül ilyen nem is vehet figyelembe a büntetőbíróság. A közigazgatási hatóságtól kívánja meg a jogszabály, hogy utólagosan korigálja a határozatát. Ehhez képest a határozat konklúziója, hogy bár a bírság visszatéríthető, az eltiltás korrekciójára utólag nem kerülhet sor. A határozat ezen értelmezésen alapuló látásmódja ellenében azonban több szempont is van, illetve lehetséges.
- [185] Ezek a következők. Büntetőeljárásban a határozathozatalkor számos lehetősége van az eljáró bírónak arra, hogy figyelembe vegye a közigazgatási eljárásban hozott döntésben megállapított jogkövetkezményt. Ez nem jelenti, hogy megsértené azt az előírást, hogy a más eljárásban hozott határozathoz nincs kötve a büntetőbíróság. Különböző ugyanis az, hogy valamihez nincs kötve, attól hogy lehet-e rá tekintettel.
- [186] A büntetés kiszabás mérlegelési folyamat, mely során néhány kötelező előírástól függetlenül (középmérték, foglalkozástól eltiltás kötelező alkalmazása meghatározott esetekben) szabadon, az ügy összes körülményét

- mérlegelve (enyhítő, súlyosító körülmények, egyszeres, kétszeres enyhítés, mentesítés, nincs kötelező pénzbüntetés kiszabása, po. ami a korábbi bírság kiszabását illeti) dönt a bíróság.
- [187] Ha pedig megállapítják a terhelt büntetőjogi felelősségét, akkor a Hhvtv. 43. § (2) bekezdése alapján vissza kell vonni az engedélyét vagy jegyét. Valójában a közigazgatási eljárás tud gyorsabban reagálni a jogsértő magatartásra, és nem a büntetőeljárás. A más eljárásban hozott határozatok nem kötik a büntetőbírósgot. A horgászjegy visszavonása és az eltiltás, vagyis a közigazgatási eljárásban hozott döntés képes rögtön reagálni a jogsértő cselekményre, és nem pedig a büntetőeljárás, ami – amint jelen esetben is történt – szinte minden esetben később indul meg. (Ha egyidejűség van, akkor is valószínűbb, hogy a közigazgatási eljárás hamarabb véget ér a szoros határidők miatt.) Más a célja a közigazgatási eljárásban hozott határozatnak és más a célja a büntetőeljárásnak. (Kétségtelen továbbá, hogy a Btk. nem ismeri a horgászjegy visszavonását, mint jogkövetkezményt.)
- [188] Végül, ha a terhelt bűnös, nyilvánvalóan fel sem merülne az „eltiltás korrekciója” (ha nem bűnös, az pedig még nem zárja ki a közigazgatási eljárást).
- [189] A határozat „korrekcióra” vonatkozó levezetése kapcsán megemlítem, hogy jogsértő cselekmény elkövetéséhez használt hatósági engedély, illetve jogosult által elkövetett jogsértés esetén a jogosultság hatósági engedélye (jogosítvány) elvonása nem büntető, hanem biztonsági intézkedés, amelynek alapjogi jelentősége eltérő.
- [190] 10.5. A határozat szerint azzal, hogy a büntetőeljárásban hozott határozat után kizárólag „egy ízben” változtathatja meg a hatóság a döntését, valójában – ha már egyéb törvénysértést kiküszöbölt, elhasználta a lehetőségét, így – nem tudja majd a törvénysértést megszüntetni.
- [191] Ugyanakkor ennek kapcsán részint figyelmen kívül marad, hogy a bíróság és a hatóság tud/tudhat a másik eljárásáról, részint – álláspontom szerint – a határozat ezen értelmezése sem kétségtelen. Erről az Ákr. 120. § (1) és a 121. § (2) bekezdése szól. Az Ákr. 120. § (1) bekezdés szerint, viszont nem azt mondja a törvény, hogy ha egyszer már valamilyen törvénysértést korrigáltak, akkor utána mást nem lehet. Másképpen szólva az Ákr. 120. § (1) bekezdése szerint valójában nem kizárt az olyan továbbkorrigálás, amire a korábbi követően a büntetőbírósg döntése nyomán kerül sor. Megemlítem, hogy ez nem más, mint a különböző eljárások egymásközi viszonyára, megállapítására vonatkozó törvényi rendelkezéseket érvényre juttató értelmezés (vö. különvélemény 5. pont, Indokolás [146] és köv.).
- [192] 10.6. A határozat szerint, ha a közigazgatási hatóság döntését közigazgatási bíróság is elbírált, akkor kizárólag perújítással lehetne a kettős értékelés miatti törvénysértést orvosolni; ami azonban nem oldaná meg a problémát. Ugyanakkor e kijelentés csak annak alapján lenne tartható, ha az adott jogosítvány (horgászjegy) birtoklását olyan alapjogi védelem övezi, mint amilyen a letartóztatás esetében a személyi szabadság. Ezt nem gondolom.
- [193] 11. Végül megemlítem, hogy imént kifejtettek hosszabb idő óta az ítélezési, felsőbírósg általi gyakorlatban is nyomon követhető gondolkodás. Az EBD 2019.B.16. számon közzétett döntés szerint az ügyben eljáró, jogerős döntés hozó Táblabírósg a következőket fejtette ki indokolása [25]–[28] bekezdésében (bár kétségtelen nem horgászjegy vonatkozásában).
- [194] „[A]z arányosság nemzetközileg is elismert elvének megfelelően egy adóügyi bírsággal sújtott ügyben az adóbírsággal érintett személlyel szembeni büntetőjogi szankció alkalmazásánál a büntetés kiszabása során tekintettel kell lenni a már kiszabott adóbírságra is.”
- [195] „A Kúria 56. BK véleménye III/9. pontjában kötelezettségként írja elő, hogy az elkövető javára kell értékelni, ha az okozott kárt vagy annak egy részét megtérítette, illetve az elkövetőt a bűncselekmény következtében a büntetőjogi hátrányokon kívül egyéb tényleges hátrányok is érték. Ezek a büntetés mellett külön is egyéni visszatartó hatást fejthetnek ki, indokolt azokat enyhítő körülményként értékelni. Ebből pedig az következik, hogyha közigazgatási eljárás során a kár, vagyoni hátrány megtérítésére kötelezték a terheltet és ő ezen eljárásban azt megtérítette, ezt a büntetőeljárásban figyelembe kell venni.”
- [196] „Mindezekből az is következik, hogy a költségvetési csalás miatt indult büntetőeljárásokban a bíróság által megállapított tényállásnak szükségszerűen utalni kell a közigazgatási eljárásban a tettazonosság körében értékelhető eljárás adataira, így abban az esetben, ha ugyanazon cselekményért közigazgatási eljárásban a közigazgatási hatóság szankciót alkalmazott a terhelttel szemben, szükségszerűen rögzíteni kell ezen tényadatokat, és ha van adat rá, a közigazgatási eljárásban a közigazgatási szankció nyomán megfizetett összegeket is, amit a kár megtérülése körében figyelembe kell venni.”
- [197] „Figyelemmel arra, hogy a törvényszék a vádlottal szemben kizárólag szabadságvesztést alkalmazott, az ítélet tábla a szankció tekintetében is az elsőfokú ítélet helybenhagyásáról rendelkezett, a kifejtett indokok alapján azonban szükséges volt a közigazgatási eljárás adataival a tényállást kiegészíteni és a büntetés kiszabással kapcsolatos indokolást a ne bis in idem elv kapcsán pótolni.”

- [198] 12. Ekként az indítvány elutasításának lett volna helye – önmagában. A szabályozás összhangban van a ne bis in idem elvével, kifejezetten ezt a célt szolgálja a Szankció tv. is. A büntetőbíróság figyelembe veheti a korábbi közigazgatási eljárásban hozott határozatban alkalmazott jogkövetkezményt; ettől nem elzárt. Ez az ítélkezési gyakorlat.
- [199] A bíróságnak – a törvény kötelezése alapján – határozatában a büntetés kiszabását, az intézkedés alkalmazását indokolnia kell, de a büntetési célok figyelembevételével, nagy szabadsággal alkalmazhat jogkövetkezményt. Ha a büntetőeljárás zárul le hamarabb, a közigazgatási eljárásban szintén – épp a határozatban leírt módon – lehetőség van a kettős szankcionálás elkerülésére, kiküszöbölésére.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

- [200] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [201] Juhász Miklós alkotmánybíró különvéleményéhez csatlakozom azzal a megjegyzéssel, hogy ha valamilyen kivételes körülmény folytán mégis születne olyan közigazgatási döntés, amely a párhuzamos szankciók tilalmát sértené, a jogi szabályozás erre is tartalmaz orvoslást. Az esetlegesen nem reparálható közigazgatási szankciót pedig a bíróság enyhítő körülményként tudja figyelembe venni.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás alkotmánybíró különvéleménye

- [202] Nem értek egyet a rendelkező részi mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításának megfogalmazásával, így azt ilyen formában nem tudtam támogatni, mivel úgy gondolom, hogy nincs kellő összhang a rendelkező rész és az indoklás között.
- [203] A többségi határozat indokolásából kitűnően a ne bis in idem elvnek a támadott szabályozás által okozott sérelmét a Szankció tv. és az Ákr. hiányosságai idézik elő. A többségi határozat szerint a Szankció tv. és az Ákr. egyes rendelkezéseinek célja a konkrét ügyben felmerülő kétszeres értékelés tilalmának érvényre juttatása, azonban azok nem képesek teljes mértékben kiküszöbölni a kétszeres, egymást nem kiegészítő, hanem megismétlő büntető jellegű eljárások lefolytatását és azokban a represszív jellegű szankciók ismételt alkalmazását.
- [204] Ezzel szemben a rendelkező rész megfogalmazásából nem derül ki, hogy konkrétan mely jogszabályok milyen hiányosságai idézik elő az alaptörvény-ellenes helyzetet, sőt az az alkotmányossági vizsgálat látszólagos fókuszát aránytalanul a Btk.-ra és a Hhvtv.-re helyezi.
- [205] Úgy gondolom, amennyiben a rendelkező részben a mulasztás megállapítása tisztázottan a Szankció tv.-hez és az Ákr.-hez kapcsolódna, az oldaná a hangsúlyeltolódásból eredő diszkrpanciát a rendelkező rész és az indoklás között.
- [206] Bár az indítvány a Btk. 246. § b) pontjában foglalt orvhalászat tényállásának alaptörvény-ellenességére vonatkozik, a mulasztás megállapítása mint az Alkotmánybíróság által hivatalból megállapított jogkövetkezmény esetén nem láttam volna akadályát annak, hogy a többségi határozat az Alaptörvény 24. cikk (4) bekezdése szerinti szoros tartalmi összefüggés alapján a konkrétan megjelölt eljárási szabályokra nézve állapítsa meg a mulasztást.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró különvéleménye

- [207] Nem értek egyet a többségi határozat rendelkező részének 1. pontjában hivatalból megállapított jogalkotói mulasztással csupán a rendelkező rész 2. pontjában található elutasítást tudtam támogatni; ezért a többségi határozathoz az Abtv. 66. § (2) bekezdésében biztosított jogköröm alapján a következő különvéleményt csatolom.
- [208] 1. A többségi határozat alapul veszi, és többször hivatkozik az Abh1.-re, amely a hasonló tárgykörben született, és az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 43. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazásával kapcsolatos alkotmányos követelményt állapított meg. A határozat előírta, hogy ha állatkínzás vétsége vagy büntette miatt büntetőjogi felelősség megállapításának van helye, vagy a büntetőjogi felelősség kérdésében már jogerős marasztaló döntés született, akkor ugyanazon tényállás alapján indult állatvédelmi hatósági eljárásban, ugyanazon jogellenes cselekmény miatt állatvédelmi bírság kiszabására ugyanazon személlyel szemben nem kerülhet sor.
- [209] Fontos előjáróban megjegyezni, hogy a jogalkotó pontosan ennek szellemében módosította a Szankció tv. és az Ákr. a közigazgatási eljárásra és a büntetőeljárásra vonatkozó szabályait, valamint rendezte az ezen eljárásokban alkalmazható jogkövetkezmények viszonyát. Ezen szabályok már a jelen döntés alapjául szolgáló bírói kezdeményezés Alkotmánybíróságra érkezése (2021. november 25.) előtt, 2021. január 1. napjával léptek hatályba.
- [210] A többségi határozat indokolásának egy részét az Abh1.-ben leírt gyakorlatra alapozza, valamint felhasználja és beépíti az abban foglaltakat. Ennek ellenére azonban úgy gondolom, mégis téves következtetésre jut a mulasztás megállapításával, így a rendelkező rész 1. pontját és az indokolást több okból aggályosnak tartom. Ezzel kapcsolatban az alábbi észrevételeimet kívánom kifejteni.
- [211] 2. A többségi határozat a vonatkozó gyakorlatot és a kérdéses jogszabályi kört igen részletesen és behatóan vizsgálja, ugyanakkor álláspontom alapján egyáltalán nem áll fenn jogalkotói mulasztás a vonatkozó törvényi szabályozás(ok) kapcsán. Nem kívánom megismételni jogszabályokban és azok indokolásában leírtakat, ugyanakkor fontosnak tartok rámutatni néhány szempontra azokkal kapcsolatosan.
- [212] Az EJEB ismertetett gyakorlata alapján „[s]enkivel szemben sem lehet büntetőeljárást indítani vagy büntetést kiszabni olyan bűncselekmény miatt, amely miatt az adott ország törvényének és büntetőeljárásának megfelelően jogerős ítélettel már elítélték vagy felmentették.” Ugyanazon cselekményen a történeti tényállás azonosságát kell érteni függetlenül a jogi minősítéstől és a védett jogi tárgytól. Lényegében, leegyszerűsítve azt kell megállapítani, hogy amennyiben két párhuzamos, vagy egymás utáni (azonos cselekmény miatti) eljárás során, mindkét esetben az alkalmazott jogkövetkezmények büntető jellegűnek minősülnek-e. Ez ugyanis a ne bis in idem elvébe ütközne. Mindez azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy valakivel szemben ugyanazon (jogellenes) cselekménye miatt több, más jogágba tartozó eljárást folytassanak le és alkalmazzanak azok eredményeként jogkövetkezményeket. Ezen jogkövetkezmények funkciójából kell tehát kiindulni.
- [213] Ahogy az Abh1.-ben (és jelen határozatban is) többször hangsúlyozásra került, a közigazgatási eljárás keretein belül a bírság mellett egyéb közigazgatási szankciók is alkalmazhatóak. A szóban forgó cselekmények, ahogy mind a két indokolás rámutat, két, eltérő jogágba tartozó eljárás lefolytatását követően különböző módon és formában szankcionálhatók bizonyos esetekben. A büntetőeljárás során a büntetőjogi felelősség megállapítását követően szabható ki szankció, míg a közigazgatási eljárás keretei között objektív alapon alkalmazhatóak a vonatkozó jogszabályokban leírt jogkövetkezmények. Az utóbbi esetben a jogellenes magatartások köre jóval szélesebb, mint a büntetőjogi relevanciával bíró és szankcionálható cselekmények csoportja.
- [214] Az Abh1. végül tehát – a fentebb kifejtett módon – arra a többségi álláspontra jutott, hogy az ott támadott jogszabályhelyek ugyan nem alaptörvény-ellenesek, mégis felvethetik a párhuzamosan alkalmazható represszív jogkövetkezmények lehetőségét.
- [215] 3. Az EJEB egy korábbi (A és B kontra Norvégia ügy) döntésben rögzítette, hogy a tagországok mérlegelési jogkörébe tartozik az olyan szabályozás kialakítása, amely komplementer jellegű, két jogágot érintő jogi választ ad valamely társadalomra veszélyes cselekményre, pl. az adózás kikerülésére vagy a közlekedési szabályok megszegésére (hivatkozott ítélet 121. pont). Ezen eljárásoknak egymásra tekintettel, együttműködve kell folyniuk.

A két eljárásban értékelendő tények és azonos tényállás megállapítása önmagában nem veti fel a kétszeres értékelés tilalmát.

- [216] Az Abh1. óta és arra reflektálva ugyanakkor a jogalkotó az ott felmerült és a jövőben esetlegesen előforduló problémákat egyértelműen orvosolta. A többségi határozat hosszasan kifejtve elemzi az újonnan a jogszabályokba épített (2021. január 1. napjától hatályos) ilyen eljárási garanciákat, ugyanakkor azokat nem tartja elégségesnek. Ezen megállapítások alapjául több olyan hipotetikus helyzet lehetőségét tételezi fel, amelyek esetében akár sérülhetne a kétszeres értékelés tilalma. Megjegyezném ugyanakkor, hogy ezen feltevések (túlnyomó része) az alapügyben nem áll fenn, továbbá az indítvány sem hivatkozik rájuk.
- [217] Az Alaptörvény a Szankció tv., az Ákr., valamint a vonatkozó egyéb jogszabályok együttes értelmezésével a jogalkalmazónak tudni kell adaptálni a jogalkotó célját (amelyet a törvények indokolásában egyébként kimerítően rögzít). Emellett úgy kell eljárnia, hogy a meghatározott kereteken belül, az Alaptörvényre és jelen esetben különösen a kétszeres értékelés tilalmára tekintettel a megelőző eljárást (amennyiben volt ilyen) és annak eredményét figyelembe véve hozza meg döntését és alkalmazzon megfelelő szankciót. (Annak ellenére is, hogy a Be. alapján az eljáró bíróságot nem köti a más eljárásban hozott határozat és az ott megállapított tényállás.)
- [218] A jogbiztonság követelményének érvényesülését csak jogalkotással lehet biztosítani. Ennek a kötelezettségének az Abh1. óta eltelt idő alatt tehát a jogalkotó kétségtelenül eleget tett, így a jogalkotói mulasztás megállapítása szükségtelen, az a későbbiekben felesleges túlszabályozáshoz vezetne. Fontos ismételt hangsúlyozni azt is, hogy a bírói kezdeményezés benyújtásakor a vonatkozó jogszabályi kör már hatályba lépett. A határozatban felvetett aggályokat így már egyszerű jogértelmezéssel lehet és kell(e)tt volna megoldania az eljáró bíróságnak, amely egyébként sem tartozik az Alkotmánybíróság feladatai közé.
- [219] 4. Az igazságügyi miniszter megkeresésre adott válaszában is rávilágít arra, hogy a kétszeres értékelés tilalma nem áll fenn, az egyértelműen, már az általános hatósági eljárás szintjén is rendezett kérdés. A szabályozásból tisztán látszik, hogy a megtorló szankciók többszöri alkalmazása a hatályba lépett módosító rendelkezések alkalmazásával kizárt. Amennyiben mégis ilyen eset merül fel, a törvényben további fékek és reparációt (jogszabálysértő döntés visszavonása, módosítása) szolgáló rendelkezések találhatóak mindazért, hogy a ne bis in idem elve teljes mértékben garantálva maradjon az eljárás(ok) során. A hatályosult szabályozás emellett – álláspontom szerint – kimerítően rendezi azt is, ha a büntetőbíróság felmentést alkalmaz, mert a cselekmény nem bűncselekmény, illetve ha a felmentés bizonyítottság hiányában történik. Ilyen esetekben a közigazgatási szabályszegés (objektív) megvalósulása esetén is alkalmazhatóak és alkalmazni is kell a vonatkozó szankciót, mint ahogy a büntetendőséget és büntetendőséget kizáró okok esetén is.
- [220] Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a bírói mérlegelés tág teret enged a jogalkalmazónak a büntetés kiszabása során is. Az Alkotmánybíróság nem ténybíróság és nem végez jogszabály-értelmezést, ugyanakkor az alapul fekvő probléma kapcsán fontos rámutatni a következőkre.
- [221] Jelen tényállás alapján (ahol korábban volt közigazgatási eljárás) többek között lehetősége van az eljáró bírónak például foglalkozástól eltiltást kiszabni, amelyet a Btk. és a vonatkozó kommentár alapján olyan esetekben is lehet alkalmazni, ahol a bűncselekmény elkövetője az elkövetésekor a tevékenységet nem a foglalkozásaként gyakorolta, de rendelkezik annak a foglalkozásnak a gyakorlásához szükséges szakképesítéssel, amely szabályainak megszegésével a bűncselekményt elkövette [Btk. 52. § (2) bekezdés]. Az alapügyben a terhelt rendelkezett a horgászathoz szükséges szakképesítéssel, noha azt nem foglalkozásaként űzte. Itt lehet párhuzamot vonni akár a hobbi vadászokkal, akik képzéssel rendelkeznek ugyan, de nem foglalkozásukként űzik azt (lásd: BH1984. 385.).
- [222] A foglalkozástól eltiltás lehet határozott és határozatlan idejű egyaránt. A határozott idejű foglalkozástól eltiltás minimum 1 év és maximum 10 év időtartamú lehet. Az eljáró bíró tehát adott esetben a foglalkozástól eltiltás kiszabásánál vagy annak mértékének meghatározásánál a későbbi indult büntetőeljárás során figyelembe vehetné, továbbá értékelhetné az egy éves eltiltást, amelyet a közigazgatási eljárás keretében szabtak ki.
- [223] Egyéb esetekben, ahogy azt korábban is említettem, az Ákr. 120. §-a alapján még mindig lehetőség van a büntetőügyben hozott határozat közlésétől 1 évig a jogsértő korábbi, jelen esetben közigazgatási döntés megváltoztatására, illetve annak visszavonására is. A módosítások célja – ahogy arra a többségi határozat is utal –, hogy a beiktatott rendelkezések által jogszabályi lehetőséget teremtsen a felügyeleti szerv számára (a Szankció tv. módosításával összhangban) azon sérelmes helyzet elkerülésére, hogy meghatározott személy által elkövetett valamely cselekményt két, egyébként más jogágba tartozó, párhuzamos vagy egymást követő eljárás eredményeképpen mindkét eljárásban azonos tartalmú – közigazgatási és büntetőjogi – szankcióval egyaránt sújtsanak.

- [224] 5. A többségi határozat által vizsgált szabályrendszer tehát nem eredményez az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményét sértő helyzetet és az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésében foglalt kétszeres értékelés tilalmába ütköző értelmezési lehetőséget, ugyanis a közigazgatási hatósági eljárás és a büntetőjog viszonya jogilag rendezett. Álláspontom szerint – azon túl, hogy a törvényi szabályozás koherens – az indítvány nem vet fel alapvető alkotmányossági kérdést, csupán jogértelmezésit.
- [225] Az eljáró bíróságoknak kötelességük az Alaptörvénynek megfelelően eljárni a vonatkozó jogszabályok betartásával. Amennyiben ez nem teljesül és contra legem alkalmazzák azokat, ezzel adott esetben megsértve a ne bis in idem elvét, a döntéssel szemben az Abtv. 27. § szerinti panasz benyújtásának van helye, alaptörvény-ellenes bírói döntés miatt.
- [226] 6. Mindezekre figyelemmel a mulasztásban történő alaptörvény-ellenesség megállapítását nem tudtam támogatni, azt szükségtelennek tartom. Megjegyezném továbbá azt is, hogy az Országgyűlés számára ezen (a határozat által kialakulni vélt sérelmes) helyzet – ami álláspontom szerint egyáltalán nem áll fenn – orvoslására kifizűött határidő túlzottan rövid.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

- [227] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1379/2022. (VIII. 1.) Korm. határozata a hit- és erkölcsstanoktatás, hittanoktatás és tankönyvtámogatás jogcímcsoport előirányzat túllépésének jóváhagyásáról

A Kormány a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 17. §-ában, valamint a Kvtv. 4. mellékletében foglalt táblázat 2. pont 107. sorában biztosított jogkörében eljárva jóváhagyja a Kvtv. 1. melléklet XIV. Belügyminisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 31. Köznevelési feladatok támogatása alcím, 2. Hit- és erkölcsstanoktatás, hittanoktatás és tankönyvtámogatás jogcímcsoport kiadási előirányzatának legfeljebb 6 465 900 000 forint összeggel történő túllépését.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1380/2022. (VIII. 1.) Korm. határozata a ferencvárosi lakótömb rehabilitációjának támogatásához szükséges intézkedésekről

A Kormány – a Ferencvárosi Szabadidő- és Sportpark megvalósításával, a 2023. évi IAAF Atlétikai Világbajnokság megrendezésével és a Budapesti Atlétikai Központ megvalósításának támogatásával összefüggésben, a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata (a továbbiakban: Ferencvárosi Önkormányzat) képviselő-testületének felkérése alapján –

1. egyetért a Soroksári út – Koppány utca – Földváry utca által határolt lakótömb rehabilitációjának (a továbbiakban: ferencvárosi lakótömb rehabilitáció), az ott élők méltatlan lakhatási körülményeinek megoldását szolgáló intézkedések kormányzati támogatásával;
2. egyetért a ferencvárosi lakótömb rehabilitációjának I. ütemeként a Budapest IX. kerület belterület, 38168 helyrajzi számú, természetben az 1095 Budapest, Koppány u. 3. szám alatti ingatlan, valamint a Budapest IX. kerület belterület, 38145 helyrajzi számú, természetben az 1095 Budapest, Soroksári út 84. szám alatti ingatlan (a továbbiakban együtt: Ingatlanok) bérlőinek – a Ferencvárosi Önkormányzat által történő – elhelyezésével, majd azt követően az Ingatlanok lebontásához és a hulladékok elszállításához szükséges 1 239 584 983 forint központi költségvetési támogatás nyújtásával és az Ingatlanoknak ingyenesen a Magyar Állam tulajdonába kerülésével;
3. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva elrendeli a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet címrendjének a 14. Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata feladatainak támogatása címmel történő kiegészítését;

Felelős: pénzügyminiszter
belügyminiszter

Határidő: azonnal

4. az Áht. 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva – a Ferencvárosi Önkormányzat részére a 2. pontban meghatározott bontási feladat 2023. május 31-ig történő megvalósításának támogatása érdekében – elrendeli 1 239 584 983 forint egyszeri átcsoportosítását a Kvtv. 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet, 2. A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai cím, 1. A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú támogatása alcím terhére, a Kvtv. 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet, 14. Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata feladatainak támogatása cím javára, az 1. melléklet szerint;

Felelős: pénzügyminiszter
belügyminiszter

Határidő: azonnal

5. felhívja a belügyminisztert, hogy a 4. pont szerint átcsoportosított forrás terhére, külön pályázat és kérelem benyújtása nélkül, támogatási előlegként, vissza nem térítendő egyedi támogatást nyújtson, és ennek érdekében adjon ki támogatói okiratot a Ferencvárosi Önkormányzat részére, a támogatás felhasználásának és elszámolásának részletes feltételeinek rögzítésével;

Felelős: pénzügyminiszter
belügyminiszter

Határidő: a Ferencvárosi Önkormányzat képviselő-testülete által az Ingatlanok ingyenes tulajdonba adásáról szóló határozatát és a 4. pont szerinti forrás rendelkezésre állását követő 30 napon belül

6. felhívja a gazdaságfejlesztési minisztert, hogy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság útján gondoskodjon a bérlőknek az Ingatlanokból történő kiköltözését és az épületek lebontását, a hulladékok elszállítását követően a Ferencvárosi Önkormányzattal az Ingatlanoknak az állam részére történő ingyenes tulajdonba adásáról szóló megállapodás megkötéséről.

Felelős: gazdaságfejlesztési miniszter

Határidő: a bérlők Ingatlanokból történő kiköltözését és az épületek lebontását, a hulladékok elszállítását követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1380/2022. (VIII. 1.) Korm. határozathoz

IX. Helyi önkormányzatok támogatásai

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
Költségvetési év: 2022.

forintban

Államháztartási egyeidi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	K I A D Á S O K										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma							
												Kiemelt előirányzat neve																			
	IX.						Helyi önkormányzatok támogatásai																								
		2					A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai																								
380073			1				A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú támogatása																								
						K5																									
396906		14					Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata feladatainak támogatása																								
						K8																									
							Egyéb felhalmozási célú kiadások																								

Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű

forintban

Államháztartási egyeidi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	B E V É T E L										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma					
												Kiemelt előirányzat neve																	

Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű

forintban

Államháztartási egyeidi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	T Á M O G A T Á S										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/ határozat száma						
												Kiemelt előirányzat neve																		

Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra

Az adatlap 1 eredeti példányban töltendő ki		A támogatás folyósítása/zárólása (módosítása +/-)		Összesen		I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év
Magyar Államkincstár 1 példány		időarányos teljesítésarányos egyéb: <u>azonnal</u>		1 239 584 983				1 239 584 983	

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

**A Kormány 1381/2022. (VIII. 1.) Korm. határozata
az Indonéz Köztársaság közúthálózata útdíjfizetési rendszerének létrehozása és fejlesztése tekintetében
Magyarország által biztosított szakmai támogatásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól
szóló 1279/2022. (V. 27.) Korm. határozat módosításáról**

1. Az Indonéz Köztársaság közúthálózata útdíjfizetési rendszerének létrehozása és fejlesztése tekintetében Magyarország által biztosított szakmai támogatásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1279/2022. (V. 27.) Korm. határozat 5. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„5. A kormánybiztos az e határozat szerinti feladatköre ellátásáért a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 31. § (2) bekezdésében foglaltak alapján díjazásban és juttatásban részesül.”
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 63/2022. (VIII. 1.) ME határozata
az egyes kétoldalú gazdasági együttműködési kormányközi bizottságok, valamint a tartományi szintű
vegyes bizottságok magyar tagozati elnökeinek felmentéséről és kinevezéséről**

1. A kormányközi vegyesbizottságok tagjainak és tisztségviselőinek kijelöléséről szóló 2118/2008. (VIII. 27.) Korm. határozat 3. pont a) alpontja szerinti jogkörömben eljárva, a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztése alapján

Vargha Tamást

- 1) a Magyar–Belorusz Gazdasági Együttműködési Kormányközi Bizottság,
- 2) a Magyar–Katari Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság,

Pacsay-Tomassich Orsolyát

- 1) a Magyar–Argentin Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Mexikói Vegyes Bizottság,
- 3) a Magyar–Nigériai Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 4) a Magyar–Brazil Gazdasági Vegyes Bizottság,

Sztáray Pétert

- 1) a Magyar–Kenyai Gazdasági és Műszaki Vegyes Bizottság,

Joó Istvánt

- 1) a Magyar–Fülöp-szigeteki Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Indonéz Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság,
- 3) a Magyar–Kambodzsa Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság,
- 4) a Magyar–Mongol Gazdasági Együttműködési Kormányközi Vegyes Bizottság,
- 5) a Magyar–Pakisztáni Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság,
- 6) a Magyar–Srí Lankai Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság,
- 7) a Magyar–Vietnámi Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság,
- 8) a Magyar–Zöld-foki Gazdasági és Műszaki Vegyes Bizottság,

Váradai Lászlót

- 1) a Magyar–Dél-afrikai Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Jordán Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 3) a Magyar–Ománi Gazdasági Vegyes Bizottság,

Magyar Józsefet

- 1) a Magyar–Brandenburgi Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Flamand Vegyes Bizottság,
- 3) a Magyar–Hesseni Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 4) a Magyar–Szász Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,
- 5) a Magyar–Tübingi Vegyes Bizottság,
- 6) a Magyar–Vallon Vegyes Bizottság,

Baranyi András

- 1) a Magyar–Tádzsikisztáni Gazdasági Együtműködési Kormányközi Bizottság,
- 2) a Magyar–Thaiföldi Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság

magyar társelnöki tisztségéből felmentem.

2. Ezzel egyidejűleg**Szijártó Pétert**

- 1) a Magyar–Katari Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,

Magyar Leventét

- 1) a Magyar–Argentín Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Fülöp-szigeteki Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,
- 3) a Magyar–Mongol Gazdasági Együtműködési Kormányközi Vegyes Bizottság,

Menczer Tamást

- 1) a Magyar–Mexikói Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Dél-afrikai Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,
- 3) a Magyar–Vietnámi Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,
- 4) a Magyar–Szász Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,

Azbej Tristant

- 1) a Magyar–Jordán Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Ghánai Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 3) a Magyar–Kenyai Gazdasági és Műszaki Vegyes Bizottság,
- 4) a Magyar–Nigériai Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 5) a Magyar–Kambodzsai Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,
- 6) a Magyar–Thaiföldi Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,

Süli Jánost

- 1) a Magyar–Ománi Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Indonéz Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,

Sztáray Pétert

- 1) a Magyar–Belorusz Gazdasági Együtműködési Kormányközi Bizottság,

Vargha Tamást

- 1) a Magyar–Pakisztáni Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,

Bihari Katalint

- 1) a Magyar–Srí Lankai Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Zöld-foki Gazdasági és Műszaki Vegyes Bizottság,

Stifter Ádámot

- 1) a Magyar–Tádzsikisztáni Gazdasági Együtműködési Kormányközi Bizottság,

Varjú Krisztinát

- 1) a Magyar–Brandenburgi Vegyes Bizottság,
- 2) a Magyar–Flamand Vegyes Bizottság,
- 3) a Magyar–Hesseni Gazdasági Vegyes Bizottság,
- 4) a Magyar–Tübingiai Vegyes Bizottság,
- 5) a Magyar–Vallon Vegyes Bizottság

magyar társelnökévé nevezem ki.

3. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.